

**YEREL DESTİNASYONLARDA TURİZM POTANSİYELİNİN
BELİRLENMESİNDE SWOT (FÜTZ) ANALİZİ TEKNİĞİ:
GİRESUN ÖRNEĞİ**

FİKRET GÖKÇE

**MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı
İçin Öngördüğü YÜKSEK LİSANS TEZİ Olarak Hazırlanmıştır.**

**HATAY
OCAK 2006**

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan -----

Doç. Dr. Cevat TOSUN
(Danışman)

Üye -----

Doç. Dr. Mustafa TEPECİ

Üye -----

Yrd. Doç. Dr. Halil DEMİRER

Kod No:

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

...../...../.....
Prof. Dr. Cemal YÜKSELEN
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Ekonomik, sosyo-kültürel ve teknolojik alanda yaşanan gelişmelerin turizm hareketlerinde önemli değişikliklere neden olduğu söylenebilir. Bu nedenle, turistik ürün geliştirme stratejilerinin yeniden belirlenmesi, ülkesel, bölgesel ve yöresel turizm gelişimi açısından, giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Son yıllarda turizmin deniz kum güneş üçgeninin içinde sıkışmaması için yayla turizmi, doğa yürüyüşü (trekking), yaban hayatını gözlem, termal turizmi, kış turizmi, akarsu turizmi (rafting), dağ turizmi (alpinizm), av turizmi, iklim tedavisi (klimatizm), yat turizmi, kültür turizmi, kongre turizmi, golf turizmi gibi turizm türleriyle, Türkiye’de turizmin çeşitlendirilmesi, tüm yıla ve ülke sathına yaygınlaştırılması, değişik yörelerin mevcut turizm potansiyelinin geliştirilerek harekete geçirilmesi yönünde başlatılan çalışmalara binaen, bu çalışmada T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından üç yaylası turizm merkezi ilan edilen ve alternatif turizm imkanlarıyla dikkat çeken Giresun ili turizm potansiyelinin SWOT (FÜTZ) analizi yapılmıştır. Bu sayede, ülke, bölge ve yöre turizminin geleceğine ışık tutacak, pazarlama ve tanıtma stratejileri belirlemede fayda sağlayacak öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın oluşturulmasında ve problemlerin çözümünde büyük emeği bulunan danışmanım Doç. Dr. Cevat TOSUN’a, bilgi ve tecrübeleri ile yardımlarını esirgemeyen Mustafa Kemal Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu’nun çok değerli öğretim elemanlarına, verdikleri bilgi ve misafirperverliklerinden dolayı Giresun Valiliği ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü’ne, sivil toplum kuruluşlarına ve her zaman desteğini arkamda hissettiğim aileme teşekkürlerimi arz ederim.

HATAY 2006

Fikret GÖKÇE

İÇİNDEKİLER	<u>Sayfa No</u>
Türkçe Özet.....	VI
İngilizce Özet (Abstract).....	VII
Çizelge Listesi.....	VIII
Şekiller Listesi.....	IX
1. GİRİŞ.....	1
2. TEZİN ÖNEMİ VE AMACI.....	2
2.1. Tezin Önemi.....	2
2.2. Tezin Amaçları.....	4
2.3. Araştırmanın Problemleri.....	4
2.4. Yöntem.....	5
2.5. Kavramsal Çerçeve.....	6
2.5.1. Yerel Turizm Potansiyelinin Tespitinin Önemi.....	6
2.5.2. SWOT (FÜTZ) Analizi.....	10
2.5.2.1. SWOT (FÜTZ) Analizi Kavramı ve Tanımları.....	11
2.5.2.2. Yerel Destinasyonlarda Turistik Potansiyel Belirlemede SWOT (FÜTZ) Analizi Kavramı.....	14
2.5.2.2.1. Yerel Turizm Potansiyelinin Saptaması Aşamaları.....	18
2.5.2.2.1.1. Analiz Aşaması.....	18
2.5.2.2.1.2. Teşhis Aşaması.....	19
2.5.2.2.1.2.1. Güçlü ve Zayıf Yönlerin Belirlenmesi.....	19
2.5.2.2.1.2.2. Fırsat ve Tehditlerin Belirlenmesi.....	19
2.6. Giresun'un Yöresel Özellikleri ve Turizm Potansiyeli.....	20
2.6.1. Giresun İlinin Coğrafi Özellikleri ve Tarihi	20
2.6.1.1. Coğrafi Konum.....	20
2.6.1.2. Jeolojik Yapı.....	21

2.6.1.3. İklim.....	21
2.6.1.4. Bitki Örtüsü.....	22
2.6.1.5. Akarsular.....	24
2.6.1.6. Ulaşım.....	25
2.6.1.7. Tarihi.....	26
2.6.2. Giresun ve Yöresinin Turizm Arz Potansiyeli.....	28
2.6.2.1. Doğal Turistik Değerler.....	28
2.6.2.1.1. Giresun Adası.....	28
2.6.2.1.2. Yaylalar.....	30
2.6.2.1.2.1. Kümbet Yaylası Turizm Merkezi.....	30
2.6.2.1.2.2. Bektaş Yaylası Turizm Merkezi.....	31
2.6.2.1.2.3. Kulakkaya Yaylası.....	32
2.6.2.1.2.4. Sis Dağı Yaylası.....	32
2.6.2.1.2.5. Diğer Yaylalar.....	32
2.6.2.2. Tarihi Turistik Değerler.....	33
2.6.2.2.1. Müzeler.....	33
2.6.2.2.1.1. Giresun Müzesi (Gogora Kilisesi).....	33
2.6.2.2.1.2. Kuvay-i Milliye ve Osman Ağa Müzesi.....	34
2.6.2.2.1.3. Şebinkarahisar Atatürk Müzesi.....	35
2.6.2.2.2. Kilise ve Manastırlar.....	35
2.6.2.2.2.1. Ortodoks (Gogora) Kilisesi.....	35
2.6.2.2.2.2. Katolik Kilisesi.....	35
2.6.2.2.2.3. Şebinkarahisar Meryemana Manastırı.....	35
2.6.2.2.2.4. Meryem ana Kilisesi.....	36
2.6.2.2.2.5. Diğer Kilise ve Manastırlar.....	36
2.6.2.2.3. Kaleler.....	37

2.6.2.2.3.1. Giresun Kalesi.....	37
2.6.2.2.3.2. Şebinkarahisar Kalesi.....	38
2.6.2.2.3.3. Tirebolu (Saint Jean) Kalesi.....	38
2.6.2.2.3.4. Bedrama Kalesi.....	38
2.6.2.2.3.5. Andoz Kalesi.....	39
2.6.2.2.3.6. Diğer Kaleler.....	39
2.6.2.2.4. Camiiler.....	39
2.6.2.2.5. Çeşmeler.....	40
2.6.2.2.6. Hamamlar.....	40
2.6.2.2.7. Köprüler.....	40
2.6.2.2.8. Askeri Mimari Örnekleri.....	41
2.6.2.2.9. Sivil Mimari Örnekleri.....	41
2.6.2.3. Kültürel Turistik Değerler.....	42
2.6.2.3.1. Mayıs Yedisi (Aksu Şenlikleri).....	42
2.6.2.3.2. Giresun Altın Fındık Film Festivali.....	43
2.6.2.3.3. Giresun Yöresi Halk Oyunları.....	43
2.6.2.3.4. Giresun'da Giyim Kuşam.....	43
2.7. Kapsam ve Sınırlılıklar.....	44
2.7.1. Araştırma Konusu.....	44
2.7.2. Araştırma Alanı.....	45
2.7.3. Zaman.....	46
2.7.4. Örneklem.....	46
2.8. Veri Toplama Tekniği.....	48
2.8.1. İkincil Veri Toplama Tekniği.....	48
2.8.2. Birincil Veri Toplama Tekniği.....	49

3.8.2.1. Nicel (Kantitatif) Araştırma Teknikleri.....	50
3.8.2.2. Nitel (Kalitatif) Araştırma Teknikleri.....	52
2.8.2.2.1. Mülakat.....	52
2.8.2.2.2. Katılımcı Gözlem.....	53
2.8.2.2.3. Merkezi Grup Tartışması.....	54
3. BULGULAR VE YORUMLAR.....	55
3.1. Nicel (Kantitatif) Araştırma Bulguları.....	55
3.1.1. Demografik Faktörler.....	55
3.1.2. Turizm ve Turizm Potansiyelinin Algılanması.....	57
3.1.3. Giresun ve Yöresinin Turizm Gelişiminde İçsel Faktörlerin Analizi (Yörenin Güçleri ve Zayıflıkları).....	59
3.1.3.1. Giresun ve Yöresinin Güçleri (Üstünlükleri).....	60
3.1.3.2. Giresun ve Yöresinin Zayıflıkları.....	65
3.1.4. Giresun ve Yöresinin Turistik Gelişiminde Dışsal Faktörlerin Analizi (Yörenin Fırsat ve Tehditleri).....	71
3.1.4.1. Giresun Turizminin Fırsatları.....	71
3.1.4.2. Giresun Turizminin Karşılaşabileceği Tehditler.....	75
3.2. Nitel (Kalitatif) Araştırma Bulguları.....	78
3.2.1. Mülakat ve Merkezi Grup Tartışma Bulguları.....	79
3.2.1.1. Turistlerle Yapılan Mülakat ve Merkezi Grup Tartışma Bulguları.....	79
3.2.1.2. Kamu Kurum ve Kuruluşları Yöneticileri Yapılan Mülakat ve Merkezi Grup Tartışma Bulguları.....	81
3.2.1.3. Sivil Toplum Örgütleri ile Yapılan Mülakat ve Merkezi Grup Tartışmaları Bulguları.....	82
3.2.2. Katılımcı Gözlem Bulguları.....	86
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	88

KAYNAKÇA.....	93
EKLER.....	108
EK 1: Alan araştırmasında kullanılan anket formu.....	108

ÖZET**Fikret GÖKÇE****Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans****Danışman: Doç. Dr. Cevat TOSUN****Ocak 2006, 109 Sayfa**

Bir yörenin, değişen ve gelişen turizm hareketlerine uyum sağlayabilmesi için, turizme uygunluk düzeyinin araştırılması ve turizm potansiyelinin doğru bir şekilde tespit edilmesi önemlidir. Turizm potansiyeli tam ve doğru saptanmadığı takdirde, yanlış yerler, yanlış zamanda, yanlış faaliyetlerle turizme açılabilir. Sonuç olarak da yörenin mevcut verilerini kaybedilmesi veya yapılan yatırımın geri dönüşümünün sağlanamaması gibi çevresel ve ekonomik kayıpları beraberinde getirebilir. Bu bağlamda; bir yöre turizme açılmadan, yörenin turizm potansiyelinin ve taşıma kapasitesinin çok iyi bir şekilde analiz edilip değerlendirilmesi ve sürdürülebilirliğinin önündeki engellerin kaldırılması önemli olduğu söylenebilir.

Bu çalışmanın temel amacı; Giresun İli sınırları içerisinde turizmin sürdürülebilir kalkınma ilkelerine uygun bir model geliştirmektir. Çalışmanın teorik çerçevesinde yerel turizm potansiyelinin tespitinin önemi, SWOT (FÜTZ) analizi, yerel destinasyonlarda turizm potansiyelinin belirlenmesinde SWOT (FÜTZ) analizi kavramı, Giresun ve yöresinin yöresel özellikleri ve mevcut turizm potansiyeli konularına açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın alan araştırmasında elde edilen bulgulara dayalı olarak, Giresun ve yöresi turizm potansiyelinin güçleri, zayıflıkları, gelecek ile ilgili fırsatları ve tehditleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise elde edilen bulgulara dayalı olarak, Giresun ve yöresinin SWOT (FÜTZ) matrisi çıkarılarak yörenin turizm gelişimi için yapılması gerekenler önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Potansiyeli, SWOT(FÜTZ) Analizi, Sürdürülebilir Turizm Gelişimi, Alternatif Turizm, Giresun

ABSTRACT**Fikret GÖKÇE****Department of Tourism and Hotel Management Master of Science****Supervisor: Associate Prof.Dr. Cevat TOSUN****January 2006, 109 Pages**

Researching the convenience level to tourism and determining the tourism potential in a right way is very important for a region in the adaption process in to the changing and developing tourism activities. In the event of wrong determined tourism potential there is a possibility of opening wrong places to tourism with wrong activities in wrong seasons. As a result, this situation may cause environmental damages and economic loss as loosing of tourism values and insufficiency in the returning of investments. In this respect, It might be mentioned that It is important to analyse and evaluate the tourism potential and carrying capacity of a region and to remove the obstacles in front of the sustainability.

The basic aim of this study is to develop a model loyal to sustainable development principles for Giresun province. In the theoretical framework of the study, topics as the importance of determining the local tourism potential, the concept of SWOT analysis, SWOT analysis in the process of determining the tourism potential of local destinations and local characteristics and tourism potential of Giresun are clarified. The strong and weak aspects of and opportunities and threats to Giresun tourism potential are determined based on the field study. At the last stage of the study, recommendations are given for the tourism development of the region and SWOT matrix of Giresun and locality is drawn by based on the findings.

Keywords: Tourism Potentials, SWOT Analysis, Sustainable Tourism Development, Alternative Tourism, Giresun

ÇİZELGE LİSTESİ	<u>Sayfa No</u>
Çizelge1. Cinsiyet Dağılımı.....	55
Çizelge 2. Eğitim Durumu.....	56
Çizelge 3. Gelir Durumuna Göre Dağılımı	56
Çizelge 4. Katılanların Yaşadığı Yere Göre Dağılımı.....	57
Çizelge 5. Katılanların Kamu, Özel Sektör ve Sivil Toplum Kuruluşlarına Göre Dağılımı.....	57
Çizelge 6. Katılanların Medeni Hallerine Göre Dağılımı.....	57
Çizelge 7. Öncelikli Geliştirilmesi Gereken Sektörler.....	58
Çizelge 8. Yörenin Turizm Potansiyeli Tespiti.....	59
Çizelge 9. Giresun ve Yöresinin Turizm Gelişiminde İçsel Faktörlerin Analizi (Yörenin Güçlü ve Zayıf Yönleri).....	69
Çizelge 10. Giresun ve Yöresinin Turizm Gelişiminde Dışsal Faktörlerin Analizi (Yörenin Fırsatları ve Tehditleri).....	77

ŞEKİLLER LİSTESİ	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1. SWOT Uygulama Yöntemi.....	11
Şekil 2. SWOT (FÜTZ) Analizi 1.....	15
Şekil 3. SWOT (FÜTZ) Analizi 2.....	15
Şekil 4. Sakarya İli'nin Turizm Arz Kaynaklarının SWOT Analizi.....	16
Şekil 5 . Giresun ve Yöresinin Turizm Potansiyelinin SWOT (FÜTZ) Analizi.....	91

1. GİRİŞ

Dünya turizm hareketlerinde meydana gelen değişimler ve uluslararası turizm kuruluşlarının yaptığı tahminler ve turizm hareketlerinde meydana gelecek değişimler göz önüne alındığında, Türkiye'de deniz-kum-güneş üçlüsünün oluşturduğu kitle turizm hareketleri dışındaki turizm türlerinin de gelişmesi gerekliliği, T.C. Turizm Bakanlığı, bilim adamları, uzmanlar, siyasi otorite tarafından genel olarak dile getirilmekte ve bu konuda çalışmalar yapılmaktadır.

Bu bağlamda yapılan çalışmalarda eko turizm, yeşil turizm, alternatif turizm, kırsal turizm, kültür turizmi, yayla turizmi v.b. bir çok kavram kullanılmıştır. Ayrıca il, ilçe ve kasaba yöneticileri kendi yönettikleri yerleşim yerlerinin turizm potansiyellerini ön plana çıkarmak için her fırsatı kullanmaya çalışmaktadırlar. Bu çabaların sistemli ve düzenli bir şekilde gerekli bilimsel temellere dayandırılarak yapılması, o yöreyi bir adım öne çıkarmakta ve Türkiye turizminin gelişmesine imkan sağladığı söylenebilir. Bu konuda Karabük ili Safranbolu ilçesi tarihi konak ve evlerini yerel kültürle bütünleştirerek turizme açması Türkiye de bir model olmuş ve ardından Beypazarı, Kastamonu, Çankırı v.b il ve ilçeler aynı yolu izleyerek, tarihi ve kültürel değerlerini turizme kazandırma çabası içerisinde oldukları gözlenmektedir. Bu tür çalışmaların sonucunda makro anlamda Türkiye ve turizm sektörü, sonuç olarak da insanlık tarihinin bir kazanımı söz konusudur. Turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından da bu tür çalışmalar önem arz etmektedir.

Bu tez çalışmasında; son yıllarda özellikle tarihi ve doğal güzellikleriyle dikkat çeken Doğu Karadeniz Bölgesi'nin turizm potansiyelini bilimsel veriler ışığı altında tespit etmek ve doğru bir şekilde turizme kazandırmak oldukça önemli olacağı düşüncesiyle, bölgenin karakteristik özelliklerin yansıtan ve turizm pastasından en az faydalanan Giresun İli örnek olarak ele alınmıştır.

Son yıllarda kıyı turizm türlerinden alternatif turizm türlerine doğru bir eğilim yaşanmaktadır. Bu kapsamda, Türkiye'de özellikle yayla turizminin gelişimine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Yaylaların iklimi, bitki örtüsü ve ulaşım imkanlarının elverişli olması "Yayla Turizmi" yönündeki çalışmaları ön plana çıkmasındaki önemli etkenler olarak gösterilebilir. Giresun, sahip olduğu doğal güzellikler ve tarihi değerler açısından alternatif turizme elverişli olduğu söylenebilir. Giresun'un üç yaylası T.C. Turizm

Bakanlığı tarafından turizm merkezi ilan edilmiş olması ve bölgenin tek adasının yöre sınırları içerisinde bulunması yörenin çekiciliğini artırdığı söylenebilir.

Turizm potansiyelinin tespitinde ve gelecek için yol gösterici olması nedeniyle yaygın olarak kullanılan yöntemlerden biri olan, turistik destinasyonun kuvvetli ve zayıf yönlerin tespit edildiği ve gelecek fırsat ve tehditlerin belirlendiği SWOT (FÜTZ) analizi bu çalışmada model olarak ele alınmış olup, Giresun ilinin SWOT (FÜTZ) matrisi çıkarılarak gelecek için önerilerde bulunulmuştur. Kapsamı ve yapılış şekli itibariyle bu çalışma turizm literatürüne, Doğu Karadeniz Bölgesi ve Giresun İli turizm gelişiminin sağlanmasına yönelik bir gayret olarak değerlendirilebilir.

2. TEZİN ÖNEMİ VE AMACI

2.1. Tezin Önemi

Turizm, olumlu sosyal ve kültürel etkilerinin yanında ekonomik getirisi ile birçok ülke, bölge ve şehrin geliştirmeyi düşündüğü sektörlerin başında gelmektedir (Tosun ve Bilim 2004). Dünya'daki, hızlı değişime paralel olarak turizm anlayışının değişmesi, kitle turizm hareketlerine (deniz-kum-güneş) olan ilgiyi azaltırken, doğa ile bütünleşen, turistik faaliyetlere katılanların normal yaşantısının ve alışkanlıklarının dışında, yeni turistik destinasyonlar ve farklı kültürlerle harmanlanmış, gelecek nesilleri düşünen, çevreye duyarlı bir turizm çeşidine olan ihtiyaç artmıştır (Gökçe 2003). Bu nedenle ülkemizde de alternatif turizm imkanlarının geliştirilmesi için yoğun çaba harcanmaktadır. Bu bağlamda yeni projelerle, ülkemizde turizmin tüm yıla yayılması ve bölgeler arası dengenin kurulması amaçlanmaktadır (Tosun, Timoty ve Öztürk 2004).

Bu yeni turizm anlayışı, maksimum kar sağlamak isteyen kitle turizmi yerine, bireysel veya daha küçük gruplar halinde gelecek turistleri çekmeyi, turizm aktivitesini daha uzun bir alana yaymayı, farklı mekanlara yaygınlaştırmayı tercih eder. Bu anlayışın, turizm alanlarında, kısa bir zaman diliminde çevreye büyük bir baskının yaratılmasını ve kalabalıklaşmayı da önleyecek nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Son yıllarda turizmin deniz kum güneş üçgeninin içinde sıkışmaması için yayla turizmi, doğa yürüyüşü (trekking), yaban hayatını gözlem, termal turizmi, kış turizmi, akarsu turizmi (rafting), dağ turizmi (alpinizm), av turizmi, iklim tedavisi (klimatizm),

yat turizmi, kültür turizmi, kongre turizmi, golf turizmi gibi turizm imkanlarıyla, ülkemizde turizmin çeşitlendirilmesi, tüm yıla ve ülke sathına yaygınlaştırılması, değişik yörelerin mevcut turizm potansiyelinin geliştirilerek harekete geçirilmesi yönünde başlatılan çalışmaların önemli bir bölümünü; yaylaların turizme kazandırılması amacı ile 1990 yılında T.C. Turizm Bakanlığı tarafından başlatılan "Yayla Turizmi Projesi" kapsamındaki araştırma, planlama ve altyapı uygulamaları oluşturmaktadır. Bu amaçla Türkiye’ de yirmi altı, Doğu Karadeniz Bölgesinde ise yirmi yayla “Turizm Merkezi” ilan edilmiştir (İmre ve Gürbüz 1994; Bakırcı 1992; Kiper ve Baçcıl 1992).

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) işbirliği ile Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı (DOKAP) 2000 yılında hazırlanmıştır (DPT 2003). Plan sonucunda, bölgenin ekonomik kalkınması ve işsizlik nedeniyle büyük şehirlere olan göçün önlenmesi için mevcut turizm potansiyelinin çağdaş yöntemler ve bilimsel temeller ışığı altında harekete geçirilmesine katkı sağlayacak projelerin desteklenmesi gereğinin altı çizilmiştir.

Bu kapsamda Sekizinci Beş yıllık Kalkınma Planı (2001-2005) 2004 yılı programında da; Sektörle ilgili tüm yatırımların doğal, tarihsel, sosyal ve kültürel çevreyi koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde ele alınmasına ağırlık verileceği, turizm hizmetlerinde ve buna bağlı olarak müşteri profilinde niteliğin yükseltilmesi birinci önceliğe sahip olacağı ve bu öncelikten sayısal hedefler adına ödün verilmemesine özen gösterileceğinin altı çizilmiştir (DPT 2004). İşte bu hedeflere ulaşmak mevcut turizm anlayışıyla (deniz-kum-güneş) mümkün olamayacağından, doğa ile bütünleşen, turistik faaliyetlere katılanların normal yaşantısının ve alışkanlıklarının dışında, yeni turistik destinasyonlar ve farklı kültürlerle harmanlanmış, gelecek nesilleri düşünen, çevreye duyarlı bir turizm çeşidi ile mümkün olacaktır (Tosun 2001).

Bu çalışmada; T.C. Turizm Bakanlığı tarafından üç yaylası turizm merkezi ilan edilen, zengin flora, faunası, çağlayanları, ormanları, soğuk suları ve son derece temiz havası, tarihi ve kültürel değerleri ile dikkat çeken, Doğu Karadeniz Bölgesi’nin bir ili olan Giresun’un turizm potansiyelinin SWOT (FÜTZ) Analizi tekniği ile tespitine ve yörenin sürdürülebilir turizm kavramı çerçevesinde, turizme bilinçli bir şekilde kazandırılması için yapılması gerekenler üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Bölge

turizminin geleceğine ışık tutacak, pazarlama ve tanıtma stratejileri belirlemede fayda sağlayacak olması nedeni ile, bu araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

2.2. Tezin Amaçları

Bu araştırmanın temel amacı; Giresun İli sınırları içerisinde turizmin sürdürülebilir kalkınma ilkelerine uygun bir model geliştirmektir. Bu temel amaç kapsamında diğer alt amaçlar şu şekildedir;

- Giresun yöresinin mevcut turistik arz ve talep potansiyellerinin tespiti.
- Giresun yöresinin turizmde güçlü/üstün yanlarının tespiti
- Giresun yöresinin turizmde güçsüz/zayıf yanlarının tespiti
- Giresun yöresinin turizmde sahip olduğu fırsatların tespiti
- Giresun yöresinin turizmde karşı karşıya bulunduğu tehdit ve tehlikelerin tespiti
- Yöresel turizm kalkınma modeli geliştirmek
- Turizmde çeşitliliğin sağlanmasına, yörenin turizme kazandırılmasına, sosyo-ekonomik kalkınmanın sağlanmasına, çevresel ve kültürel tahribatın önlenmesine ve turizm alanında yörede yatırım yapacak yatırımcıları teşvik ederek onlara yol göstermesi hedeflenmiştir.

2.3. Araştırma Problemleri

SWOT analizi yapılırken araştırma sonuçlarının kabul edilebilir olması için gerekli olan mülakat ve merkezi grup tartışmaları, yerel yöneticilerin değişmesi nedeniyle yapılmasında güçlükler çekilmiş ve araştırmanın planlanan süreden daha uzun bir sürede sonuçlanmasına neden olduğu söylenebilir. Araştırma süresince dört il yöneticisinin (vali, vali vekili) atanması ve iki il kültür ve turizm müdürünün atanması araştırmanın dört defa başa dönmesine sebep olmuştur. Ayrıca yerel yöneticilerin araştırmaya olan ilgisini azaltmıştır.

Araştırma için tespit edilen yöredeki turistik değere sahip yerlerin genellikle kırsal kesimler olması, ulaşım imkanlarındaki güçlükler, tespit edilen yerlerin çokluğu, uzaklığı ve araştırmaya maddi desteğin bulunamaması araştırmacıyı ekonomik açıdan oldukça zorlamıştır.

Yerel yöneticilerin bilimsel araştırmalara olan ilgisizliği ve ben bilirimciliği araştırmada karşılaşılan önemli problemlerden birisi olmakla birlikte yerel yöneticilerin

bu tavrı nedeniyle, özellikle merkezi grup tartışmalarında ve mülakatlarda, değerli bilgilere ulaşılmasına neden olduğu için araştırmada karşılaşılan bu problem araştırmacı tarafından avantaja dönüştürülmeye çalışılmıştır.

2.4. Yöntem

Araştırma temel olarak birincil ve ikincil veri kaynaklarından elde edilecek veriler üzerinde yürütülmüştür. İkincil veri kaynakları olarak turizm literatürü yanında, konuyla doğrudan ilgili kurumların ilgili yayınları kullanılmıştır (Daha önce hazırlanmış SWOT (FÜTZ) analizleri, Giresun Valiliği'nin ve İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün hazırlamış olduğu kitapçık ve broşürler T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığının hazırlamış olduğu yöre ile ilgili kaynaklar, T.C. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün hazırlamış olduğu istatistiki veriler, T.C. Devlet Planlama Teşkilatı verileri).

Birincil verilerin elde edilmesinde aşağıda belirtilen veri toplama teknikleri kullanılmıştır;

Anket: Anket formu hazırlanırken yörenin halen kullanılan turizm değerleri ve yörede yapılan alan araştırması, yöre gezileri, mülakatlar ve merkezi grup tartışmaları sonucunda tespit edilen potansiyel turistik destinasyonlar değerlendirilerek bir anket formu hazırlanmıştır. Hazırlanan bu anket formu Giresun ilinde turizm gelişimi ile ilgili doğrudan ve dolaylı olarak söz sahibi olan veya yaptırım yetkisi bulunan kamu ve özel sektör temsilcilerine uygulanmıştır.

Mülakat: Yörenin turizm planlaması ve gelişimi konusunda söz sahibi olan kamu yöneticileri (Vali, Vali Yardımcıları, Kaymakamlar, Belediye Başkanları, Kültür ve Turizm Müdürü), zel sektör yöneticileri (Otel Yöneticileri, Seyahat Acentaları) Sivil toplum kuruluşları yöneticileri (Turizm ve evre Dernekleri) ve yerel halk ile mülakat yapılmıştır. Mülakat uygulaması ile anket uygulamasına destek olarak ve bazı nitel bilgilerin elde edilmesine yardımcı bir yöntem olarak kullanılmıştır.

Katılımcı Gözlem: Yörede bir turizm potansiyel araştırması yapıldığı için yörenin turistik verilerinin tespiti için Giresun ili ve ilçeleri gezilerek yerel halk ile görüşülmüştür. Bu çalışma sırasında özellikle araştırmacının yörede doğup büyümesi gerek yerel halk ile olan iletişimi gerekse gidilecek yerlere ulaşımı oldukça kolaylaştırmıştır.

Merkezi Grup Tartışmaları: Yörenin sosyo-ekonomik gelişimi ile ilgili bilgi verecek anahtar kişiler bir araya getirilerek tartışma grupları oluşturulmuştur. Tartışmalar kaydedilip, analiz edilmiştir.

Konu hakkında basılı literatürün geniş olmaması, çalışmada birincil verilerin çok daha baskın olmasını gerektirmektedir. Bu nedenle alan araştırması geniş kapsamlı bir şekilde planlanmış ve uygulanmıştır.

2.5. Kavramsal Çerçeve

2.5.1. Yerel Turizm Potansiyelinin Tespitinin Önemi

Turizm endüstrisi dünyadaki en geniş ve en hızlı gelişen endüstrisidir. Turizm, olumlu sosyal ve kültürel etkilerinin yanında ekonomik getirisi ile birçok ülke, bölge ve şehrin geliştirmeyi düşündüğü sektörlerin başında gelmektedir (Tosun, Timothy ve Öztürk 2004; Park 2003; Taşçı 2003). Uluslararası turizm hareketlerinde meydana gelen gelişme ve değişimler, gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ülkenin dikkatini çekmiştir (Jenkins 1995). Son yıllarda yapılan araştırmalara göre; dünyadaki değişimlere paralel olarak, insanların turizm ile ilgili fikir ve kararlarında da değişim gözlenmektedir. (Okumuş ve Topaloğlu 2004; Morrison 2002; Buhalis 2000). Bu durum, turizm planlaması ve turistik ürün geliştirme ile ilgili politikalarının yeniden değerlendirilmesi ve uygun yöntemlerin seçilmesi sonucunu ortaya çıkarmaktadır (Okumuş ve Topaloğlu 2004). Bu nedenle hazırlanacak planlar ve uygulanacak turizm politikaları, gerek yöre, gerek bölge ve gerekse ülkenin turizm gelişimi için oldukça önemlidir.

Dünyadaki hızlı ekonomik, siyasal ve teknolojik gelişmelere paralel olarak, turizm tüketim kalıplarında da son yıllarda önemli değişimler gözlenmektedir (Bakırcı 2002). Günümüz turizm gelişmeleri incelendiğinde turistlerin sadece deniz, kum, güneş, gibi unsurları içeren kıyı (kitle) turizmini değil, bunun yanı sıra değişik turizm

faaliyetlerini de aradıkları ve turizm faaliyetlerini sezonluk olmaktan kurtarmak ve tüm yıla yayabilmek için ülkelerin kıyı turizminin yanında değişik turizm faaliyetlerine yönelmeleri gerektiği düşünülmektedir (Öztürk ve Yazıcıoğlu 2002). Turistlerin istek ve ihtiyaçlarında meydana gelen değişiklikler, kaçınılmaz olarak turizm pazarını, ihtiyaç duyulan talebe uygun ürünler geliştirmeye zorlamaktadır (Gökdeniz ve diğerleri 2003). Bu talebe bağlı olarak yeni turistik bölgelerin turizme açılması ile, şimdiye kadar alışlagelmiş yerlerden sıkılan insanların turizme yeniden ve değişik hedeflerle katılması, değişik yerleri tercih etmesi ve yeni turistik destinasyonların ortaya çıkacağı tahmin edilmektedir (Usta 2001; Kozak, Kozak ve Kozak 2001).

Bir yöreyi turistik bir destinasyon olarak turizm piyasasına sunmadan önce yörenin kapsamlı bir turizm planının yapılması (Soykan 2003), yörenin ve halkın öncelik ve gereksinimlerinin belirlenmesi, yörenin çevre bakımından kapasite sınırlarının (insan ve fiziki çevre olarak) dikkate alınması gerekmektedir (Butler 2002). Aksi halde turizme açılan yerler Murphy'nin 1985 yılında söylediği gibi "patlayan ve birden çöken bir girişim" haline gelebilir. Yani, mevcut değerlerin kaybedilmesi tehlikesi ile karşı karşıya kalınabilir. Örneğin; Akdeniz çanağının önemli turistik destinasyonlarına sahip ülkesinden biri olan İspanya, turizme açılmadan önce, iyi bir planlama yapmadığından, aşırı betonlaşma riski ile karşı karşıya kalmıştır. Turizm merkezleri, İspanya'dan daha sonra turizme açılmasına rağmen, Türkiye'de benzer çevre sorunlarıyla mücadele etmeye çalışmaktadır. Bunun en önemli sebebi; Türkiye'nin kendisinden önce turizm piyasasında var olan ve pazara sunduğu ürünler bakımından benzerlik gösteren ve rakibi konumundaki İspanya turizmini analiz etmediği için aynı kaderi paylaşmak zorunda kalmış olmasıdır. Bu tür çevre sorunlarının yaşandığı Alanya ve Kuşadası gibi turizm merkezlerinin önemli tur operatörlerince boykot edilmesi bunun en somut örneğidir (Işıkçı, 2002). Daha önce yapılan bazı araştırmalarda da benzer problemlere işaret edilmiştir (Küçükaltan 2005; Çakılcıoğlu 2003; Kozak, Kozak ve Kozak 2001; Okumuş 2001; Tosun ve Timothy, 2001; Tosun 2001; Tosun 1998; Köletavitoğlu 1998; Brotherton ve Himmetoglu, 1997; Alipour 1996; Tosun ve Jenkins 1996). Şayet yeterli turizm planlaması yapılmadan bir ülke, bölge veya yöre turizme açılırsa, o ülke bölge yada yöre turizmin getireceği olumsuzluklardan payını alacaktır (Öztürk ve Yazıcıoğlu 2002). Bu bağlamda; bir yörenin, bölgenin, ülkenin turizme açılmadan önce turistik

potansiyelinin ve taşıma kapasitesinin çok iyi bir şekilde analiz edilip değerlendirilmesi ve sürdürülebilirliğinin önündeki engellerin kaldırılması gerekmektedir.

Otuz yıldan beri, ülkelerin gelecek planlarından sorumlu kurum ve kuruluşlar, uluslararası örgütler akademisyenler ve araştırmacılar, turizm sektörünün özellikle gelişmekte olan ülkeler açısından önemini vurgulamaktadırlar (Yüksel ve Yazıcıoğlu 2002; Britton ve Clarke 1987). Türkiye’de özellikle 1980 sonrası turizmin gelişmesi için çeşitli strateji ve planlar geliştirilmiştir. Ancak uzun yıllar “turizm” deniz, güneş ve kum yani kitle turizmi olarak algılanmış ve özellikle sahillere milyarlarca dolarlık yatırımlar yapılmıştır (Karaman 2002). Bu dönemlerde alınan tedbirlerin ve uygulanan turizm politikaların başarılı olduğu düşünülse de turizmin Türkiye’de yeni gelişmeye başlamasından ve deniz-kum ve güneş turizmi etrafına kurulan kitlesel turizmin ön plana çıkmasından dolayı bu çabaların daha çok genel anlamda turizmin gelişmesine yönelik olarak kalmıştır. Bununla birlikte; Turizm Bakanlığı Yatırımlar Genel Müdürlüğü tarafından son olarak 2000 yılında tüm Türkiye’deki turistik arz verilerine dayalı özel projeler başlığı altında “Turizm Tür ve Yörelerinin Çeşitlendirilmesi ve Çevre Projeleri” konusunda bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışma daha çok yeni turistik ürünler ve merkezler ile turistik ürünlerde yapılabilecek çeşitlendirme faaliyetlerini kapsamaktadır. Gelecek için umut verici olmasına karşın; Türkiye’deki tüm turistik arz kaynakları göz önüne alındığında bu ve benzeri girişimlerin yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir (Okumuş ve Topaloğlu 2004 S.57). Çünkü Türkiye sahil bölgelerinde turizmini geliştirmesine ve turist sayısını artırmasındaki başarısına karşın, aynı başarıyı geri kalmış (kırsal) ve gelişmekte olan bölgelerinde gösterememiştir (Tosun, Timothy ve Öztürk, 2004).

Turistler yerel kültür ve geleneklerle çok ilgilenirler. Bu sebeple turizm, birçok kırsal kesimin ekonomik ve sosyal sorunlarının, ümit vaat eden bir çözümü olarak görünmektedir (Miika 2001). “Her farklı sosyal yaşantı bir turistik değerdir” bu bağlamda “her coğrafi bölgenin/yörenin ayrı bir turistik değere sahip olduğu söylenebilir”. Ancak her coğrafi bölge/yöre turistik bir destinasyon olmayabilir. Bir coğrafi bölgenin/yörenin turistik bir merkez olabilmesi için turizme uygunluk düzeyinin araştırılması ve turistik arz potansiyelinin doğru bir şekilde tespit edilmesi gerekmektedir. Turistik arz potansiyeli tam ve doğru saptanmadığı takdirde, yanlış

yerler, yanlış zamanda, yanlış faaliyetlerle turizme açılabilir, planlamanın temeli iyi atılmadığı için şu olumsuz sonuçlarla karşılaşılabilir (Soykan 2003):

- Doğal çevre üzerinde zincirleme olumsuz etkiler ortaya çıkabilir.
- Turizme tek yönlü bağımlılık doğabilir ve o yerin ekonomik yapısı çökertebilir.
- Yerel kimlik kaybolabilir ve kültür yozlaşabilir.
- Yörenin özgünlüklerinin iyi bilinmemesi, turiste orjinal bir ürün sunumunu engelleyebilir, bu da talebi azaltabilir.
- Pazar eğilimlerinin ve müşteri özelliklerinin araştırılmaması, talebe cevap verecek turistik ürünlerin seçimini engelleyebilir.
- Potansiyelin tam ölçülmemesi, turizmi geliştirme stratejilerinin yanlış belirlenmesine yol açabilir.
- Yatırımların riske atılmasına yol açabilir.
- Bölgesel kalkınma projelerini amaçlarından uzaklaştırabilir.
- Turizmin rantabilitesini etkiler ve sürdürülebilirliğini riske edebilir.

Bir yöreyi turizme açarken seçilen turizm tipi , büyüklüğü ve zamanlaması doğru ise turizmin gelişmesi, yöre için yararlı olabilir, ekonomik olarak geri dönebilir ve çevreyi geliştirebilir. Ancak bu unsurlar yanlışsa bozma, yok etme ve tahrip etme gücünde vardır (Butler 2002). Sonuç olarak yörenin arz potansiyeli tam ve doğru olarak tespit edilmediği takdirde, mevcut verilerin kaybedilmesi veya yapılan yatırımın geri dönüşümünün sağlanamaması gibi çevresel ve ekonomik kayıpları beraberinde getirebilir. Bu nedenle bir yöreyi turizme açmadan önce yörenin turizm potansiyelinin saptanması gerekmektedir.

Bir yörenin potansiyelini saptamayı Soykan 2004'te; var olan ancak bilinmeyen, kullanımda olmayan gizli taraflarını ortaya koymak olarak tanımlamış ve potansiyelin aynı zamanda "güç" anlamına gelmesi, potansiyel saptamanın bir gücü açığa çıkarma, onun kapasitesini ölçme işlemi olduğunu göstermektedir. Yani bir yörenin sahip olduğu kaynakların, değerlerin, zenginliklerin turizme uygunluk veya yeterlilik düzeyinin ölçülmesi, o alanın turistik kapasitesi, turistik gücünün belirlenmesidir (Soykan 2004).

Ekonomik, sosyo – kültürel, teknolojik vb. açılardan yoğun bir değişimin yaşandığı günümüz rekabet ortamında başarılı olunabilmesi; turistik bölge/yörelere kendi güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, fırsatlardan maksimum faydayı sağlayacak ve tehditleri minimize edebilecek stratejileri geliştirmelerine bağlıdır.(Tunç ve Meydan

Uygur 2002, Tekeli 2001; <http://usam.cu.edu.tr/SWOT%20%20ANAL%C4%B0Z%C4%B0.doc> 2003) Bu bağlamda; SWOT (FÜTZ) Analizi bir bölge veya yöreyi turizme açmadan önce mevcut potansiyelin teşhisi için kullanılabilir bir yöntemdir.

2.5.2. SWOT (FÜTZ) Analizi

SWOT Analizini ilk olarak, Heinz Weilrich tarafından, “Long Range Plannig”de çıkan makalesinde ortaya atılmıştır. Makale hayli ilgi görmüş ve günümüzde de hala kullanılmaktadır (Hamidoğlu 2002).

İngilizce *Strenghts* (Güçler, Üstünlükler), *Weaknesses* (Zayıflıklar), *Opportunities* (Fırsatlar) ve *Threats* (Tehditler) kelimelerinin baş harflerinden meydana gelmektedir (Avcıkurt, Köroğlu ve Doğdubay 2003; Swarbrooke 2000; Lennon 1990; Kotler, Bowen, Makens 1999; Aktan 1999; Demirdöğen 1997; Dulupcu 1995; Tunç 1993).

Türkiye’de bazı akademisyenler, İngilizce’deki SWOT kelimesinin karşılığı olarak, FÜTZ’ü kullanmaktadırlar. FÜTZ Fırsatlar (*Opportunities*), Üstünlükler (*Strenghts*), Tehditler (*Threats*) Zayıflıklar (*Weaknesses*), kelimelerin baş harflerinden meydana gelmektedir (Hamidoğlu 2002; Tekeli 2001; Dinçer 1991). Bu nedenle bu çalışmada her iki kısaltmada beraber kullanılmaktadır.

SWOT (FÜTZ) Analizi çeşitli sektörlerde ve bilim dallarında stratejik planlama, pazarlama ve yönetim konularında farklı şekillerde araştırmacılar ve bilim adamları tarafından kullanılmıştır. Araştırmacılar SWOT (FÜTZ) analizini kendi çalışma alanlarına göre tanımlamış veya SWOT (FÜTZ) kavramını hakkında çeşitli açıklamalar yapmışlardır.

SWOT (FÜTZ) Analizi yerel destinasyonların potansiyelini belirlemede bir yöntem olarak kullanılmasını açıklamadan önce çeşitli sektörler ve bilim dallarında kullanılan tanımlamalarını ve açıklamalarını sunmak konunun anlaşılabilirliği ve teorik çerçevenin oluşması açısından daha doğru olacağı düşünülmektedir.

2.5.2.1. SWOT (FÜTZ) Analizi Kavramı ve Tanımları

SWOT analizi, stratejik yönetim, planlama ve pazarlamada en önemli aşama olarak değerlendirilebilir. SWOT analizi ile organizasyonun iç ve dış durum değerlendirmesi yapıp, vizyon ve misyon bildirileri hazırlanarak, ortak amaç, ilke ve değerler ortaya konulmaktadır (<http://www.elegans.com.tr/45/html/st.html> 2003). SWOT analizi; bir ürünün rakiplerine göre avantajlarının ve dezavantajlarının tespit edilip, ürünle ilgili karşılaşılabileceği fırsatların ve tehditlerin önceden saptanarak stratejik planlamasında elde ettiği verileri kullanması yöntemidir (Kotler, Bowen ve Makens 1999). Bu bağlamda SWOT analizi ile ürünün, başarılı ve zayıf yanlarını tespit ederek, rakiplerinin avantajlı yönleri (fırsatları) ve tehditlerini arayarak, en iyi uygulamaya dönük fikirleri ortaya çıkabilecek, yeni fırsat ve tehditleri tespit etmeleri gerekmektedir (Thomson 1996).

SWOT analizi incelenen kuruluşun, tekniğin, sürecin veya durumun güçlü ve zayıf yönlerini belirlemekte ve dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri saptamakta kullanılan bir tekniktir. Stratejik bir plan geliştirilmesi aşamasında, sorun tanımlama ve çözüm oluşturulması aşamalarında, nicel verilerin yetersiz, bilgilerin kişilerin belleklerinde olduğu durumların analizinde kullanılması öngörülmektedir. Bu durumda uygulanacak yöntem Şekil 1’de verilmiştir (Gürlek 2002).

Şekil 1: SWOT Uygulama Yöntemi

İÇ ANALİZ	DIŞ ANALİZ
<ul style="list-style-type: none"> • Kuruluşun, sistemin kaynak ve yeteneklerinin incelenerek güçlü ve zayıf yönlerin belirlenmesi • Genellikle kontrolümüz altında olabilen • Kıyaslama 	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre etkenlerinin belirlenerek fırsat ve tehditlerin saptanması • Genellikle kontrolümüz dışında olan • Dış etkenler : <ul style="list-style-type: none"> • Politik • Ekonomik • Sosyo-Kültürel • Teknolojik

Kaynak: GÜRLEK T.B. 2002 *SWOT Analizi*, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, TÜSSİDE-Gebze, Haziran 2002,

SWOT analizi, çevresel etkilerin sınıflandırılması için kullanılabilir bir analitik yöntemdir. Güçlü yanlar, zayıf yanlar, fırsatlar, tehditler olasılık/etki/önem matrisleri gibi öznel/niceliksel araçlarla kullanılabilir. Tüm paydaşların etkinliğe katılması önemlidir. Ancak sonuçları kısmen öznel olabilir (Taymaz 2002).

İşletme veya ürünün, fırsatlar karşısında sahip olduğu kaynakları ve olanakları, üstünlüklerini ve zayıflıklarını değerlendirirken, rakiplerine göre hangi yönü veya yönleriyle daha etkin ve verimli olabileceğini tespit etmeye çalışılması gerekli görülmektedir (Yükselen 1998).

Özmen (2002) ise; *Elektronik Ticaret ve Sunduğu Fırsatlar* konulu çalışmasında, SWOT Analizini; çevresel faktörlerin incelenmesi ve fırsatların araştırılması, tehditlerin anlaşılması, kuvvetli yönlerin tespiti, zayıf yönlerin tespiti edilmesi, şeklinde ele almıştır. Fırsatlar bir işletmenin veya ürünün karlı olarak değerlendirildiği mevcut veya gelecekteki bir durumu; tehdit ise, amaçlara ulaşmasını engelleyen, güçleştiren bir durum olarak görülebilir.

Aktan'a (1999) göre; SWOT analizi, bir organizasyonun iç ve dış çevresinin değerlendirilmesine imkan sağlayan bir analiz tekniğidir. Organizasyonun hem kendi iç durumunu değerlendirmesine, hem de organizasyon dışındaki pazar yapısının, rakiplerin durumunun analiz edilmesine imkan sağlayabilir. SWOT analizi yapılmasının başlıca iki yararı vardır; İlk olarak, SWOT analizi yapılarak organizasyonun mevcut durumu tespit edilmeli yani, güçlü ve zayıf yönler ile fırsat ve tehdit unsurları ortaya konulmaya çalışılmalıdır. Bu anlamda bir mevcut durum analizidir. İkinci olarak ise; SWOT analizi, gelecekteki durumun ne olacağını tespit ve tahmin etmeye yarayan bir analiz tekniğidir. Bu nedenle gelecek durum analizi de denilebilir. Bu açıklamalar çerçevesinde SWOT analizini yakını ve uzağı görmemizi sağlayan bir gözlük olarak algılayabiliriz.

Tunç'a (1993) göre SWOT analizi; işletmelerin güçlü ve zayıf yönlerinin, işletme dışında yer alan fırsatların ve tehditlerin, tanımlanması anlamına gelmektedir. İşletmelerin güçlü yönleri, aslında organizasyonun içerisindeki mevcut avantajlardır. Ancak bunlar işletmenin değil, müşterinin bakış açısından görülmelidir. Zayıf yönler, işletme içerisindeki mevcut dezavantajlardır. Fırsatlar, genellikle işletmenin dışarısındadır. Tesadüfen veya araştırma sonucu ortaya çıkmış olabilir. Önemli olan nokta, ortaya çıktığı anda fark edilmesidir. Fırsat işletme dışındaki uygun durumu anlatmaktadır ve daha büyük satış ve yüksek karlılık sağlar. Tehditler, bir organizasyon

için bir fırsat diğeri için tehdit unsuru olabilir. İşletmelerin çevresinde tehditler her an mevcuttur. Eğer yeterince erken fark edilirse fırsat haline dönüştürülebilir.

Dulupcu'ya (1995) göre; stratejik planın yapılabilmesi için organizasyonların şuan ki durumları ile gelecekteki görünümünün bilinmesi gerekmektedir. Bu bilgi stratejik planlamada SWOT analizi ile yerinden ve katılımcılık sağlanarak elde edilebilmektedir. Bir başka deyişle SWOT analizi, stratejik planlamanın ilk aşaması olan "biz neyiz?" sorusuna yanıt aramakta ve bu sorunun yanıtı, yine organizasyon tarafından verilmektedir. Ayrıca SWOT analizi katılımcı olması dolayısıyla, yerinde durumu saptayarak verimlilik sağlamaktadır.

Sahillioğlu'na (1998) göre; SWOT analizi, organizasyonların yakından incelenebilmesi için son derece faydalı bir yöntemdir. Bu yöntem, yöneticilerin her an yapabilecekleri bir işlemdir. SWOT analizi'nin amacı, güçlü yönleri ortaya çıkarırken zayıf tarafları da düzeltmek için gereken örgütsel davranışları tanımlamaktır. SWOT kısaltmasının bileşenleri aşağıdaki gibidir:

- Strengths (Kuvvetli Yönler) – İyi yapılanlar nelerdir?
- Weaknesses (Zayıf Yönler) – Geliştirilmesi gerekenler nelerdir?
- Opportunities (Fırsatlar) – Performans nasıl artırılabilir?
- Threats (Tehditler) – Neler organizasyon için risk unsuru olabilir?

Sahillioğlu (1998); SWOT analizini yalnızca tanım olarak ele almamış aynı zamanda SWOT analizi yapılırken bazı kurallara da uyulması gerektiğini ve bu kuralları da şöyle sıralamıştır;

- Analiz yapılırken, olaylara hem objektif hem de özeleştirisel şekilde yaklaşılmalıdır.
- Yapılabilecek bir şeylerin olduğu olgular üzerinde düşünülmalıdır. Çoğu zaman bu, mevcut imkanlar kapsamında gerçekleştirilmesi muhtemel aksiyonlar olmalıdır.
- İçinde bulunulan sektör bir bütün olarak ele almak, bir yörenin hangi kulvarda daha başarılı olacağı konusunda bir fikir oluşturması açısından isabetli olacaktır.
- SWOT analizini organizasyonda yönetim seviyesinde yer alan her şahsın ayrı ayrı görüşlerini alarak ve bu görüşlerden ortak bir noktaya vararak yürütmek oyunun kuralı olmalıdır.

Azabağaoğlu ve diğerlerine (2001) göre; SWOT analizinin SW kısmı kuruluşun veya yörenin iç bünyesine ilişkin güçlü ve zayıf yönlerini göstermekte olup, ürün yönetimi, insan kaynakları yönetimi gibi işlerin doğru yapılması ile ilgilidir. Analizin bu bölümünün, kuruluşu veya yöreyi dışardan etkileyen OT, yani fırsatlar ve tehditlerle bağlantılı ve uyumlu olması gerekir. Örneğin, güçlü yönleri fazla olan bir kuruluş veya yörenin ürünleri piyasada müşteriler tarafından talep görmüyorsa bu bağlantı sağlanmamış demektir. Sektörün veya yörenin içinde bulunduğu koşullar ve uygulanan pazarlama programları SWOT analizi ile değerlendirilmiş ve sektörün yörenin gelecekteki performansı ortaya konmaya çalışılmıştır. Ayrıca performansı etkileyecek strateji seçimlerine baz olan çerçeve belirlenmiştir.

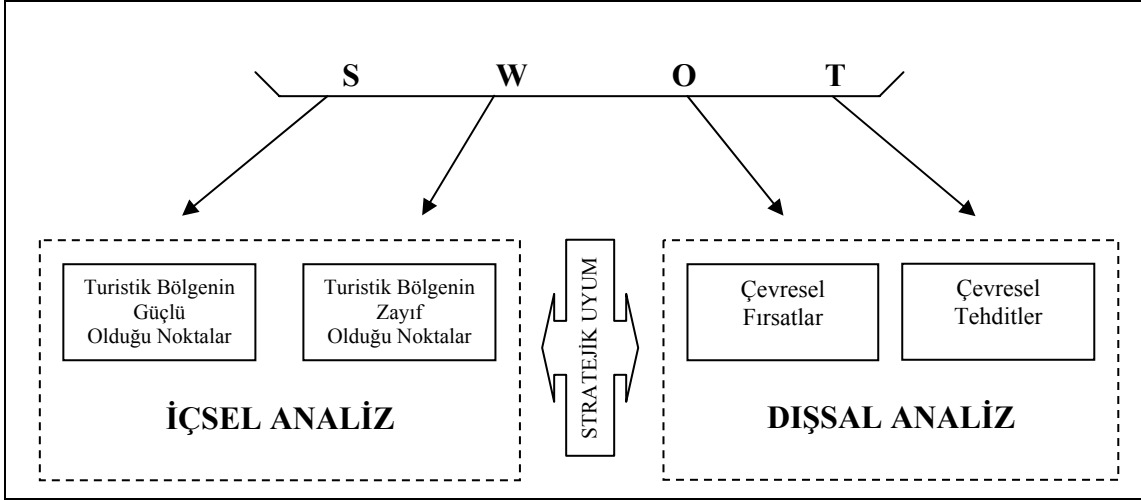
2.5.2.2. Yerel Destinasyonlarda Turistik Potansiyel Belirlemede SWOT (FÜTZ) Analizi Kavramı

Genel olarak SWOT (FÜTZ) analizinin çeşitli sektörlerde ve bilim dallarında stratejik planlama, pazarlama ve yönetim konularında farklı şekillerde araştırmacılar ve bilim adamları tarafından yapılan tanımlamaları ve açıklamaları bir önceki bölümde ele almaya çalışıldı. Bu bölümde ise araştırmanın temelini oluşturan yerel destinasyonlar da turistik potansiyelin belirlenmesinde (teşhisinde) SWOT analizinin kullanımı konusunda yapılmış olan araştırmalar ve tanımlamalar ele alınmaya çalışılacaktır.

Turistik ürün açısından SWOT (FÜTZ) analizi; bir turistik ürünün rakiplerine göre avantajlarının ve dezavantajlarının tespit edilip, ürünle ilgili karşılaşılabilecek fırsatların ve tehditlerin önceden saptanarak stratejik pazarlama planlaması yapmasında elde ettiği verileri kullanması yöntemidir (Kotler 1994). Bir ülkenin, bölgenin veya yörenin turizm politikalarının belirlenmesinde de SWOT analizi tekniğinden yararlanılarak, ülkenin bölgenin veya yörenin turizm potansiyelinin içsel (güçlü ve zayıf yönler) ve dışsal (fırsatlar ve tehditler) faktörleri ortaya çıkarılmalıdır. (Avcıkurt, Köroğlu ve Doğdubay 2003) yani bir yandan bölgenin güçlü ve zayıf yönlerin tespiti yapılırken, diğer yandan rakiplerinde bulunduğu piyasa içerisinde sahip olunan fırsatlar ve tehditler belirlenmelidir. Bu noktaların sağlıklı bir şekilde ortaya çıkarılabilmesi için SWOT (FÜTZ) Analizinin turist çeken bölge kapsamında yapılması gerekli

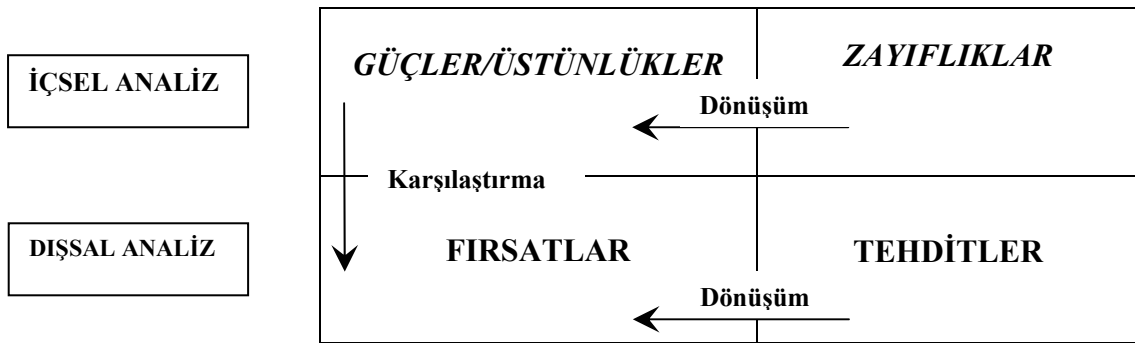
görülmektedir (Özok 2001). Şekil 2' ve Şekil 3 'te görüleceği gibi bu yöntem içsel ve dışsal olarak iki ayrı analizi gerektirmektedir.

Şekil 2: SWOT (FÜTZ) Analizi 1

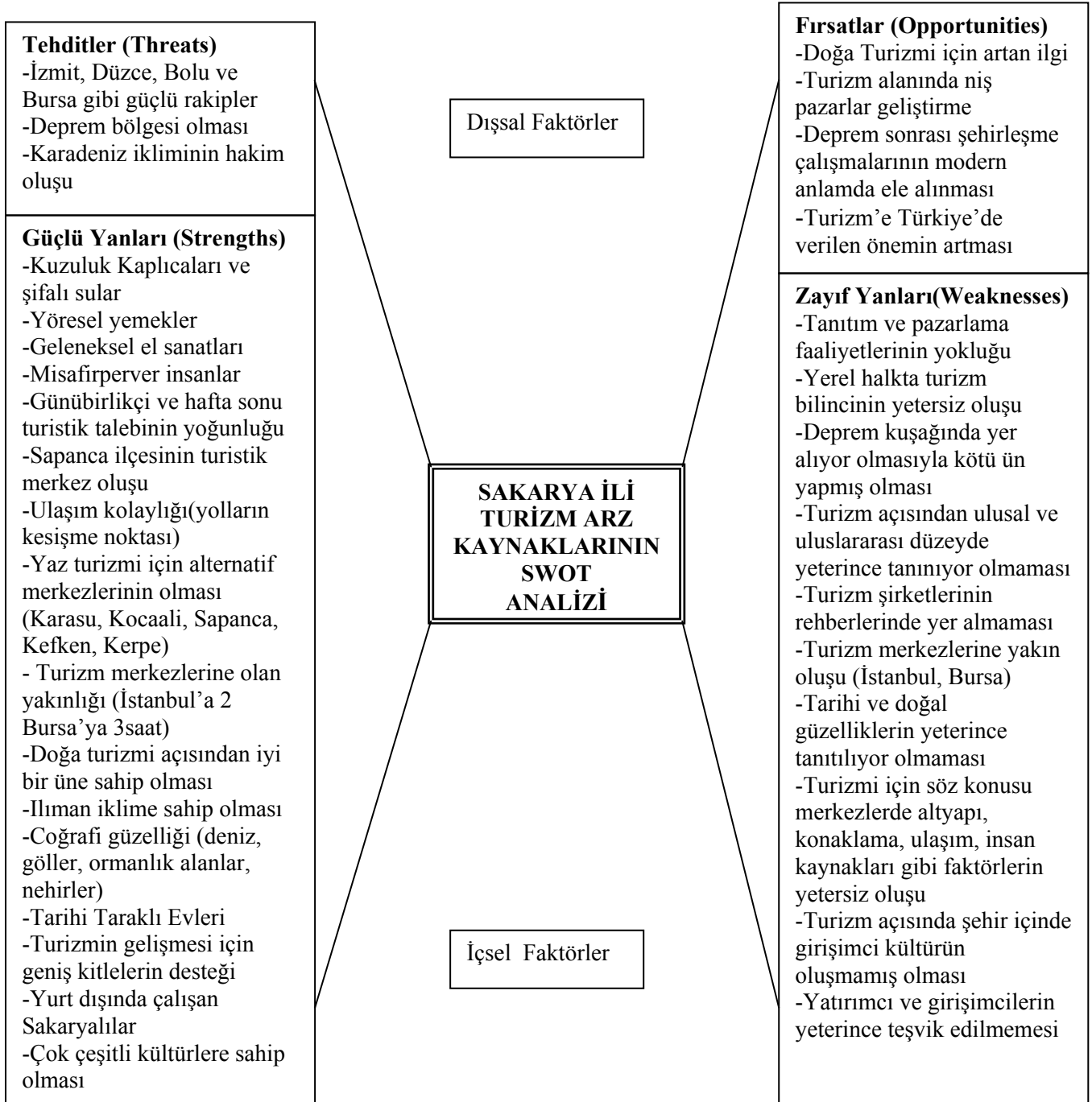
Kaynak: Geoff Lancertar ve Lester Massinghan, *Essentials of Marketing*, Mcgrow-Hill Comp. 1993, s.72 ,Özok 2001' den alıntı.

Şekil 3: SWOT (FÜTZ) Analizi 2

Kaynak: Jobber David, *Principles and Practice of Marketing*, McGrow-Hill Book Comp. 1995 ,Hamidoğlu 2002' den alıntı.

Şekil 4 : Sakarya ilinin Turizm Arz Kaynaklarının SWOT Analizi

Kaynak: SESAM (Sakarya Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi), Sakarya'nın Rekabet Gücünün Belirlenmesi ve Geliştirilmesi Projesi, Turizm Çalışma Grubu, Nihai Rapor, S:ek 6/8 Demirkol 2004 'den alıntı.

SWOT analizi ülkenin, bölgenin veya yörenin turizmde, güçlü ve zayıf yönlerinin açıkça bilinmesi ve analiz edilmesi, hedeflere uygun stratejinin seçilmesine yardımcı olacaktır. Ayrıca, turizm imkanlarının her zaman değerlendirmeye tabi tutulması, hataların görülmesine ve düzeltilmesine fırsat veren bir araç olacaktır (Avcıkurt, Köroğlu ve Doğdubay2003). Bu bağlamda, turizm envanteri çıkarılan destinasyon merkezlerinin tanıtımında, öncelikli destinasyonları ve envanteri çıkarılan ilin mevcut turizm türlerini belirlemek için SWOT analizi yapılması gerekli görülmektedir (Demirkol 2004). Örneğin; SESAM tarafından Sakarya İli Turizm Arz Kaynaklarının SWOT Analizi, bir örnek uygulama olarak Şekil 4’de gösterilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ve Avrupa Birliği’nin Katılım Öncesi Mali İşbirliği Çerçevesinde “Orta Karadeniz Bölgesel Kalkınma Programı Çalışması” başlığı altında hazırlanan bilgilendirme sunumunda; bölge kalkınma planı hazırlama sürecinde ele alınan SWOT analizi; güçlü yönler ve zayıf yönler şimdiki zamana ait olup, içsel faktörleri, fırsatlar ve tehditler, (riskler) ise, gelecek zamana ait olup, dışsal faktörleri ifade eder şeklinde tanımlanmıştır (DPT 2003). Ayrıca Devlet Planlama Teşkilatı, “Bölgesel Gelişme Stratejisi, Hedef ve Operasyonel Programlar” çalışmasında Ulusal Bölge stratejilerinin belirlenmesinde SWOT analizi tekniği kullanmış ve SWOT analizi çerçevesinde , dengeli ve istikrarlı bölgesel gelişme için ulusal düzeyde güçlü ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler gruplandırılmış olup, ulusal düzeyde bölgesel gelişme hedef, strateji ve öncelikleri belirlemeye çalışmıştır (DPT 2004).

SWOT analizi ile elde edilen bilgiler, turistik destinasyonun stratejik pazarlama planlamalarını gerçekleştirebilmeleri açısından da son derece önemlidir. Çünkü SWOT analizi sayesinde, turistik destinasyonun geçmiş bilgilerinden de yararlanılarak, bu günü tanımlanıp, gelecek hakkında daha sağlıklı tahminlerin yapılabilmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir (Tunç ve Meydan Uygur 2002). SWOT Analizi ile turistik destinasyonun, müşterilerin gereksinimlerini karşılayıp karşılamayacağı ve turizm için çekici bir rol oynayıp oynamayacağı belirlenir (Yurtseven 2004). Stratejik plan uygulanabilir bulunursa, destinasyonun çekici bir güç olduğu düşünülür. Tersisi durumda ise, destinasyon da turizmin geliştirilebilmesi uygun bulunmaz (Alexopoulos ve Katerelos 2003; Yurtseven 2003).

Yukarıdaki açıklamalar ışığı altında; bir ülkenin bölgenin veya yörenin gelişim stratejilerini ortaya koyarken, dününün ne olduğunu, bu gün neler yapılması gerektiğini

ve yarın neler yapılabileceğini teşhis edebilmek için SWOT analizi kullanılabilir bir analiz yöntemi diyebiliriz. Yani, bir turistik destinasyonun mevcut durumunu ve gelecek tahminlerini SWOT analizi tekniğiyle yapabilmenin mümkün olduğu görülmektedir. Ancak bazı bilim adamları , araştırmacılar ve araştırmalar SWOT analizinin sonuçlarını doğruluğundan emin olmak için, SWOT analizi yapılmadan mevcut durumda analiz edilmesinin turizm potansiyelini daha doğru belirleyeceği görüşündedirler (Soykan 2004; Hamdioğlu2002; Eren 1991).

Ülke, bölge, yöre ölçeğinde fiziksel turizm planlarında, bir kalkınma planı veya doğrudan turizm sektörü için hazırlanan planlarda potansiyel saptamaya gidilmektedir. Günümüzde bütüncül planlama, kaynağa ve talebe göre planlama yaklaşımları, potansiyelin bilinmesini gerekli kılmaktadır. Bu nedenlerden dolayı, turizm potansiyelinin saptanmasının bir metodolojisi olmalıdır. Avrupa Komisyonu Kırsal Kalkınma Programı içinde, bir grup uzmanın hazırladığı rehber kitap, turizm potansiyelinin kapsamlı ve uygulanabilir ölçümüne iyi bir model oluşturmaktadır. Soykan tarafından, Avrupa Komisyonu Kırsal Kalkınma Programı tarafında hazırlanan rehber Türkçe'ye çevrilmiş potansiyel saptamasının aşamaları aşağıdaki gibi özetlenmiştir (Soykan 2004 s.14; Soykan 2003 ; Observation European Leader, 1997):

2.5.2.2.1. Yerel Turizm Potansiyelinin Saptamasının Aşamaları

Bir alanın turizm potansiyelinin saptanması 2 aşamadan oluşur; Analiz Aşaması ve Teşhis Aşaması.

2.5.2.2.1.1. Analiz Aşaması

Turizm potansiyelini saptamanın bu ilk aşaması, yerel turizm sektörünün “mevcut durumunu” ortaya koymayı amaçlamaktadır. Kendi içinde dört adımdan oluşur (Soykan 2004s.14; Soykan 2003 ; Observation European Leader, 1997; Aktan 1999; Mill 1992):

- Birinci aşama : Arz analizi
- İkinci aşama : Talep analizi
- Üçüncü aşama : Rekabet analizi
- Dördüncü aşama: Pazar analizi

2.5.2.2.1.2. Teşhis Aşaması

Ülke, bölge, yöre ölçeğinde, kalkınmada turizmin gerekli olup olmadığının sorgulandığı, mevcut turizm koşullarının değerlendirildiği bu aşamada, pazara ait alanın güçlü ve zayıf yönlerini tanıyarak, fırsatlarını ve risklerini öğrenmeyi sağlar. Bu iki verinin (güçlü ve zayıf yönler/fırsatlar ve riskler) karşılaştırılması, alan için “başarının stratejik koşulları”nı ortaya koymaya olanak verir (Soykan 2004 s.21; Soykan 2003; Observation European Leader, 1997).

2.5.2.2.1.2.1. Güçlü ve Zayıf Yönlerin Belirlenmesi

Turistik bölgenin veya destinasyonun sahip olduğu güçlü yanları, hedeflerin gerçekleştirilebilmek için bölgede bulunan ve yeterli olan tüm olanaklardır. Zayıf yönleri ise; belirlenen hedeflerin gerçekleşmesine engel olabilecek tüm faktörlerdir (Eren 1991). Kısaca turistik bölgenin biz neyiz sorusunu kendisine sorması ve yanıtlamaya çalışması olaydır (Dulupcu 1995). Yerel turizm sektörünün güçlü ve zayıf yönlerinin profili, dikkatli bir şekilde ve tarafsız olarak saptanmalı, önemlerine göre sınıflandırılıp, analiz edilmelidir. Güçlü ve zayıf yönlerin teşhisi çeşitli yollarla ve farklı açılardan gerçekleştirilebilir (Soykan 2004):

- Müşterilerin (turistlerin) görüşlerine göre.
- Yerel halkın görüşüne göre.
- Turistik kalkınmada başarılı olmuş bölgelerde yapılan incelemelere göre.
- İç ve dış uzmanların görüşlerine göre.

2.5.2.2.1.2.2. Fırsat ve Tehditlerin Belirlenmesi

Fırsatlar, bir ülkenin, bölgenin yada yörenin ekstra zenginlik yaratabileceği veya elde edebileceği bir arena olarak tanımlanabilir (Kotler, Jatusripitak ve Suvit 1997). Turistik bölgenin fırsatları, sahip olduğu fırsatların çekiciliği ve bunları başarma olasılığı ifade eder. Tehditleri ise; tehlikelerin boyutu ve ciddiliğiyle gerçekleşme olasılığıdır (İçöz 1996). Eğer alan olağanüstü bir çekiciliğe ve pazarlanabilme gücüne, diğer bir

ifadeyle “eşsiz bir sunum” gücüne sahip ise, bu mutlak üstünlük avantajı hem çok iyi ortaya konmalı hem de en iyi biçimde değerlendirilmelidir. Bu nedenle, turizm türünün ve ona bağlı etkinliklerin seçimi, alanın sınırları, çeşitli işbirlikleri ve ortak projeler, plan ve programlar hepsi teşhise bağlı olacaktır (Soykan 2004; Observation European Leader, 1997).

Fırsatlar ve risklerin profilini belirlemek için yerel yetkililer ve yerel nüfusun işbirliği yanında uzmanlara da ihtiyaç vardır. Yukarıda yapılan açıklamalar ve tartışmalar, araştırmanın bundan sonraki kısmını şekillendirecektir.

2.6. Giresun’un Yöresel Özellikleri ve Turizm Potansiyeli

Bu bölümde araştırmanın yapıldığı ilin genel özellikleri hakkında bilgiler verilecektir. SWOT analizi öncesinde ve/veya beraberinde yapılması gereken araştırmalar bu bölümde verilmektedir. İlin mevcut turistik arz potansiyeli bu bölümde incelenmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler sistemli ve anlaşılır olmaması için bölümlere ayrılarak sunulmaya çalışılmıştır. Kısaca Giresun ve yöresi hakkında derlenen ikincil veriler bu bölümde sunularak birincil verilerin daha kolay anlaşılır olması sağlanacaktır.

2.6.1. Giresun İlinin Coğrafi Özellikleri ve Tarihi

2.6.1.1. Coğrafi Konum

Karadeniz Bölgesinin Doğu Karadeniz Bölümünde yer alan Giresun ili, 37, 50 ve 39 12 doğu boylamları ile 40 07 ve 41 08 kuzey enlemleri arasında bulunmaktadır. İl doğusunda Trabzon’un Tonya ve Beşikdüzü ilçeleri ile Gümüşhane’nin Torul ve Şiran İlçeleri; güneyinde Erzincan Refahiye; güney ve güney batısında Sivas’ın Suşehri ve Koyulhisar ilçeleri; batısında Ordu Merkez ve Mesudiye ilçeleriyle komşu olup, kuzeyi Karadeniz ile çevrili Giresun ili yaklaşık, 6934 km karelik yüzölçümü ile ülke topraklarının binde 8.5’ini kaplamaktadır (Bakkal 1989; www.karadenizfm.com ; www.giresun.gov.tr).

Giresun ili, yüzey şekilleri bakımından arızalı(engebeli) bir görünüme sahip ve yüzey şekillerinin çatisını, Karadeniz kıyısı boyunca uzanan oldukça dar ve alçak düzlüklerden oluşan bir kıyı şeridi ile güneyde Kelkit Çayı Vadisi arasını kaplayan Giresun Dağları meydana getirir. Kıyı genellikle tepelik bir görünüme sahiptir. Kıyıya paralel bir duvar gibi duran dağların ortalama yüksekliği 2000 m olmakla birlikte zengin bir orman örtüsüyle kaplıdır. Dağlar bazı yerlerde 3000 metreyi aşar. Balaban Dağları (Gavur) üzerindeki 3331m yükselteli Abbas Muse Tepesi, yine aynı sıra dağ üzerindeki Gavur Dağı Tepesi 3248 m, Cankurtaran Tepesi 3278 m, Küçükkor Tepesi 3044 m Batıda Sivas, Ordu, Giresun sınırındaki Karagöl Dağları üzerindeki Karataş Tepe 3107 m, Kızıklar Tepesi 3025 m civarındadır. Bu yükseltiler yaz kış yeşilliğini koruyabilen alpin çayırlarla kaplıdır (Bakkal 1989; www.karadenizfm.com ; www.giresun.gov.tr).

2.6.1.2. Jeolojik Yapı

Giresun arazi iskeleti üçüncü zamanın volkanik patlamaları sonucunda meydana gelmiştir. Bu nedenle genç sıradağlar, bunlar Üzerinde bazı buzul gölleri ve yer yer rastlanan bazalt billur kayaları mevcuttur. Ayrıca Çalınak civarında, Ördek Gölü denilen ve etrafında volkan tüfleri halen kaybolmamış olan ufak bir gölcük vardır. Arazinin genç olmasından dolayı yağmur sonrası büyük aşınma ve toprak kayması olayları görülür (Bakkal 1989).

2.6.1.3. İklim

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin iklim özellikleri ile topografya koşulları arasında çok sıkı ilişkiler vardır. Kıyının hemen gerisinde yer alan Kuzey Anadolu Sıradağları kuzeyden gelen hava kütlelerinin iç kesimlere ulaşmasının engelleyen dolayısıyla kıyı ile iç kısımlar arasında termik zıtlıkları güçlendiren bir duvar gibi yükselir. Kıyı kuşağı ile iç kısımlar arasında, özellikle kışın çok belirgin olan nemlilik derecesi, sıcaklık ve yağış farkları, bu bölgedeki rölyef koşullarını belirlediği özellikler ile yakından ilgilidir (Sözer, Işık, Mutluer 1990). Giresun'unda içerisinde yer aldığı Doğu Karadeniz Bölgesi'nin coğrafi tabiatının ve ikliminin oluşmasında bu dağlar çok önemlidir. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde egemen olan iklim tipini başka bir sahada bulmak mümkün değildir

(Tunçdilek 1985). Dağların önünde bir denizin uzanması ve kuzeyden gelen soğuk havanın Kafkas Sıradağları tarafından engellenmesi gibi faktörlerle böyle farklı bir iklimin meydana gelebileceği söylenebilir (Bekdemir 2000).

Giresun Dağları'nın güneyi ile kuzeyi ve hatta kuzey kısmı sahilden yükseldikçe büyük iklim farklılıkları görülmektedir. Sahil kısmı bile çok yıllar soğuk olmazken yüksek kesimler yani yaylalar yazın serin olur. Örneğin; yaylalarda yazın bile çoğunlukla akşamları, hatta havanın kapalı olduğu günlerde gündüz bile evlerde soba yakılır.

Giresun Dağları bir duvar gibi kuzeybatı rüzgarlarını sürüklediği yağmur bulutlarını tutar. Bu nedenle sahil kesimleri, devamlı rutubetli, yağışlı ve ılıktır. Ayrıca gece-gündüz, yaz-kış sıcaklık farkı çok değildir. İlin en sıcak ayı temmuz ve en soğuk ayı şubattır (Bakkal 1989). 14-15 derece arasında değişen yıllık ortalama sıcaklığı, ılık kışları (ortalama 5,8°) ve çok sıcak olmayan yaz mevsimi (ortalama sıcaklık 23,6°), bütün yıla düzenli dağılmış bol yağışları (yıllık ortalama miktar 1324,6 mm) ve her ay yüksek bağıl nem (%70'in üzerinde) ile gerçek bir nemli-ılıman iklim hüküm sürmektedir (Nişancı 1988; www.karadenizfm.com).

İlin Karadeniz kıyılarında bulan ilçelerinde bu iklim hüküm sürerken Giresun Dağlarının güney yakasında yer alan Alucra ve Şebinkarahisar ilçelerinde daha çok Kelkit havzasında görülen İç Anadolu iklimi hakimdir (Bekdemir 2000).

2.6.1.4. Bitki Örtüsü

Giresun'un her mevsim yağışlı, yazları serin geçen ve kışları çok soğuk olmayan iklim yapısı nedeniyle, bitkisel hayata olağan üstü elverişlidir(Erinç 1945). İklim şartları uygun olduğundan yörede bitki örtüsünden yoksun kesimlere yok denecek kadar az rastlanır. Bu nedenle yazları yeşilin her tonunun görmek mümkündür.

Giresun kıyı kesiminden itibaren yaklaşık 400-500m'lere kadar yoğun kültürel bitki örtüsüyle kaplıdır. Bu kültür daha çok fındık bahçeleri ile temsil edilmektedir. Fındık bahçelerinin içerisinde elma, armut, kiraz, ceviz, erik, şeftali, dut, (Bekdemir 2000) kızılbaşlara (yaykın) sardırılmış çeşitli üzüm türleri özellikle izebella üzümü, (kokulu üzümü), taflan (karayemiş), incir, ayva, kivi, kızılıçık, kestane, muşmula gibi meyve ağaçları ile evlerin önünde veya fındık bahçelerinin arasında mısır tarlaları, sebze

yetiştirme bahçeleri, mandalina, portakal, ıhlamur ve çay (Tirebolu, Güce, Espiye, Görele, Eynesil ilçelerinde) bahçelerini de görmek mümkündür. Köylerde 1980'li yıllardan önce betonarme evler olmadığı için yerel halk evlerinin çatısını rüzgar uçurması önlemek için kışın yaprağını dökmeyen taflan (karayemiş) ağaçlarını evlerin deniz yönüne veya rüzgar alan yerlerine sık şekilde dikmekteydiler. Kırsal kesimde eski evlerin kenarlarında taflan görmek günümüzde de mümkündür. Yörede çok eğimli ve engebeli yerler ise genel olarak yayvan yapraklı orman kümeleri ile örtülüdür (Bekdemir 2000).

Bu orman kümelerinde genellikle kızılağaç, kestane, meşe, gürgen, kayın gövdeli akağaç, akasya, karağaçtan oluşur. Ayrıca mezarlıklarda kavak ağacı ve çam ağaçlarına rastlamak mümkündür. Yöredeki iklim şartlarını uygunluğu nedeniyle fındık bahçelerinin altı da bitki çeşitliliği bakımından oldukça zengindir. Örneğin; Böğürtlen, yaban çileği, ısırgan otu (yörede sırğan denir) eğrelti otu, hatta eğrelti otunun bir çeşidi olan ve çiçekçilerde aşk merdiveni olarak satılan eğrelti otu, ilkbaharda fındık bahçeleri yapraklarını açmadan önce özellikle güney yamaçlarda siklamen ve menekşeler, sakarca, ve bir çok ot türü bahçe altı bitkilerine örnek olarak gösterilebilir. Ayrıca yöredeki orman kümelerinde de orman altı bitki çeşidi olarak, ormangülü (yöresel ismi ağu) böğürtlen örnek olarak gösterilebilir.

600-700 metre yükseltilere kadar yer yer fındık bahçeleri devam etmekle birlikte, 500-600 metre ile 1200-1300 metrelere kadar araya nispeten çayırlarında sokulduğu, kışın yapraklarını döken, yayvan yapraklı türlerden oluşan; fındık, kestane, kızılağaç, akasya, gürgen, meşe, dişbudak, ıhlamur, karağaç, kayın gövdeli akağaç, ormangülü (ağu), ılgın ve çeşitli meyve ağaçları yetişir (Bekdemir 2000; Atalay 1994; Bakkal 1989; Tutuş 2001).

Yörede yetişen kayın ağaçları sahilden başlar ve 1700 metre yükseltiye kadar çıkar. Bu ormanları, 500-1200 metre arasında yukarıda belirtilen geniş yapraklı ağaçlar türlerle görmek mümkündür. Ayrıca 1200 ile 1500 metre arasında ladinleri bünyesine alan karışık ormanlar halinde bulunurlar. Akarsu vadileri boyunca kızılağaçları da 1500 metre üstüne kadar görmek mümkündür. Kayın ormanlarına iştirak eden ağaçcıklar ise orman gülleri (mor ve sarı) , hanımeli, tüylü kartopu, şimşir, porsuk, üvez, frenk üzümü, adi papaz külahı, kayacık, fındık, kızılılık, Trabzon çayı, mavi meyveli ayı üzümü, söğüt ve taflanlardır. Orman altı bitkileri çok çeşitli ve yoğundur. Bunlar; Eğrelti, orman çileği, böğürtlen, çeşitli yosun türleri, binbirdelik otu, çan çiçeği, otsu mürver, ve compositae

familiyasından olan türler, sütleğen, kartal eğreltisi, beyaz çöpleme, zambak, sığır kuyruğu, petasites albus, salvia gltinosa, pedicularis sp, aruncus vulgaris ratin, carex.sp, scrofularia, heraclum sp gibi türlerdir (Bekdemir 2000; Atalay 1994; Bakkal 1989; Tutuş 2001).

Yörede 1500 metreden sonra çoğunlukla 2000 metrenin üzerine kadar alanlarda ladin ormanları görülür. Yer yer köknarlarla karışım yapan ladin ormanları, iç kısımlardaki yüksek alanlarda yerini sarı çamlara bırakır. Yöredeki köknarlar Doğu Karadeniz Köknarı olarak bilinen türdür. Daha yüksek alanlarda ise alp tipi gür çayırlarla kaplı yaylalar yer alır (Bekdemir 2000; Atalay 1994) Geniş yeşil bir kemer biçiminde dağları kuşatan alpin bitkileri bütün yaz yeşilliklerini korur (Bakkal 1989) Bu çayırlarda topuk otu, kekik, ısırgan, ılgirik, kuzukulağı, papatya, aslan ağzı, ebegümece, yalnızca Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yetişen sarı sümbül, kardelen, çiğdem, vargit çiçeği, çan çiçeği, lavanta, gelincik türleri ve henüz tespit edilememiş bir çok çiçek ve ot türüne rastlamak mümkündür.

2.6.1.5. Akarsular

Giresun ilinin kuzey bölümünde, Giresun dağları ile Kuzey Anadolu dağları'nın bazı kesimlerinden doğan çok sayıda küçük akarsu vardır ve bu nedenle kıyı şeridi sık vadiler ağıyla yarılmıştır. İl topraklarındaki akarsuların tümü, dağların dik yamaçlarından büyük bir hızla aktığından oluk biçimli derin vadiler oluşmuştur. Kuzey kesimlerin fazla yağış almasından dolayı ufak derecikler hariç her 5-7 km.'de oldukça bol su taşıyan dere ve çaylar bulunmaktadır. Bunlardan önemli akarsular şunlardır: (Bakkal 1989; <http://giresun.8k.com/giresun.html> 2001)

Harsit Çayı : Gümüşhane il sınırındaki Vavuk Yaylası'ndan doğar,Günyüzü yakınlarında Giresun topraklarına girer, Doğankent İlçesi'nden geçerek, Tirebolu ilçesinden denize dökülür. Taşıdığı su miktarı saniyede 4-500 m³ arası değişir. Üzerinde Doğankent I ve II hidroelektrik santralleri ile Kürtün Barajı vardır. İl içindeki uzunluğu 50 km. olup, toplam uzunluğu 125 km.'dir.

Özlüce (Gelevera) Deresi : Balaban (Gavur) Dağları'nın kuzey yamaçlarından doğan dere akış yönünde sağdan ve soldan dereler karışarak Espiye İlçesi'nin

doğusundan denize dökülür. Uzunluğu 70-80 km olan derenin suyu bol olup akışı eğimin fazlalığı nedeniyle hızlıdır.

Yağlıdere : Erimez Dağları'ndan doğar, Çalmak, Akpınar, Ayvat Sınırköy ve Hisarcık yörelerini sularını topladıktan sonra, Yağlıdere İlçesi'nden geçer ve Espiye İlçesi'nin batısından denize dökülür. Uzunluğu 70 km'dir. Dere boyunca eski tarihlerden kalma kemer köprüler görülmeye değerdir.

Aksu: Karagöl yöresinden doğar, Kızıлтаş, Sarıyakup, Pınarlar, ve güdül yörelerini sularını toplar. Dereli ilçesinin içinden geçerek merkez ilçenin doğu sınırında Karadeniz'e dökülür. Uzunluğu 60 km.'dir.

Pazarsuyu : Karagöl ve Yürücek bölgelerinin sularının birleşmesi ile oluşur. Uzunluğu 80 km. olup, Bulancak ilçesinin batısından denize dökülür.

Batlama Deresi : Çaldağ'ın batı yamacının güneyinde Bektaş Yaylası'ndan doğar. Uzunluğu 40 km. olup, merkez ilçenin batısından denize dökülür.

2.5.1.6. Ulaşım

Karayolu ulaşım, sahil kesimden geçen 010 no'lu devlet karayolu ile sağlanmaktadır. Ancak bu yol ihtiyaca cevap veremediğinden, iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır. İç Anadolu ile İrtibat Giresun-Şebinkarahisar yolu ile sağlanmaktadır. Öte yandan İç Anadolu ile irtibatı kısa ve ekonomik olarak sağlayacak olan Tirebolu- Torul yolunda yapım çalışmaları tamamlanarak Giresun-Gümüşhane arasındaki geçişi 45 dakikaya indirmiştir.

Deniz yolu ile ulaşım, ilin yurt dışına açılan önemli bir kapısıdır. Giresun limanı 1959 yılında hizmete girmiştir. Doğuda Çamburnu, batıda Piraziz arasında ki deniz alanını kapsar. Limanın şilep, yolcu, motor, balıkçı ve kılavuzluk olmak üzere 5 adet rıhtımı bulunmaktadır.

İlde hava ulaşımı mevcut değildir. 1997 yılında kurulan ORGİ, Ordu ve Giresun arasına, deniz dolgusu yapılarak kurulacak olan hava alanının, mendirek inşaatına başlamıştır. Ancak geçen süre içerisinde herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir. Ancak Trabzon'daki uluslararası havaalanı şehir merkezine karayolu ile 135 km.'dir.

2.6.1.7. Tarihi

Giresun kentinin ilk kuruluş yerini oluşturan kalenin ne zaman kimler tarafından kurulduğu ve nasıl bir yerleşkeye sahne olduğu kesin olarak bilinmemektedir. Hititler döneminde Azizi ülkesinin bu bölgeyi de içine aldığı, M.Ö. IV-V Yüzyıl Yunan kaynaklarında ise M.Ö. 670'lerde Miletoslular tarafından kurulduğu tahmin edilmektedir (Emecan 1996). Bazı kaynaklarda ise; M.Ö. VIII. Yüzyılda Miletliiler tarafından kurulduğu yazılmaktadır (Bakkal 1989; Giresun Tanıtım Broşürü 2004).

Şehrin nerede kurulduğu ve kimler tarafından iskan edildiği konusu tartışmalıdır. Bu tereddüt M.Ö. 350 yıllarına ait kaynaklarda da yer almaktadır. Coğrafyacı Strabon, Farnakia dediği şehrin; bugünkü Giresun kentinin olduğu yerde kurulduğu üzerinde durmuştur. Romalı idareci Arrien Farnakia'nın eski adının Kerasus olduğunu belirtmiş ve buranın Sinoplular tarafından kurulduğunu yazmıştır. Şehir hakkında Roma, Bizans ve Rum Pontus İmparatorluğu dönemine ait tatminkar bilgiler yoktur. Eski Anadolu tarihi araştırmalarında, şehir ve kasaba tarihlerinde dil incelemeleri sonucunda, bu bölgede M.Ö. 2000'li yıllardan beri Türk varlığının mevcut olduğu anlaşılmıştır. M.Ö. 7.y.y.da İskitlerin Karadenize göç etmesi ile Oğuz unsurları da bu bölgeye yerleşmişlerdir. Bu bölgede Oğuz boylarından Yazır, Döğer, Avşar, Karkın, Halaç'ların; Akhun, Kuşan, Peçenek, Hazar, Hun, Kıpçak Türklerinin yerleşimi mevcuttur. Karadeniz bölgesinde, ilk ve orta çağlarda, İskit, Kimmerler, Hun, Hazar, Bulgar, Uz, Peçenek göçlerinin sonucu Türk iskanının olduğu, Karadeniz ağzlarının fonetik ve morfolojik yapısıyla birlikte yer adlarından da anlaşılır. Giresun'un batı yakasındaki Çıtlakkale mahallesinin adının Deliorman ve Selanik civarından gelerek buraya yerleşmiş olan Türk topluluğu Çıtaklardan geldiği, bölgede konuşulan lehçenin ve kültür unsurlarının Çıtak ve Gagavuz Türklerinin ki ile benzerlik gösterdiği görülür. Hitit İmparatorluk dönemi tabletlerine dayanan tarihi kaynaklarda, Giresun'un Azzi Bölgesi sınırları içinde kaldığı anlaşılmaktadır. Karadeniz Bölgesinde 90'a yakın koloni şehri kuran Miletoslular, Giresun ve Tirebolu şehirlerinin de kurucularıdır. Amaçları bu bölgeyi kendilerine yurt edinmek olmayıp, buraların her türlü yer altı ve yer üstü kaynaklarını sömürmekti. Bu yüzden yerleşim birimlerinin korunabilecek kısımlarını alıp buralara yerleşmişlerdir. Çevresinde önemli gümüş ve demir üretim yerleri olan Giresun'a Romalılar tam bir hakimiyet kurmamışlardır. Onların döneminde bu bölgede para basıldığı rivayet

edilmektedir. Roma idaresinin ilk dönemlerinde Romalı yazarlardan Ammianus Marcel'e göre Romalı komutan Lucullus buraya geldiğinde yabancı kiraz ağaçlarını görmüş ve bu ağacın fidanlarını Roma'ya götürmüştür. Bu bilgi kirazın dünyaya Giresun'dan yayıldığı inancının kaynağı olmakla birlikte Roma'da daha önce de kirazın varolduğu belirtilmektedir. Giresun Romalıların ardından Bizanslıların denetimine geçmiştir. Bizans egemenliği döneminde Yunan medeniyetinin büyük bir hızla gelişip yayılmasına karşılık, Yunan soyu gittikçe zayıflamıştır. Bu sebeple, Bizans İmparatorları, ülkelerinin içerisinde yaşayan ve başka soydan gelen insanları asimile etmeye çalışmışlar ve bu yolda en çok dil ve dinden yararlanmışlardır. Doğu Karadeniz'in ormanlık alanlardaki kabileleri itaat altına almak için ormanlar kesilerek yollar açılmış, yol boylarına muhafız kulübeleri yapılmış, hatta bir miktar Hıristiyan Bulgar Türk'ü de getirilip bölgeye yerleştirilmiştir. Bizanslılar bu yolda çaba harcarken 705 yılında ilk kez Müslüman Arap orduları bölgeye gelip İslamı tanıtmaya başlamıştır. Anadolu Selçuklu Devletine vergi vermeyi kabul eden ve 1244'te Moğolların egemenliği altına giren Trabzon Türklerin bir eyaleti haline gelmiştir. Trabzon'a bağlı bulunan Giresun ve çevresi Moğol nüfuzu altına girmiştir. İşte bu sırada, Oğuzların Üçok koluna mensup boylardan biri olan Çepniler; Ordu, Giresun ve Trabzon illeri sınırlarına yerleşmeye başlamışlardır. Bayram Bey, Ordu ve çevresini kontrol altına alan Çepni Türkmenlerinin beyidir. Oğlu Hacı Emir Bey döneminde bu bölgeye "Bayramlı Beyliği" denilmeye başlanmıştır. O da aynı şekilde Trabzon Rum İmparatorluğunu sıkıştırmaya devam etmiş olup, Hacı Emir Beyin Oğlu Emir Süleyman Bey de, 1397'de Giresun'u fethetmiştir. Böylece onun zamanında Giresun ve çevresinin fethi ve Türkleşmesi tam manasıyla sağlanmıştır. Bu beylik iç ve dış çatışmalar sonucu zayıflayıp Sivas Hükümdarı Kadı Burhaneddin'in hakimiyetine girmiş ve dolayısıyla Giresun da bu devletin sınırları içinde kalmıştır. Bugüne kadar yanlış bir kanaat olarak Giresun'un Türkleşmesi Fatih Sultan Mehmet'in 1461'de Trabzonu fethiyle beraber gösterilmiştir. Giresun'un Osmanlı Devletine bu tarihte katıldığı doğrudur. Oysa Giresun'un Türkleşmesi 1397'de Bayramlı Çepni Türkmen Beyi Emir Süleyman Beyin Giresun'u fethetmesiyle gerçekleşmiştir. Bu yanlış kanaat yüzünden Giresun'da onun adını taşıyan hiçbir eser bulunmamaktadır. Dolayısıyla Giresun'un ilk fatihi tanınmamaktadır (www.giresun.gov.tr, www.giresun.nl).

Giresun ile ilgili ilk tarihi bilgiler Yunanlı coğrafyacılar ve seyyahların eserlerinde yer almaktadır. Anadolu'nun arkeolojik araştırmaya en az konu alan

illerinden biri olduğu için yazıl tarih öncesi çağlarla ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.(Yurt Ansiklopedisi 1982)

Giresun isminin nerden geldiği konusunda ise birkaç rivayet vardır. Birinci olarak; XIII. yüzyılda İtalyan deniz haritalarında şehrin adı Chirizonda şeklinde görülmektedir ve sonradan Kerasounte, Kerasunt, vb. yazılış şekillerinin buradan türetildiği(Darkot 1988). İkinci olarak; şehrin kurulduğu yarım adanın denize doğru bir boynuz gibi uzanması nedeniyle eski Yunanca’ da boynuz anlamına gelen Kerestan’dan türediği (Bekdemir 2000). Üçüncü olarak; Yörede bol miktarda yetişen kirazdan geldiği rivayet edilir ve ayrıntısı şöyledir: Romalıların eline geçen Giresun Romalı Lucullus’un hakimiyetinde iken Kreasus veya Kerasus yani kiraz şehri diye adlandırılmıştır. Çünkü buradan Roma’ya götürülen kirazlar oradan da, Avrupa’ya ve İngiltere’ye yayıldığı belirtilmektedir. Yörede bol miktarda bulunan yabancı kiraz ağacı ve yalnızca bu yörede yetişen kiraz cinslerine rastlamak mümkündür. Zaten yörede yaşayanlarda bu rivayeti daha çok benimsemişlerdir (Bekdemir 2000; Giresun Tanıtım Broşürü 2004).

2.6.2. Giresun ve Yöresinin Turizm Arz Potansiyeli

Giresun, sahip olduğu doğal ve tarihi değerler açısından turizme oldukça elverişlidir. Türkiye’nin batı ve güney sahillerindeki kadar kıyı turizmi açısından, iklim şartlarının uygun olmamasından dolayı turizm talebi tarih ve doğa turizmine doğru kaydırmaktadır. İklim ve bölgesel özellikler nedeniyle Giresun’da, güney sahillerimiz benzeri dış turizme dönük bir deniz kullanımı düşünülmemeyeceği açıktır. Ancak, eko turizm , yeşil turizm , alternatif turizm, kırsal turizm, kültür turizmi, yayla turizmi, çiftlik turizmi, sürdürülebilir turizm v.b. turizm çeşitleri açısından zengin bir coğrafyaya ve kültürel birikime sahiptir.

2.6.2.1. Doğal Turistik Değerler

2.6.2.1.1. Giresun Adası

Karadeniz’in iskan edilebilir tek adasıdır. Ada dünya mitolojisinde ve tarihinde Aretias, Areionesos (İlk çağ adı), Nesos, Area, Areos, Chalceritis (Romalıların verdiği

ad) adları ile karşımıza çıkmaktadır. Kıyıda bir mil açıktaki bulunan ada 40. 000 metre karelik yüzölçümüne sahiptir. Bir söyleneceye göre ada kentin güney doğusunda yer alan ve görünümü bir kartal gagasını andıran Gedikkaya'dan kopan bir parçanın denize yerleşmesiyle oluşmuştur. Adada tarihle doğa iç içedir. Kalıntılardan çevresinin surlarla çevrili olduğu anlaşılmaktadır. Surların yapımındaki inşaat işçiliği Giresun Kalesi'yle aynı tekniktir. Pontuslular dönemine ait olduğu kuvvetli ihtimaldir. Tarihi kalıntılarında iki büyük şarap fıçısı, bir mabet harabesi, tapınak yeri, ayakta kalan surlar ve gözetleme kulesi en göze çarpanlardandır. Doğu ucundaki "Hazma Taşı" antik çağlardan kalma bir dikittir. Çağlar boyunca yöre insanları için mistik güç kaynağı olmuştur. Romalı bilgin Pilinius "Ilistarium Mundi" adlı eserinde, adada savaş tanrısı Mars'a sunulmuş bir açık hava mabedinden söz eder ve şunları yazar; "Pharnace'nin karşısında Chalceritis, Yunanlıların Mars'a vakfedilmiş olan Arias'ı bulunur. Burada kuşların kanatlarını vurarak yabancılarla mücadele ettiği söylenir." Ada mitolojide geçen Altın Post peşindeki Argonautlar ile ilgili önemli bir olaya sahne olmuştur. Thabai Kralı Athamanas'ın, Nefele adlı karısından iki erkek çocuğu olur. Sonraki yıllarda ikinci kez evlenen kral çocuklarını kurban ederse ülkesinin kıtlıktan kurtulacağına inandırılır. Bunu öğrenen anneleri Nefele çocuklarını bulut ve buğuya sararak uçan altın bir posta bindirir ve onları Karadeniz'e doğru gönderir. Çocuklardan biri Çanakkale Boğazı'nda fırtınaya tutularak ölür, diğeri yoluna devam eder ve mitolojik kişilerce Çanakkale Boğazı ile Kafkasya arasında bir yere saklanır. Herakles döneminde aralarında Güç Tanrısı Herkül'ün de bulunduğu bir grup yiğit altın postu ele geçirmek amacıyla Karadeniz'e açılırlar. Bir sürü serüven yaşadıkdan sonra Aretias (Giresun) Adası'na gelirler. Altın postun burada saklı olduğuna inanmaktadırlar. Ancak adada onları ejderha yapılı kuşlar karşılar. Herkül'ün daha önce Stymphales Gölü çevresinden kovduğu kuşlar buraya yerleşmişlerdir. Kuşlar tüylerini ok gibi fırlatarak saldırıya geçerler. Argonautlar kalkanlarıyla kendilerini korumaya çalışsalar da bir arkadaşlarını yitirmekten kurtulamazlar. Sonunda kuşları öldürür ve altın postu aramaya koyulurlar. Bulamayınca da adayı lanetleyerek ayrılırlar. 1984 yılında kaptan Tim Severin yönetimindeki araştırma ekibi bu efsanevi yolculuğu tekrar canlandırmak için Argo gemisinin aynısını hiç çivi kullanmadan yaptırır ve kürek çekerek Giresun Adası'na gelirler. National Geographic dergisinin de bulunduğu bu seyahati BBC Televizyonu 12 kişilik bir ekiple belgeselleştirir ve tüm dünyaya bu ada tanıtılır. Romalı bilgin Pilinius'un "Historium

Mundi" adlı esrinde ve ünlü Mitos yazarı Apollonius'un (İ. Ö. 295-195) "Argonautiga" adlı eserinde konu daha da detaylı işlenmektedir. Başka bir efsane Kral Mitridates'in kızına ilişkindir. Kralın genç ve güzel kızıyla pek çok soylu kişi evlenmek istemektedir. Kız ise hiçbirini istemez, çünkü kalenin eteklerinde koyunlarını otlatan bir çobanı sevmektedir. Kral buna kızar, kızını adadaki manastıra kapatır. Çobanı yakalatarak manastırın önündeki kiraz ağacına astırır. Kızda ertesi gün kendini manastırın kulesine asar. Üçüncü bir öykü şöyledir. İsrail Oğulları Hazret-i Yusuf'un altından bir heykelini yapar. Mısır'dan göç edip Filistin'e vardıklarında Musa Peygamber'den heykeli getirmesini isterler. Hazret-i Musa mucizeyle heykeli Filistin'e getirir. Burada Fenikeliler heykeli alıp Kıbrıs'a götürürler. Yunanlılar heykeli Kıbrıs'tan alarak Olimpos Dağı'na yerleştirirler. Pers İmparatoru Dara (Dareios) Anadolu ve Yunanistan'ı ele geçirince altın heykeli Mısır'a geri verir. Bundan sonra heykel tekrar Fenikelilerin eline geçer. Bu kez getirip Aretias (Giresun) Adasına yerleştirirler. Altın heykeli almak için Yunanlıların Giresun Adasına kırk kez saldırdıkları söylenir. Geçmiş alt kültürlerden izler taşıyan ada, eşine ender rastlanır bir doğa harikası olduğu söylenebilir (Bekdemir 2000 <http://www.giresunturder.org.tr/indextr.html> ; Giresun İl Turizm Envanteri 1997; www.giresun-bld.gov.tr; <http://www.giresunsonhaber.com/turizm.asp>).

2.6.2.1.2. Yaylalar

2.6.2.1.2.1. Kümbet Yaylası Turizm Merkezi

Kümbet Yaylası Dereli İlçesi sınırları içerisindedir. Giresun'un 58 km., Dereli ilçesinin 26 km. güneyinde yer alan yala yaklaşık 1650 m. yükseltiye sahiptir (Bayram 2001)

Kümbet Yaylası'nda turizmi geliştirmek amacıyla bir takım etkinlikler yapılmaktadır. Bu etkinliklerin en önemlisi 1988 yılında yapılmaya başlanan ve 1989 yılında Dereli belediyesi tarafından resmî bir kimlik kazandırılan 'Kümbet Yayla Şenlikleri'dir. Yayla şenliğinin altında yatan olay yaylacılık geleneğinin önemli özelliklerinden biri olan 'Otçu Göçü'nü' yaşamaktır. Bunun yanında Kümbet'in tanıtılmasıdır. Yayla şenlikleri otçu göçünün başlangıcı olan temmuz ayının 2.

haftasındaki Pazar günü yapılmaktadır. Şenlik başlangıcında büyük insan kitlesine ulaşamamıştır. Ancak daha sonraki yıllarda Kümbet Yayla Şenliklerine geniş halk kitlesinin katılımı sağlanmıştır. İlk önce Kümbet merkezinin 500 m kuzeyinde Salon çayırı mevkiinde yapılmaya başlanan şenlikler, daha sonra katılımcıların artmasıyla beraber şenlik alanı değiştirilerek Kümbet'in 2 km batısında bulunan Aymaç mesire yerinde yapılmaya başlanmıştır. Şenliğin yapılacağı hafta, şenlik alanı dolmaya başlar. Giresun ve çevre ilçelerinden gelen seyyar satıcılar pazar tezgâhlarını şenlik alanı çevresine kurarlar. Şenlikler her zaman bir gün önceden yani cumartesi gününden şenlik ateşinin yakılmasıyla başlar. İnsanlar o gece sabaha kadar kemençe ve davul-zurna eşliğinde horon oynayarak eğlenirler. Pazar gününün sabahı günün ilk ışıklarıyla şenlik bütün yoğunluğuyla başlar ve akşama kadar devam eder. Eğlenceler akşama doğru şenlik galasının yapılmasıyla biter ve alanı dolduran insanların bir kısmı çevredeki oba-yayla yerleşmelerine, diğer bir kısmı da devamlı oturma yerlerine dönerler. Görüldüğü gibi Kümbet Yaylası'nda düzenlenen Otçular (Otcu Göçü) Şenlikleri, her yıl aynı tarihte ve yılda bir kez düzenlenen gelenekselleşmiş açık hava eğlenceleridir. Yöredeki diğer yayla şenliklerinden ayıran en önemli özelliği belirli bir organizasyon içerisinde yapılmasıdır (Aydınözü ve Solmaz 2003).

Kümbet yaylasında, el dokuması kolan ve örme sepet satılmaktadır. Kasaplarda sadece kuzu eti satılması, Kümbet yaylasının özelliklerinden biridir (<http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF679A66406202CCB057CE3F631F8C3C03> 2005).

2.6.2.1.2.2. Bektaş Yaylası Turizm Merkezi

Giresun merkezden Evrenköy, Erimez, Yavuzkema1 üzerinden gidildiğinde yaklaşık 56 km. uzaklıkta bulunan Bektaş Turizm Merkezi çevresindeki Kulakkaya Yaylası, Melikli Obası Yaylası, Kurttepe mevki ve Alçakbel Orman İçi Piknik Alanı ile birlikte bir bütün teşkil eder. 2000 m. yükseklikte bulunan yayla ağaç yetişme sınırı üzerindedir. Yol üzerinde bulunan Despot kayası ve Gelin kayası birer doğa harikasıdır. Yayıda elektrik, su, telefon gibi altyapı hizmetleri mevcuttur. Ayrıca 80 yatak kapasiteli ve (2) yıldızlı bir otel hizmet vermektedir. Yaz başlarında da yer yer kar görülen yaylada, Kurttepe mevki kışın kayak yapmaya uygundur. Burası diğer mevsimlerde de manzara seyir noktası

olarak ilgi çeker. Yaz aylarında burada çim kayağı imkanlarının araştırılması yerinde olacaktır. Kurttepe mevkiinde günübürlük kullanım tesisleri, manzara seyir terasları gibi düzenlemeler yapılması ve 200 m. bağlatı yolunun ıslahı bu alana olan kullanım talebini artıracaktır. Kulakkaya Alçakbel mevkiinde bulunan Orman İşçi Eğitim Tesisleri ve bitişiğindeki orman içi piknik alanı günübürlük kullanımlara hizmet verirler. Burada organize bir piknik sahası, çocuk parkı restoran ve 3 adet dağ evi bulunmaktadır.. Fakat son zamanlarda çarpık yapılaşmaya doğru gidildiği ve aşırı betonlaşmanın olduğu gözlenmektedir (Giresun İl Turizm Envanteri 1997; www.giresun-bld.gov.tr ; www.turizm.gov.tr).

2.6.2.1.2.3. Kulakkaya Yaylası

Giresun'a yaklaşık 45 km. mesafede bulunan yayla, 1500 rakımında ve ilginç doğa güzelliklerine sahip, Giresun'un eskiden beri en çok bilinen ve gidilen yaylalalarından biri olduğu söylenebilir. Yol üzerinde bulunan Despot Kayası ve suyu, doğal güzelliklere sahip Erimez mevkii, Gelin Kayası ayrı birer ilgi odağı olarak nitelendirilebilir. Alçakbel Orman içi piknik alanında günübürlük eğlence imkanı, hemen yakınındaki Yavuz Kemal Beldesi'nde de her türlü alışveriş hizmeti verilmektedir. T. C. Turizm Bakanlığı tarafından Yavuz Kemal Turizm Merkezi olarak ilan edilen yörenin en önemli yaylası olarak dikkat çekmektedir. Kulakkaya, Kümbet ve Bektaş yaylalarına oranla, rakımının daha düşük olması ve daha uzun bir yayla sezonuna sahip olmasından dolayı, günübürlük dinlenmek piknik yapmak ve eğlenmek amacıyla daha yoğun tercih edildiği söylenebilir (Giresun İl Turizm Envanteri 1997; www.giresun.gov.tr; www.turizm.gov.tr).

2.6.2.1.2.4.Sis Dağı Yaylası

Giresun ili Görele ilçesinin sahile 40 km. mesafesindeki en büyük dağı olan Aladağ'ın en yüksek tepesi Alimeydan (Sis) Dağı 2182 m. yüksekliktedir. Ağaç yetişme sınırı üzerinde, çayırlar ve kır çiçekleri ile kaplı, çok geniş bir alana yayılmış, küçük yaylalar topluluğundan meydana gelmiştir. Yayla ismini yılın çoğu günü zirvesinin hemen altını kaplayan sisten aldığı sanılmaktadır. Trabzon ve Giresun illeri sınır bölgesinde yer alan yayla da temmuz başına kadar karlar erimez. Bu gruba dahil Sis pazarı Yaylası, Erikbeli turizm merkezinin 25 km. kadar kuzeybatısında yer alır. Sis

Dağına Giresun Eynesil yakınlarından sahilinden içeri giren yaklaşık 40 km.lik stabilize köy yolu ile ulaşılabilir. Her yıl temmuz ayının üçüncü cumartesi günü yapılan "Sis Dağı Şenlikleri" yöredeki çok sayıda köy ve obadan gelenlerin katılımıyla kutlanır. Şenliklerde Çepni Türklerinin kültürel özelliklerini görmek mümkündür. Sis Dağı Yaylasında Orman Bölge Müdürlüğüne tesis edilen 10 hektar alana sahip orman içi piknik alanı, gününbirlik rekreasyona hizmet vermektedir. Sis Dağı "C statüsünde Milli Park" olarak korunmaya alınmıştır (www.giresun-bld.gov.tr).

2.6.2.1.2.5. Diğer Yaylalar

Yukarıdaki yaylaların dışında ilin önde gelen diğer yayları şunlardır (www.giresun-bld.gov.tr);

Merkez ilçe: Melikli Obası Yaylaları

Alucra'da: Anastos, Çakrak, Güllüce, Tohumluk, Seydişih, Aydın, Çamlı, Akyatak, Ağaçlıkıranı Yaylaları

Şebinkarahisar'da: Tamzara, Kınık, Eğribel, Baş Yayla, Tutak Yaylaları

Bulancağ'ta: Paşakonağı ve Sanabil Yaylaları

Eynesil'de: Panayır, Kanatdüzü Yaylaları

Espiye'de: Çalal, Günlük, Karadoğa, Karaovacık Yaylaları

Tirebolu'da: Kavraz, Ağaçaşlı Yaylaları

2.6.2.2. Tarihi Turistik Değerler

2.6.2.2.1. Müzeler

2.6.2.2.1.1. Giresun Müzesi (Gogora Kilisesi)

Giresun İli, Merkez, Sokakbaşı Caddesi, No: 57 ve 62'de bulunan müze binası, 18. yüzyıldan kalma tarihi bir yapıdır. 18. yüzyılın ortalarında, Giresun'da yaşamış yerli Rumlarca Ortadoks Kilisesi olarak yapılmış olan bina, 1923 yılına kadar kilise olarak kullanılmıştır. 1923 yılından 1948 yılına kadar bina boş kalmıştır. 1948 yılından 1967 yılına kadar da cezaevi olarak kullanılmış olan bina, 1967'den 1982 yılına kadar tekrar boş bırakılmıştır. Boş kaldığı bu yıllarda yıkılmayla karşı karşıya kalan yapı, 1982

yılında Kültür Bakanlığı'nca restore edilerek 1988 yılında müze olarak açılmıştır. Halen Giresun Müzesi'nin teşhir binası olarak kullanılan kilise, dıştan dikdörtgen, içten bazilikal plan ile kubbeli haç planının birleştirildiği karma plan şeklindedir. Yapı tamamen kesme taştan yapılmıştır ve kullanılan taş malzeme, Giresun çevresindeki taş ocaklarından çıkarıldığı tahmin edilmektedir. Batı cephesinde ana giriş kapısı bulunan yapının, güney ve kuzeyinde de iki ayrı tali kapısı mevcuttur. Doğu cephesinde ortada daha geniş ve yüksek, yanlarında ise daha küçük yapılmış üç adet apsis vardır. İç mekânda dört adet yuvarlak, dört adet köşeli sütunun taşıdığı çatının tam ortasında yüksek kasnaklı bir kubbe bulunmaktadır. Müze içerisinde Eski Tunç Çağı, Hitit, Hellenistik, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemi eserleri ile yöresel etnografik malzemeler teşhir edilmektedir. 390 adet arkeolojik, 561 adet etnografik eser, 1 adet mühür, 2840 adet çeşitli dönemlere ait sikkelerin tamamına yakını teşhir edilmektedir. Müze teşhir binası ile hizmet binasını çevreleyen küçük bir bahçesi ve hizmet binası arkasında iki galeriden oluşan bir mahzeni de mevcuttur. Bahçede ise bazı taş eserler sergilenmektedir (Bekdemir 2000; <http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx>; <http://www.yesilgiresun.com.tr/tarihiyerler.asp2005>; <http://www.biggllook.com/biggltravel/sehirler/giresun/gormeden.asp>).

Papazın Evi: Müze binası olarak kullanılan Gogora (Ortodoks) Kilisesi'nin hemen kuzeyinde bodrum üzerine üç katlı tarihi bir bina daha vardır ki burası da papazevi olarak bilinmektedir. 1993 yılında burası da orijinaline uygun olarak yeniden yapıлып müzenin idari binası olarak hizmete açılmıştır (<http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx>).

2.6.2.2.1.2. Kuvay-ı Milliye ve Osman Ağa Müzesi

Milli Mücadelede Giresunlu Kuvây-ı Milliye kahramanlarımızın anılarını yaşatacak resim, büst ve belgeler bulunmaktadır. Müzede tarihi Giresun fotoğrafları, Atatürk' ün Muhafız Alayı Komutanı Topal Osman Ağa ve Giresun uşaklarının fotoğrafları ile Giresunlu şehitlerin fotoğrafları yer almaktadır. Ayrıca Topal Osman Ağa'nın ve Binbaşı Hüseyin Avni Alpaslan'ın büstleri ile tarihi tüfek, tabanca ve kitaplar bulunmaktadır (<http://www.biggllook.com/biggltravel/sehirler/giresun/gormeden.asp>).

2.6.2.2.1.3. Şebinkarahisar Atatürk Müzesi

Şebinkarahisar İlçesi'nde Emin Tüfekçi Bey'in evi 1982 yılında Atatürk Müzesi haline getirilmiş ve ziyarete açılmıştır. Bu ev geleneksel Karahisar evlerinden birisidir. İki katlıdır. Zemin kat; ahır, kilerden oluşur. Birinci katta geniş bir sofa etrafında üç yatak odası, mutfak ve hela bulunur. İki yana eğimli çatı içerisinde yerleştirilen köşk odanın üç cephed penceresi bulur. 1924 yılındaki ziyareti sırasında Atatürk bir gece kalmıştır (Kapuz 1988; <http://www.biggllook.com/bigtravel/sehirler/giresun/gormeden.asp>).

2.6.2.2.2. Kilise ve Manastırlar

2.6.2.2.2.1. Ortodoks (Gogora) Kilisesi

Kilise hakkında ayrıntılı bilgi halen müze olarak kullanıldığı için müzeler bölümünde bölümde verilmiştir.

2.6.2.2.2.2. Katolik Kilisesi

Giresun'da Çocuk Kütüphanesi olarak kullanılan Katolik Kilisesi Çınarlar Mahallesi de bulunuyor. 18.y.y. Gotik mimarisi tarzında inşa edilen eski adıyla Katolik Kilisesi, yeni adıyla Çocuk Kütüphanesi olan bu kilise özgün mimarisiyle dikkat çekmektedir (<http://www.yesilgiresun.com.tr/tarihiyerler.asp>; Bekdemir 2000; <http://www.biggllook.com/bigtravel/sehirler/giresun/gormeden.asp>; <http://www.giresuns.onhaber.com/turizm.asp>);).

2.6.2.2.2.3. Şebinkarahisar Meryemana Manastırı

Manastırın 481-490 yılları arasında kurulduğu sanılmakta olup, Osmanlı döneminde parlak bir dönem yaşamıştır. Bugünkü kalıntılar 19.yy dan kalmadır. Araştırmacılar ortaçağ manastırının yanarak yok olduğunu ve 19.yy.da yenilendiğini belirtmektedirler (Giresun İl Turizm Envanteri 1997).

Ortaçağdan kalma, Meryemana Manastırı, Şebinkarahisar ilçe merkezine 11 km. uzaklıkta ve şehrin doğusunda Kayadibi Köyü'ndendir. Manastır, yekpare bir kayanın içerisi oyularak oturtulmuştur. Dört katlıdır. Dördüncü kat kilisedir. İlk üç katta çeşitli hizmetlere elverişli (salon, mutfak, tuvalet vs.) 32 odası vardır. Duvarları resimlerle süslenmiştir. 1939 depreminden sonra manastıra iniş-çıkış hayli zorlaşmıştır (http://sebinkarahisar.gov.tr/index.php?option=com_content&task=section&id=6&Itemid=40; <http://www.sebinkarahisar.com/turizm1.asp?id=2>;)

2.6.2.2.2.4. Meryem Ana Kilisesi

Askerlik şubesi arkasındaki eski Lonca yolu üzerinde, Surp Sarkis adlarıyla bilinen ve üç katlı olduğu söylenen tapınak geçmişte şifahane olarak kullanıldığı da söylenir (Bekdemir 2000; <http://www.giresunsonhaber.com/turizm.asp>);).

2.6.2.2.2.5. Diğer Kilise ve Manastırlar

Giresun ve yöresindeki diğer kilise ve manastırların ilçelere göre dağılımı şöyledir,

Şebinkarahisar'da: Taşhan'a Bitişik Kilise,

Tirebolu'da: Hamam mahallesindeki Şapel kilisesi, Kilise Burnu'ndaki Kilise, Kovanpınar Köyü'ndeki kilise, Özlü Köyündeki Kilise

Dereli'de; İlçeye yedi kilometre uzaklıkta olan ve Pontus devrinden kaldığı sanılan Meryemana Kilisesi, Kümbet Yaylası'ndaki kilise,

Alucra'da: Çakrak Köyü'nde üç adet kilise, Kamışlı Köyü'ndeki on iki kubbeli olduğu tespit edilen kilise,

Keşap'da: Armutdüzü Köyü'ndeki Kilise, Erköy Köyü'nde halen ilkokul olarak kullanılan kilise

Çamoluk'da: Çakılkaya Köyü'ndeki Kilise

Bulancağ'ta: acısu yolu üzerinde bulunan ve genç Bizans dönemine ait olduğu sanılan ve koruma altına alınan "Acısu Kaya Kilisesi", ve Derecikalan Köyü'ndeki kilise,

Espiye'de: Şahin Yuva Köyündeki kilise,

Yağlıdere'de: Çağlayan Köyü'ndeki "Gebe Kilisesi" ile Kızılelma Köyü'ndeki kilise kalıntıları

2.6.2.2.3. Kaleler

2.6.2.2.3.1. Giresun Kalesi

Kenti ikiye bölen yarımadaanın en yüksek yerindedir. 500 metrelik parke ve beton bir yol ile ulaşılmaktadır. Antik kaynaklarda "Bronz Duvarlı Kale" olarak anlatılan Giresun kalesi (<http://www.biglook.com/bigtravel/sehirler/giresun/gormeden.asp2005>) M.Ö. 2. yüzyılda Pontus Kralı 1. Farnakes tarafından yaptırıldığı sanılmaktadır. Sur ve saray kalıntıları hala ayaktadır. Kalenin çeşitli yerlerinde, oyulmuş taş mağaralar ve tapınak örenleri bulunmaktadır. Giresun kalesi iç ve dış kale bölümleri olarak incelenebilir. Kente egemen tepe üzerindeki iç kalede saray kalıntısı vardır. Aristoteles, Neofitos, Giresun Eyaleti adlı yapıtında burayı yüksek duvarlı, savunması iyi ve alınması güç bir kale olarak tanımlamaktadır. Güneybatıdan başlayan kale duvarları kenti çevreleyerek kuzeydoğuya uzanmaktadır. Büyük kaba taşlardan örülmüş surların bir bölümü Kültür Bakanlığı tarafından restore edilmiştir. Yine Neofitos'un yazdığına göre tepenin batısındaki kayalarda küçük bir at kabartması vardır. Bunun Ayios İlyos'un gömütü üzerinde bulunduğu söylenmektedir. Daha aşağıdaki kayada görülen Bizans yazısında burada küçük bir kilisenin bulunduğu bildirilmektedir. Kalenin kuzeyinde çok büyük mağara sığınakları vardır. Kurtuluş Savaşında büyük yararlılıklar gösteren ve Atatürk'ün Muhafız Alayı Komutanlığını yapan Gazi Osman Ağa'nın (Topal Osman Ağa) "anıt mezarı" kalededir (Bekdemir 2000; Giresun Turizm Yıllığı 1999; <http://www.giresunturder.org.tr/indextr.html> 2005; <http://www.giresun-bld.gov.tr> 2005).

Kalenin altında ve denize bakan liman kısmında, içinde kilisenin de bulunduğu, vaktiyle sığınak olarak kullanıldığı düşünülen, içerisinde 1500 kişiyi muhafaza edebilecek büyük mağaraların var olduğu belirtilir (Bekdemir 2000)

Giresun kalesi aynı zamanda önemli bir mesire yeri olarak da dikkat çekmektedir. Şehre hakim bir tepenin üzerine kurulu olan kale doğal bitki örtüsü ve ağaçlarla kaplı olduğu için, doğa ile tarihin bir biriyle kaynaştığı bir mekan olma özelliğinin yanında şehrin ve denizin kuş bakışı görülebileceği bir mekandır.

2.6.2.2.3.2. Şebinkarahisar Kalesi

Şehre hakim yüksek bir kaya kitlesi üzerine kurulmuş olan kale ilçe merkezinden 160 metre yüksektedir. Kalenin ne zaman yapıldığı belli olmamakla birlikte tarihi Hitit ve Urartu dönemlerine kadar uzanmakta olduğu düşünülmektedir (Karpuz 1988) Altıncı yüzyılda Bizans imparatoru Justinianus, 1201 yılında Mengücekoğulları'ndan Behramşah kaleyi onartmış ve genişletmişlerdir. Kale, iç kale ve dış kale olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır ve dört katlıdır. Dış kalenin iki, iç kalenin bir kapısı vardır. Şehirden dış kaleye ulaşan yol eski özelliğini hala korumaktadır. Dış kalenin en önemli bölümü güneybatı köşesindeki "Kızlar Kalesi'dir Üçüncü katta kale beyinin camii bulunuyordu. Kalenin duvarları 50-60 metre yükseklikteydi. Üç kat demirden sağlam kapıları vardı. Kaleden aşağı gizli su yolları vardı. Bu yollardan savaşta yararlandığı sanılmaktadır. Kalenin içinde XX. Yüzyıl başlarına kadar ayakta kalabilen 70 kadar ev ve bir cami 1915 yılında baş gösteren Ermeni isyanı sırasında yakılıp yıkılmıştır (http://sebinkarahisar.gov.tr/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=6&id=41&Itemid=40; Karpuz 1988; Giresun İl Turizm envanteri 1997)

2.6.2.2.3.3. Tirebolu (Saint Jean) Kalesi

İlçe merkezinde, Giresun –Trabzon yolunun hemen kenarında bulunan, küçük bir yarım ada üzerine inşa edilmiş kale, fazla tahribata uğramamıştır. Tek giriş kapısı olan kaleye güney cephesinden 120 basamaklı merdivenle çıkılmaktadır. Batı köşesinde bir kuyu mevcut olan kale içerisinde düzensizce konulmuş eski mezar taşlarını görmek mümkündür.

2.6.2.2.3.4. Bedrama Kalesi

Tirebolu Örenkaya Köyü'nde bulunan kale, tamamen yerli kayalar üzerine kurulmuştur. İlçeye yaklaşık 15 Km uzaklıkta, oldukça yüksek bir kayalık üzerinde bulunan küçük bir kaledir. Etrafindaki sur duvarlarından çok azı günümüze kadar kalabilmiştir. Kaleye güney taraftan çok dar patika bir yolla çıkılabilmektedir. Kalenin Harşit Vadisi geçişini kontrol altında tutmak için inşa edildiği düşünülmektedir.

2.6.2.2.3.5. Andoz Kalesi

Kale Yağlıdere'nin 3 kilometre batı kıyısında bulunmaktadır. Yağlıdere vadisine ve Espiye İlçesi'ne hakim bir tepe üzerinde kurulan kalenin vadiyi ve şehrin geçişi kontrol altında tutmak için kurulduğu zannedilmektedir. Restorasyonu yapılan kale çevre düzenlemesi yapılarak turizme kazandırılmıştır.

2.6.2.2.3.6. Diğer Kaleler

Şaban Kalesi: Tirebolu İlçesi Dokuz Konak Köyü'nde, Eski yayla yolu kenarında bulunur.

Eynesil Kalesi: Eynesil ilçesi Trabzon çıkışındaki tünelin yanın deniz kenarında kurulmuştur.

Alucra Kaleleri: Veran Kalesi , Arda Kalesi, Aktepe Kalesi

Çamoluluk İlçesi'nde: Kaledere Köyü Kalesi ve Hacı Ahmetoğlu Köyü'ndeki kale kalıntıları,

Dandı Kalesi: Doğankent İlçesine bağlı Dandı Köyü'ndedir.

Kuşluhan Köyü Kalesi: Dereli'nin Kuşluhan köyündedir.

Tirebolu İlçesi Yalç Köyündeki kale kalıntıları tespit edilebilen diğer kalelerdir

2.6.2.2.4. Camiler

Giresun ili ve ilçelerinde Osmanlı dönemine ait tarihi eser olarak tescil edilmiş camilerin ilçelere göre dağılımı aşağıdaki gibidir (Karpuz 1988; Giresun İl Turizm envanteri 1997; www.giresun.gov.tr):

Merkez İlçe: Hacı Hüseyin Camii, Kale Camii, Çekek Camii, Soğuksu Camii, Hacı Mikdat Camii ve Şeyh Keramettin Camii,

Şebinkarahisar'da: Fatih Camii, Behramşah Camii, Kurşunlu Camii, Taş Mescid ve Kadıoğlu Camii,

Bulancak'ta: Çarşı Camii

Espiye’de: Merkez Camii

Yağlıdere’de: Tekke Köyü Camii

Tirebolu’da: Çarşı Camii, Yeni Köy Camii Ve Kovanpınar Köyü Camii

2.6.2.2.5. Çeşmeler

Giresun ili ve ilçelerindeki çeşmelerin, ilçelere göre dağılımı aşağıdaki gibidir (Karpuz 1988; Giresun İl Turizm envanteri 1997; www.giresun.gov.tr):

Merkez İlçe: Hacı Hüseyin Camii Çeşmesi,

Şebinkarahisar’da: Pertevniyal Çeşmesi, Topal Mehmet Paşa Çeşmesi, Hacı Yakup Çeşmesi, Fevzi Çakmak Sokaktaki Çeşme, Müftü Mahallesindeki Kerim Efendi Sokak Çeşmesi,Osmanağa Çeşmesi,

Bulancak’ta: Konakyanı mevkiindeki çeşme,

Eynesil’de: Oğuz’lu Oğlu Hamamı Çeşmesi

Tirebolu’da: Selimağa Çeşmesi, Hasan Kırlan Çeşmesi, Çatal Çeşme, Zaim Mustafa Paşa Çeşmesi, Kovanpınar Köyü Çeşmesi, Gacan Çeşmesi, Siyamoğlu Çeşmesi, Naibzade Çeşmesi, Hasan Kapudan Çeşmesi,

2.6.2.2.6.Hamamlar

Yörede Şebinkarahisar ilçesindeki Topal Mehmet Paşa Hamamı İle Tirebolu İlçesi Hamam Mahallesi’nde bulunan hamamlar ayakta kalmış ve halen çalışır durumdadır.

2.6.2.2.7. Köprüler

Yörede, dere sayısını çok olmasından dolayı tarihi kemer köprülere bu dereler üzerinde rastlamak mümkündür. Ancak Yağlıdere çayı üzerinde bulunan 12 adet kemer köprü derenin hemen kenarından açılmış yolda ilerlerken oldukça güzel manzara oluşturduğu söylenebilir.Bu köprülerin en önemlisi; Emin Ağa tarafından 200 yıl önce

yaptırılan ve yörede “Ağanın Köprüsü” olarak bilinen köprü 20 genişliğinde ve 11 metre yüksekliğindedir (<http://www.yaglidere.gov.tr/genel.asp?id=15>).

2.6.2.2.8.Askerî Mimari Örnekleri

Yörede askeri kışla olarak inşa edilen, fakat günümüzde farklı amaçlarla kullanılan ve tarihi değeri bulunan yapılar şunlardır;

Ticaret Lisesi ve Kapısı: 1904-1906 yıllarında yapıldığı sanılan Ticaret Lisesi binası ve kapısı dorkorini-iyon tarzında olup, Yunan mimarisi özelliklerini taşımaktadır. Cumhuriyet'in ilanından sonra askeri kışla olarak kullanılan bina 1945-1946 yılından itibaren Ticaret Lisesi olarak kullanılmaya başlanmıştır (Bekdemir 2000).

Tirebolu Lisesi: Osmanlı İmparatorluğunun 31. Padişahı Sultan Abdülmecit zamanında askeri kışla olarak yapılan bina 1960'lı yıllarda onarılarak 1966 yılında lise ve ortaokul binası olarak hizmet vermeye başlamıştır. 1973 yılından itibaren Tirebolu Lisesi olarak hizmet vermektedir (<http://tirebolu.meb.gov.tr> 2005).

Tirebolu Kazım Karabekir İlköğretim Okulu: Osmanlı İmparatorluğu Döneminde askeri kışla olarak yapılan okul 1949 yılında İlçede tek ortaokul olarak hizmete açılmıştır (<http://tirebolu.meb.gov.tr> 2005).

Millet Bahçesi Kapısı: "Memleket Bahçesi" namı altında ve 1900 (H. 1318) yılında zamanın kaymakamı Münir Ziya ve Belediye Başkanı Kaptan Yorgi Paşa tarafından eski valilerden Kadri Bey ve Sırrı Paşa'nın anılarına yaptırıldığı anlaşılmaktadır (Bekdemir 2000).

2.6.2.2.9.Sivil Mimari Örnekleri

Beyler Konağı: Piraziz ilçesi eren mahallesi, Kireç Kuyusu Mevkiinde Bulunan konak 19. yüzyılda yapılmıştır.

Zeytinlik Mahallesi Evleri: Eski Giresun evlerinin korunduğu Zeytinlik Mahallesi. tarihi evlerin taşlıkları, ocak başları, sarnıçları.. Tasla ahşabın uyumlu birlikteliğini yansıtan özgün mimarisi ile dikkat çekmektedir.Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca, tarihi Zeytinlik Mahallesi'ne yönelik 'Sokak Sağıklaştırma' projesi

başlatıldığı ve bir an önce restore edilip turizme kazandırılması planlanmaktadır. (http://www.giresunlular.com/gr_yazaroku_ilhami.asp?id=1112; <http://www.karalahana.com/haberler/arsiv/yerel40.html#11>)

Tirebolu Evleri: Tirebolu evleri, 100 ila 250 yıl geçmişe sahip durumdadır. İlçede, Osmanlı döneminin en güzel özelliklerini taşıyan ve 37 tanesi Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tescil edilmiş, 150'nin üzerinde tarihi ev bulunmaktadır. Ancak bunlar ilgisizlik nedeniyle yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Tirebolu Belediyesi bu evlerin restore edilerek, ülke ve yöre turizme kazandırılmasını için çalışmalar yapmaktadır. Tarihi evlerden bazılarını, pansiyon, restoran, alışveriş yerleri haline dönüştürmeyi planlanmaktadır (Takır 2005).

Diğer Konak ve Evler: Merkez ilçede bulunan eski hükümet konağı, Osman Ağ konağı, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü hizmet binası, Alucra ilçesindeki tarihi evler ön plana çıkan diğer sivil mimari örnekleridir.

2.6.2.3. Kültürel Turistik Değerler

2.6.2.3.1. Mayıs Yedisi (Aksu Şenlikleri)

Her yıl Mayıs ayının 7'sinde (Miladi 20 Mayıs) kutlanır. 1977 yılına kadar "Mayıs Yedisi" adıyla sürdürülen törenler bu tarihten sonra "Aksu Şenlikleri" adını almıştır. Daha sonra 1992 yılı başında alınan yeni bir kararla daha geniş kitlelerle sosyal ve kültürel ilişkilerin sağlanması ve sürdürülmesi amaçlanarak adının "Uluslararası Karadeniz Aksu Festivali" olması kabul edilmiştir. Her yıl 20 Mayıs günü Giresun'un doğusunda bulunan Aksu Deresinin deniz ile birleştiği yerde insanlar toplanırlar. Özellikle hastalar, dertliler, çocuğu olmayanlar, dilekleri olanlar Aksu Deresinin kıyısına giderler bir dilek dileyip yedi çift bir tek taşı suya atarlar. Aksu mahallinde yapılan bu törenler üç ana bölümden oluşur (www.giresun.gov.tr).

1-Sacayaktan Geçme Geleneği: Soyun sürdürülmesi kültürüne dayanır. Çocuğu olmayanlar dilekte bulunarak üç kez sacayaktan geçerler. Üç kutsal sayılan bir rakamdır. Sacayak ana rahminin simgesidir.

2-Dere (Deniz) Taşlama Geleneği: İlkbahar , doğanın hayat bulduğu mevsimdir. Doğanın getirdiği yaşama zevkiyle insanlar da bütün kötülüklerden arınmak gereğini duyarlar. Aksu Deresinin denize döküldüğü yerde toplanan insanlar "Derdim Belam

Denize" diyerek yedi çift bir tek taş atarlar. Yedi kutsallığı olan bir rakamdır. Tek taş, dileğin yerini bulması için atılan sonuncu taştır.

3-Adanın Etrafını Dolaşma Geleneği: Soyun sürdürülmesi inancıyla yapılan sacayaktan geçme geleneği Ada'nın etrafının dolaşılmasıyla tamamlanır. Ada turu Hamza Taşı'nın önünde başlar. Yine Hamza Taşı'nın önünde son bulur. Törenin amacı; soyun sürdürülmesi, belaların denize atılması, döllemenin bu mevsimde başlaması ve toprağın bereketlenmesini simgelemektedir. Bu geleneğin adada yaşayan Amazonlar'a (Kadın Savaşçılar) Dayandığı yöre halkı tarafından söylenmektedir.

2.6.2.3.2. Karadeniz Giresun Altın Film Festivali

Birincisi 18-22 Eylül 2002 yılında yapılan festival bu tarihten itibaren her yıl düzenlenmektedir. Festival kapsamında ünlü birçok sanatçı ve şarkıcı yöreye gelmekte ve film gösterimleri yapılmaktadır.

2.6.2.3.3. Giresun Yöresi Halk Oyunları

Giresun'da bugün unutulmamış ve hala halkın ve çeşitli oyun gruplarının oynamış olduğu oyunlardan bahsedecek olursak Giresun Karşılması, Tüfekli Çandır Karşılması, Kız Sallama Horonu, Erkek Sallama Horonu, Erkek Sıksara (Sıksaray- sık Horon) Horonu, Kolbastı (Fingil, Metelik) Gürcü Sallaması gibi oyunları sayabiliriz

2.6.2.3.4. Giresun'da Giyim Kuşam

İl merkezi ve kıyı bölgelerinde çağdaş giysiler giyildiği halde iç kesimlerde geleneksel giysiler yaygındır. Giresun'da peştamal ve keşan kadın giyiminin değişmez bir parçası olduğu söylenebilir. Kadınlarda başa örtülen keşanın ve bele sarılan peştamallar, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin diğer illerinde kullanılmaktadır. Ancak Giresun ve yöresinde kullanılanlar desen ve renk farklılıkları ile diğerlerinden ayırt edilmektedir. Kadınlar eskiden canfes (üçetek) de giydikleri, ev gezmelerinde, düğün ve bayram gibi özel günlerde de kadınlar başlarına altın tepelik, boyunlarına beşibiryerde ve kollarına da hasır bilezik taktıkları yerel halk tarafından söylenmektedir. Ayaklara ise genellikle el

dokuması yün çoraplar giyildiği görülmüştür. Özellikle kış aylarında yöre insanı bu çorapları halen kullanmaktadırlar. Boyalı yaşmak, çember ve keşan, peştamal, entari, hırka ve yelek günlük kadın giyimini oluşturmaktadır. Özellikle çanakçı ilçesi köylerinde bu kıyafetleri halen görmek mümkündür.

Erkek giyiminde dağlık kesimlerde aba – zıpka denen paçaları dar, baldırdan yukarısı bol pantolonlar giyilir. Bu giyimde yörenin sert iklimin etkisi vardır. Erkeklerde aba zıpkanın yanında çerkez kayışı, kama, gümüş kamalık, kabalak ve çizme giyilmektedir. Özellikle yüksek kesimlerde çetin kış şartlarında çobanlık yapan köylüler, ayaklarına dokudukları keçi kılından çorapları giymektedirler. Diğer halk günümüzde hala kış aylarında el dokuması yün çoraplar giyinmektedirler. Genel olarak baktığımızda yöre halkı eskiden kıyafetlerini Görele ilçesindeki dokuma atölyelerinden tedarik ettiği veya kendileri yaptıkları görülmüştür. Günümüzde de Görele ilçesinde bu kıyafetler üretilmektedir.

2.7. Kapsam ve Sınırlılıklar

2.7.1. Araştırma Konusu

Araştırmada, yerel destinasyonlarda turistik potansiyel analizi ve SWOT (FÜTZ) analizi kapsamında şekillenmiştir. Literatür taraması ve alan araştırmasından elde edilen veriler konuyu şekillendirmiştir. Bu veriler ışığında araştırmaya yön veren konuların çerçevesini şu şekilde çizilebilir;

- Öncelikle turizm potansiyelinin tespitini niçin önemli olduğu ve nasıl yapılması gerektiği konusunda literatür taraması yapılmış ve elde edilen veriler doğrultusunda araştırmanın konusu şekillenmiştir.
- Yerel destinasyonlarda turizm potansiyelini belirlemede SWOT(FÜTZ) analizi tekniği kullanılacağından SWOT (FÜTZ) analizi kavramı ve tanımları üzerinde durulmuş ve turistik destinasyonların turizm potansiyeli belirlenirken nasıl kullanılması gerektiği hakkında yapılan literatür taramasından elde edilen bilgiler doğrultusunda araştırmanın yöntemi, kapsamı ve sınırları belirlenmeye çalışılmıştır.

- Daha sonra araştırmada örneklem olarak belirlenen Giresun'un, mevcut turizm verileri hakkında elde edilen veriler ortaya konularak, yöre turizminin mevcut durum değerlendirmesi yapılmıştır.
- Araştırmanın en önemli kısmını birincil verilerden elde edilen sonuçların yer aldığı bölüm oluşturmaktadır. Bu bölümde anket, katılımcı gözlem, mülakat ve merkezi grup tartışmaları ile elde edilen birincil veriler ile Giresun ve yöresinin SWOT (FÜTZ) matrisi çıkarılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan konuların bir kısmı daha önce benzer yada ilgili çalışmalara dayandırılırken, diğer bölümler birincil verilerden elde edilen sonuçlardan oluşturulmuştur.

2.7.2. Araştırma Alanı

Bir araştırmanın yapılacağı alanın seçimi oldukça önemli bir konudur. Coğrafi olarak bakıldığında alan seçimi çeşitli kriterlere dayanırken, çalışma konusu ve araştırmanın yapısı bu kriterlerin başında gelir (Mitra ve Lankford 1999; s,20). Bu önemli kriterler göz önüne alındığında araştırma konusunun daha spesifik hale getirilmesi için belli bir coğrafi alanın seçimi şarttır (Selltiz ve diğerleri 1976).

Bu bağlamda yapılan çalışmada, birincil verilerin elde edilmesi için belli bir alanın seçilmesi uygun görülmüştür. Giresun ilinin araştırma alanı ve örnek çalışma olarak seçilmesinde aşağıdaki nedenler etkili olmuştur;

- Doğu Karadeniz Bölgesi'nin turizmden en az pay alan sahil ili olması, dolayısıyla yörenin en bakir doğal çevresine sahip olma olasılığı.
- Yörenin herhangi bir şekilde turizm potansiyelinin bilimsel veriler ışığında tespit edilmemiş olması.
- Yazarın yörede doğup büyümüş olması araştırmanın birincil verilerini elde etmede kolaylık sağlayacak olması.
- Türkiye'de turizmi çeşitlendirmek ve tüm yıla yayabilmek için yeni destinasyonların turizme bilinçli bir şekilde kazandırılma düşüncesinden yola çıkarak, alternatif turizm açısından zengin doğal ve tarihi kaynakların var olduğu düşünölen bir yörenin değerlendirilmesi gayesi ile çalışmaya başlanması

- Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı JICA işbirliği ile Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı (DOKAP) 2000 yılında hazırlanmıştır. Plan sonucunda, bölgenin ekonomik kalkınması ve işsizlik nedeniyle büyük şehirlere olan göçün önlenmesi için mevcut turizm potansiyelinin çağdaş yöntemler ve bilimsel temeller ışığı altında harekete geçirilmesine katkı sağlayacak projelerin desteklenmesi gereğinin altı çizilmiştir. Bu araştırmada, Giresun ve yöresi bu nedenle de tercih edilmiştir.

2.7.3. Zaman

Alan araştırması için yapılan ön hazırlıkların ardından yapılan zaman planlamasında, araştırma için en uygun zamanın seçilmesine çalışılmıştır. Bu bağlamda yörede turizm faaliyetlerini arttığı yaz ayları (Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül) seçilmiş bu sayede katılımın yüksek olması olasılığının yüksek olacağı düşünülmüş ayrıca alan araştırmasından elde edilecek verilerin daha doğru ve gerçekçi olacağı düşünülmüştür. Yaz aylarının seçilmesinde ikinci neden olarak, kış aylarında, yörenin turistik cazibe merkezlerinde, özellikle yaylalarda olumsuz hava koşulları nedeniyle ulaşımın zor hatta bazen imkansızlığı öne çıkmıştır. Bu bağlamda, 2004 haziran-temmuz aylarında araştırma alanı içerisinde ki turistik destinasyonlar gezilerek, yerel halk ve yöreye gelen turistlerle görüşmeler yapılarak veri toplanmaya çalışılmıştır. 2004 temmuz ayında, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde araştırma alanı ile bezer turistik ürünlerle piyasada var olan diğer turistik destinasyonlar (Rize ve Trabzon) gezilerek araştırma için veriler toplanmıştır. 2005 temmuz-ağustos- eylül aylarında da anket formları dağıtılarak toplanmıştır.

2.7.4. Örneklem

Bir araştırmada, ilgili alanda bilgi alınabilecek veya fikir edinilebilecek niteliğe sahip her birey yada varlığın oluşturduğu topluluk evren (populasyon, yığın, ana kitle) olarak nitelendirilir. Evren içindeki her birey örnek olarak adlandırılırken, evren içinden tüm evreni temsil edebilecek nitelikteki örnek sayısının seçilmesi işlemine de örneklem

adı verilmektedir (Bilim 2004; Arıkan 2000; Mitra ve Lankford 1999; Kumar 1998; Orhunbilge 1997; Selltiz ve diğerleri 1976;).

Araştırmada Giresun ve yöresinde turizm planlaması ve gelişimi konusunda, söz sahibi olan Giresun Valiliği bünyesindeki kamu kurum ve kuruluşlarının yönetici ve çalışanları (Vali, Vali Yardımcıları, Kaymakamlar, Belediye Başkanları, İl Encümen Üyeleri, Kültür ve Turizm Müdürlüğü yönetici ve çalışanları, il ve ilçe Tarım Müdürlüğü ilgili personeli, Çevre ve Orman Müdürlüğü ilgili personeli) yörede turizm alanında hizmet veren özel sektör yönetici ve çalışanları ile turizm alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları yöneticileri araştırma evrenini oluşturmaktadır. Söz konusu araştırma evreninin yönetilebilir büyüklükte olmasından dolayı araştırma evreninin tamamı örneklem hacmi olarak kabul edilmiştir.

Yörede turizm konusunda etkili olan kişilerle (Vali, Vali Yardımcıları İl Kültür ve Turizm Müdürü, Turizm ve Çevre Dernekleri Başkanları ve Turistik İşletme Yöneticileri) mülakatlar yapılarak kalitatif veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Yöre ve bölgede gezilirken (katılımcı gözlem) konuya ilgi duyan kişilerle de mülakatlar yapılmıştır. Ayrıca yörede turizm konusunda söz sahibi iç ve dış uzmanların katıldığı merkezi grup tartışmaları yapılarak nitel kalitatif verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Kısaca kalitatif verilere ulaşabilmek için önceden belirlenmiş veya araştırma sırasında karşılaşılan ve konuya ilgi duyan herkesten nitel veriler toplanmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın nitel (kalitatif) araştırma yöntemlerinin uygulanmasında “olasılık dışı örnekleme” yöntemleri kullanılmıştır. Burada nicel yöntemlerde olduğu gibi her bir örneklemin eşit yada aynı kabul edilmesi fikri yerine, önceden belirlenmiş yada araştırma sırasında ilgili olduğu anlaşılan kişilere göre örnekleme belirleme mantığı kullanılmıştır. Örneklemin önceden belirlenmesi yada belirli kişilerin örnek olarak araştırmaya dahil edilmesi, olasılık dışı örnekleme yönteminin kullanılma sebepleridir. Nitel araştırma yöntemleri içerisinde katılımcı gözlem ve mülakatlarda daha önceden belirlenmiş yada çalışma sırasında araştırmaya dahil edilen belli kişileri kapsamıştır. Bu kapsamdaki örnekler “kolayda (convenience) örnekleme” yöntemi ile belirlenmiştir. Merkezi grup tartışmaları için, gruplarla ilgili çalışmalarda kullanılan “kartopu (snowball) örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. (Bilim 2004; Riddick ve Russel 1999; Mitra ve Lankford 1999; Clark ve diğerleri 1998).

2.8. Veri Toplama Tekniği

2.8.1. Araştırma Metodu

Tez çalışmasında, iki farklı veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemler; birincil veri toplama ve ikincil veri toplama yöntemidir. Bu noktada unutulmaması gereken ve araştırma metodolojisine yön veren konu, güvenilir ve geçerli bilgiye ulaşmak için tek bir yöntemin uygulanmasının yeterli olmayacağı, bu şekilde birçok zorlukla karşılaşılacağıdır (Tosun 1998). Bu mantıktan hareketle uygulanan birincil ve ikincil veri toplama yöntemleri şöyledir.

2.8.1. İkincil Veri Toplama Tekniği

“Literatür taraması” olarak da bilinen ikincil veri toplama yöntemi, önceden ortaya konulmuş, yazılmış, basılmış, yayınlanmış veya yayınlanmamış her türlü belgenin incelenmesi ve taranmasına dayalı bir yöntemdir (Yüksel 2003; Arseven 2001; Kumar 1999; Karasar 1994; Karasar 1991). Araştırmada temel olarak kullanılan ikincil veriler basılı yayınlardan ve internetten elde edilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü, Devlet Planlama Teşkilatı, Giresun Valiliği, Giresun Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü gibi resmi kurum ve kuruluşlardan elde edilen basılı yayınlar yanında, basılmış kitaplar ve resmi internet sitelerinden gerekli olan bazı yayınlar ve istatistiksel veriler ikincil veri olarak derlenmiştir. Sciencedirect, Ebsco-Host, Proquest, gibi on-line hizmet veren kütüphane siteleri sayesinde, konuya ilişkin bilgilerin yer aldığı dergiler, makaleler, gazete ve televizyon haberleri taranarak bir veri bankası oluşturulmuş ve ikincil veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Yüksek Öğretim Kurumu resmi sitesinde tez taraması yapılmış ve fayda sağlayacağı düşünülen tezlerin listesi çıkardı ve YÖK kütüphanesinin de incelenip faydalı olan kısımlar ikincil veri olarak kullanılmıştır.

Elde edilen ikincil veriler incelenerek çalışmanın tümüne yayılacak şekilde ilgili bölümlere dahil edilmiştir. Araştırmanın kavramsal çerçevesini ortaya koymada ve özellikle çalışma altyapısının oluşturulduğu giriş, teori ve metodoloji bölümlerinde ikincil veriler sıkça kullanılmış, bu veriler ayrıca mülakat ve anket formlarının

hazırlanması da fayda sağlamış ve diğer bölümlerde de gerekli yerlerde katkı sağlamışlardır.

2.8.2. Birincil Veri Toplama Tekniği

Birincil veri toplamada iki farklı yöntem kullanılmıştır. Nicel (kantitatif) araştırma yöntemleri, geçerli oransal değerlere ulaşmak amacıyla “anket” uygulaması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Nitel (kalitatif) araştırma yöntemleri ise, alan araştırmasında nicel (kantitatif) yöntemlerden elde edilmeyen verilere ulaşmak amacıyla, “mülakat, katılımcı gözlem ve merkezi grup tartışmaları” şeklinde uygulanmıştır (Davies 2003; Hopkins 2000; Riley ve Love 2000; Myers 1997; Denzin ve Lincoln 1994).

SWOT (FÜTZ) Analizi bir destinasyona yapılarak daha önce “*Yerel Turizm Potansiyelinin Saptamasının Aşamaları*” konusu içerisinde açıklandığı gibi, araştırmada Giresun ve yöresinde turizm konusunda söz sahibi olan Giresun Valiliği bünyesindeki kamu kurum ve kuruluşlarının yönetici ve çalışanları, yörede turizm alanında hizmet veren özel sektör yönetici ve çalışanları ile turizm alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları yöneticilerine nitel araştırmanın yeterli olacağı hatta bu güne kadar yapılan bu türdeki araştırmalarda nitel verilerin kullanıldığına ve bu verilerin araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği açısından yeterli olacağına işaret edilmektedir. Birincil verilerin elde edilmesinde kullanılan merkezi grup tartışmalarına ve diğer çalışmalara çeşitli nedenlerle katılması gereken kişilerin katılma fırsatı bulamamaları ve/veya katılsa dahi çeşitli nedenlerden dolayı (üst yöneticisinin bulunması, toplum içerisinde kendini ifade edememe, vb.) kişilerin fikirlerini ifade edememe ihtimaline ve çalışmandan elde edilen verilerin da nicel (kantitatif) olması gerekliliğinden dolayı Giresun ve yöresinin SWOT (FÜTZ) Matrisini oluşturabilmek için bir anket formu hazırlanması gerektiği düşünülmüştür. Literatür taraması, mülakat ve merkezi grup tartışmaları sonrasında elde edilen veriler ışığı altında bir anket formu dizayn edilmiş ve uygulanmıştır.

Sonuç olarak; uygulanan nitel (kalitatif) yöntemlerle elde edilen verilere, nicel (kantitatif) yöntemlerden elde edilen veriler eklendiğinde konunun açıklanmasının daha kolay, geçerli ve güvenilir olacağı düşünülmüştür. Konu hakkında basılı literatürün geniş olmaması, çalışmada birincil verilerin çok daha baskın olmasını gerektirmektedir. Bu nedenle alan araştırması geniş kapsamlı bir şekilde planlanmış ve uygulanmıştır.

2.8.2.1. Nicel (Kantitatif) Araştırma Teknikleri

Nicel araştırma yöntemleri geniş bir temele ve mantığa dayalı somut yaklaşımlardır. Bu yöntemin amacı, sayısal verileri nitel hale getirmektir (Riley ve Love 2000:168). Anket uygulaması araştırmanın nicel yöntemi olarak yapılmıştır. Öncelikle, anketin şekillendirilmesi için, literatürde araştırma konusuna benzer yada yapısal olarak yakın çalışmalar taranmıştır. Anketin şekillendirilmesi amacıyla, konuyla ilgili bazı şahsiyetler ve resmi görevlilerle mülakat ve merkezi grup tartışmaları yapılmış ve elde edilen veriler anketin şekillenmesinde kullanılmıştır. Anketin dizaynı sırasında, daha önce yöresel turizm problemlerinin tespitinde kullanılan bazı anket formlarından (Tosun ve Bilim 2004; Yavuz 2003; Kalem 2001; Öztürk ve Tuna 1999), daha önce benzer arz potansiyeline sahip turistik destinasyonlar için hazırlanmış SWOT (FÜTZ) matrislerinden (Soykan 2004; Avcıkurt , Köroğlu ve Doğdubay 2003; Yüksek ve Bahçe 2003; SESAM; <http://vizyon2023.tubitak.gov.tr/teknolojiongorusu/paneller/ulastirmaveturizm/raporlar/turizm.pdf>), araştırmanın yürütüldüğü departmanlardaki bilim adamları ile yüz yüze, farklı şehirlerden bazı akademisyenler ve konuyla ilgili çalışmalar yapan pratisyenlerle tartışmalar yapılmış, alınan eleştiriler değerlendirilerek anket formu düzenlenmiştir. Özellikle anket formları hazırlandıktan sonra Giresun İli turizm gelişiminden sorumlu Vali Yardımcısı Muammer AKSOY ile anket hakkında tartışılarak soruların kapsamının araştırma problemini açıklayıp açıklamayacağını ve anketten elde edilen sonuçların uygulamaya dönük olup olmayacağı tartışılıp anket formunun son şekli verilmiştir.

Bu tartışmalar sonucunda ortaya çıkan anket formu, içeriği itibariyle üç ana bölüme ayrılmıştır. Birinci bölüm “turizm ve turizm potansiyelinin algılanması”, ikinci bölüm konunun özünü oluşturan “yöre turizminin güçlü ,zayıf yönleri ile gelecek için fırsat ve tehditlerinin tespitine” yöneliktir. Bu iki bölümün dışındaki son bölüm, ankete katılanlara ait genel bilgiler ve demografik faktörleri (yaş, eğitim, cinsiyet, medeni durum v.b.) değerlendirmeye yönelik soruları içermektedir. Anket uygulamasında farklı soru ve önerme şekilleri de kullanılmıştır. Bunlar; açık uçlu, çoktan seçmeli ve likert ölçekli soru şekillerinden oluşmaktadır. Anketi cevaplayanların demografik yapılarına yönelik soruların büyük çoğunluğu açık uçlu sorulardan oluşmuştur. Soruların açık uçlu

olarak dizayn edilmesindeki amaç, elde edilmesi muhtemel cevapların geniş bir alana yayılmasıdır (örneğin; yaş, göreviniz vb.) Turizm ve turizm potansiyelinin algılanması ilgili sorularda ise çoktan seçmeli ve derecelendirme yöntemi kullanılmıştır. Anketin esas bölümünü oluşturan yöre turizminin güçlü ,zayıf yönleri ile gelecek için fırsat ve tehditlerinin tespitine yönelik sorularda ise “beşli likert ölçeğine” uygun olarak hazırlanmıştır. Bu nedenle anket sorularında olumlu ve olumsuz önermeler yapılmış ve 1 ile 5 arasında bir puan vererek cevaplamaları istenmiştir. Bu beşli likert modelinde puanlar sırayla; (1)kesinlikle katılıyorum, (2) katılıyorum, (3) kararsızım, (4) katılmıyorum, (5)kesinlikle katılmıyorum’u temsil eder.

Araştırmaya konu olan örneklem hacminin yönetilebilir büyüklükte olmasından dolayı, evren içerisinde yer alan kurum, kuruluş yada kişilere anket gönderilmiştir. Anketler dağıtılmadan önce bir pilot çalışma yapılmıştır. Bunun amacı karışık ve/veya anlaşılması güç olan soruları belirleyerek anketi daha anlaşılır hale getirmektir. Pilot çalışmaya örneklem hacminin %10’u dahil edilmiştir. Pilot çalışma sonuçlarına göre anket yeniden gözden geçirilmiş ve bazı ekleme, çıkarma ve düzeltmeler yapılmıştır.

Yapılan pilot çalışma sonucunda, Araştırmada kullanılan anketin güvenilirliğini artırmak için, likert ölçeğindeki sorular iç tutarlılık (Crobach Alfa Coefficiency) güvenilirlik analizi ile test edilmiştir. Yapılan analizde $\alpha = 0.9010$ çıkmıştır.

Vali, Vali Yardımcıları, İlçe Kaymakamları, İl ve İlçe Belediye Başkanları, Başkan Yardımcıları ve ilgili birimde çalışanlar, İl Encümen Üyeleri, İl ve İlçe Özel İdare Müdürleri, Kültür ve Turizm Müdürlüğü yönetici ve çalışanları, Çevre ve Orman Müdürlüğü yöneticileri ve çalışanları, yöredeki otel yöneticileri, seyahat acenteleri ve çalışanları, il ve ilçelerde turizm ve çevre ile ilgili faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları (Turizm, Çevre ve Güzelleştirme Dernekleri vb.), Sanayi ve Ticaret Odası, Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü, İl ve İlçe Tarım Müdürlükleri, M.E.B. Giresun Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Müdürü, müdür yardımcıları ve meslek dersleri öğretmenleri örneklem olarak kabul edilmiştir.

Örneklem sayısı olarak, Giresun ve yöresinde anket gönderilecek kişiler 350 olarak tespit edilmiştir. Hatalı doldurma v.b. nedenlerden düşünülerek 400 anket formu dağıtılmış ve 317 anket doldurulmuş olarak geri gelmiş ve 310 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Anketler Giresun Valiliği ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından bir üst yazı ile gerekli yerlere Ağustos 2005 gönderilmiş ve Eylül 2005 tarihinde geri toplatıldı ve bir üst yazı ile 305 anket araştırmacıya kargo ile gönderilmiştir. Daha sonra İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne gelen 12 ankette posta yoluyla araştırmacıya ulaştırılmıştır.

Anketler, SPSS (Statisticol Pockage for Social Sciences) programında değerlendirilmiştir. Doldurulan anket formları bu programda kodlanarak araştırmanın nicel verilerine ulaşılmaya çalışılmıştır.

2.8.2.2. Nitel (Kalitatif) Araştırma Teknikleri

Nitel (kalitatif) veriler, nicel veriler ve teorik çerçeve kadar, araştırmanın deneysel kısmının önemli bir parçasıdır (Denzin ve Lincoln 1994:1-2). Nitel yöntemlerden elde edilen veriler, insanların yaşadıkları tecrübeleri anlamlı bir metin halinde sunmayı ve bu tecrübelerin anlaşılmasını amaçlar (Bilim 2004). Günümüzde sosyal bilimler alanında çok az çalışma hem nicel hem de nitel yöntemleri bir arada kullanırken, yakın geçmişe kadar nicel araştırma metotlarının ağırlık kazandığı görülmektedir. Bununla birlikte, her iki metodu kullanan birçok yazar için nitel (kalitatif) veriler, nicel (kantitatif) verilerin elde edilmesinde yardımcı yöntem olarak önemli katkılar sağlamıştır (Davies 2003; Riley ve Love 2000; Myers 1997). Nitel (kalitatif) yöntemler, antropoloji, eğitim, tüketici davranışları ve turizm gibi birçok alanda alternatif yaklaşım olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Araştırmadaki nitel araştırma metodolojisi, mülakat, gözlem ve merkezi grup tartışmaları gibi farklı yöntemlerden oluşmaktadır Elde edilen veriler çalışmanın önemli bir bölümünü oluşturmuştur.

2.8.2.2.1. Mülakat

Yüz yüze görüşme olarak ta adlandırılan mülakatlarda ilgili kişi yada grupta konuşmak, soru sormak ve alınan bilgileri kaydetmek yoluyla yapılan çalışmadır. (Arıkan 2000) Araştırmada mülakatlarda ele alınacak konular, mülakat uygulanan kişinin konumuna göre şekillendirilmiştir. Bu sayede konu hakkında birincil ağızdan bilgiler alınarak değerlendirme yapılmıştır. Bazı mülakatların ses kayıtları tutulmuş, bunun

yanında mülakat sırasında notlar alınmış, gerekli yerlerde konuyla ilgili farklı sorular sorularak geniş ve derinlemesine bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır.

Yörenin turizm planlaması ve gelişimi konusunda söz sahibi olan kamu yöneticileri (Vali, Vali Yardımcıları, Kaymakamlar, Belediye Başkanları, İl Kültür ve Turizm Müdürü), özel sektör yöneticileri (Otel Yöneticileri, Seyahat Acentaları) Sivil toplum kuruluşları yöneticileri (Turizm ve Çevre Dernekleri) ve yerel halk ile mülakat yapılmıştır. Mülakat uygulaması ile anket uygulamasına destek olarak ve bazı nitel bilgilerin elde edilmesine yardımcı bir yöntem olarak kullanılmıştır.

2.8.2.2.2 Katılımcı Gözlem

Nicel bir yöntem olarak gözlem, diğer metotları desteklemek amacıyla, araştırma alanındaki tüm örneklerin ve ilgili yapıların birbirleri ile olan iletişiminin ve etkileşiminin takip edilerek değerlendirmeye tabii tutulması sonucu oluşur (Remenyi ve diğerleri 2002; Morgan 1997). Gözlem, bir veriyi elde etmek için konu hakkında kendi kendine meydana çıkan her türlü belirtileri gözden geçirmektir. Daha açık bir ifade ile, “Belirli bir kimse, yer, olay, nesne, durum ve şarta ait bilgileri toplamak için, belirli hedeflere yöneltilmiş bir bakış ve dinleyiştir” (Karasar 1991: 156).

Araştırmacı anket ve mülakat uygulanan kişiler ve kurumlar dışında, Giresun ve yöresinin turistik potansiyelin görmek için yöreyi gezmiştir. Bu sayede araştırmaya konu olan turistik destinasyonlar yerinde görülmüş ve yerel halkın doğal ortamlarında (yaylalarda, köylerde, dolmuşlarda, çay bahçelerinde, lokantalarda, vb.) girerek gözlemler yapmıştır. Bu gözlemler sırasında, yerel halk ile sohbet havasında geçen konuşmalar, yerel halkın turizm ve yörede turizmin gelişimi hakkındaki fikirlerine ulaşmaya çalışılmıştır. Ayrıca araştırmacının yörede doğup büyümesi ve yöredeki yaşam süresi içerisinde yapmış olduğu gözlem ve görüşmeler sonucu elde edilen bilgiler yazılı hale getirilmiş ve değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırma sırasında yalnızca Giresun ve yöresi gezilip gözlemler yapılmamış aynı zamanda Doğu Karadeniz Bölgesinde benzer turistik ürünleri pazara sunan Trabzon ve Rize İlleri’ndeki öne çıkan turistik destinasyonlar, gezilerek incelemeler ve görüşmeler yapılmıştır. Bu sayede, Rize ve Trabzon İlleri’ndeki turizm gelişiminin olumlu ve olumsuz örnekleri derlenip, Giresun ve yöresinin turizm potansiyelinin güçlü-zayıf

yönlerinin tespiti ve gelecekteki fırsat-tehditlerin neler olabileceği konusunda, elde edilen sonuçlar doğrultusunda yararlanılmaya çalışılmıştır. Katılımcı gözlem, elde edilmesi zor kalitatif verilere ulaşma açısından son derece önemli bir veri toplama tekniği olarak kullanılmıştır.

2.8.2.2.3. Merkezi Grup Tartışmaları

Merkezi grup tartışmaları, araştırmacının organize ettiği, konuyla ilgili katılımcıların ilgili görüşlerinin sunulması ve katılımcıların birbirleri ile olan diyaloglarının doğurduğu sonuçları değerlendirmeye dayalı bir yöntemdir (Bilim 2004). Yörenin sosyo-ekonomik gelişimi ile turizm gelişimi ve turizm potansiyeli hakkında bilgi verebilecek kişiler bir araya getirilerek tartışma grupları oluşturulmuştur. Tartışmalar kaydedilip, analiz edilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Nicel (Kantitatif) Araştırma Bulguları

Yapılan analizler sonucunda ortaya konan bulgular, temel olarak üç ana bölüme ayrılmıştır. Araştırma bölümleri; “ankete katılanlara ait genel bilgiler ve demografik faktörleri (yaş, eğitim, cinsiyet, medeni durum vb), turizm ve turizm potansiyelinin algılanması ve konunun özünü oluşturan; yöre turizminin güçlü ,zayıf yönleri ile gelecek için fırsat ve tehditlerinin tespiti” şeklinde ayrılmıştır.

3.1.1. Demografik Faktörler

Çizelge 1’de ankete katılanların cinsiyetlerine göre dağılımları yer almaktadır. Katılanların % 82.1’ i erkek ,%17,9’u kadın’dır. Ankete katılanların yaklaşık olarak yüzde 18’ini kadınların oluşturması düşük bir oran olarak dikkat çekmektedir. Bu sonuca göre kadınların iş hayatında ve/veya turizm sektöründe yeterince yer almadıkları söylenebilir. Yörede turizmin gelişimiyle birlikte kadınların çalışabilecekleri iş imkanları doğabileceği söylenebilir. Böylece bu oran turizmin gelişimiyle birlikte yükseltilebilir.

Çizelge1. Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Kişi (n)	Yüzde (%)
Erkek	247	82,1
Kadın	54	17,9
Toplam	301	100,0

Eğitim durumları göz önüne alındığında, %1.7’si doktora, % 4,4’ü yüksek lisans, % 40,4’ü lisans, %20,9’u önlisans, %20.9’u lise ve %6,1’i İlköğretim mezunu olduğu görülmüştür. Dolayısıyla ankete katılanların çoğunluğunun eğitim seviyesinin yüksek olduğu söylenebilir.

Çizelge 2. Eğitim Durumu

Eğitim	n	%
İlköğretim	18	6,1
Lise	79	26,6
Önlisans	62	20,9
Lisans	120	40,4
Yüksek Lisans	13	4,4
Doktora	5	1,7
Toplam	297	100,0

Gelir durumlarına bakıldığında ise; katılanların kazançlarını % 57,5 normal, % 11,9'u çok iyi, % 28,1'i ise yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda anketi cevaplayanların çoğunluğunun kazançlarını orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Çizelge 3. Gelir Durumuna Göre Dağılımı

Gelir Durumu	n	%
Çok Yetersiz	3	1,1
Yetersiz	80	28,1
Normal	164	57,5
İyi	34	11,9
Çok İyi	4	1,4
Toplam	285	100,0

Elde edilen verilere göre anketi cevaplayanların yüzde 29,1' Giresun merkez ilçede yaşadığı yüzde 70,9'unun ise ilçelerde yaşadığı tespit edilmiştir. Özellikle mülakat ve merkezi grup tartışmalarında üzerinde durulan genellikle il merkezi veya il merkezine yankın turistik potansiyele sahip destinasyonların ön plana çıkarıldığı, aslında diğer ilçelerde de turizm potansiyelini mevcut olduğunu ama genellikle bu destinasyonların görmezlikten gelindiği fikri ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda anket formlarının çoğunluğunun ilçelerden gelmesi sonuçları itibariyle daha objektif olacağı kanısı doğurduğu söylenebilir.

Çizelge 4. Katılanların Yaşadığı Yere Göre Dağılımı

Yaşadığı Yer	n	%
Giresun/Merkez	86	29,1
Giresu/ilçe	210	70,9
Total	296	100,0

Çizelge 5’de görüldüğü gibi ankete katılanların yüzde 83,4’ü kamu kurum veya kuruluşlarında, yüzde 13’ü turizm işletmelerinde,yüzde 3,7’si ise sivil toplum kuruluşlarında görev yapmaktadır. Bu sonuçlar ile yöre istatistikleri tutarlılık göstermektedir. Yörede turizm işletmelerinin sayısı fazla olmadığı için turizm işletmelerinin oranın düşük olduğu söylenebilir.

Çizelge 5. Katılanların Kamu, Özel Sektör ve Sivil Toplum Kuruluşlarına Göre Dağılımı

Sektör	n	%
Kamu	251	83,4
Özel Sektör	39	13,0
Sivil Toplum Kuruluşları	11	3,7

Anketi cevapların yüzde 85,1’i evli yüzde 14,9’u bekarıdır. Ankete katılanların genellikle çalışanlar olması nedeniyle yöre kültürüne uygun bir dağılım göstermektedir. Yörede ekonomik özgürlüğünü kazanan bireylerin evlenmesi yönündeki sosyal baskı ve kültürel birikim sonucu çalışanlar genellikle evlenirler. Anket sonuçlarında evlilerinin oranını yüksek olması bu gerekçe ile açıklanabilir.

Çizelge 6. Katılanların Medeni Hallerine Göre Dağılımı

Medeni Durum	n	%
Evli	251	85,1
Bekar	44	14,9
Toplam	295	100,0

3.1.2 Turizm ve Turizm Potansiyelinin Algılanması

Ankete katılanlara “Giresun ve yöresinde (İlçe, belde ve köy) aşağıdaki sektörlerden hangisi geliştirilmelidir” sorusu sorulmuş ve 1’den 6 ‘ya kadar

derecelendirmeleri istenmiştir. Derecelendirmede 1. en öncelikli 6. daha az öncelikli olarak cevaplandırmaları istenmiştir. Yapılan değerlendirme sonuçlarına göre cevaplayanların yüzde 63,6'sı birinci öncelikli olarak eğitim sektörünün geliştirilmesinin yöre açısından önemli olacağı görüşünde birleşmektedir. Bu oranın bu kadar yüksek çıkmasındaki en önemli etkenin, Giresun İli'nde kurulması gündemde olan üniversitenin, halkın gündeminde sıcak bir konu olarak durmasının etkili olduğu söylenebilir. Başka bir açıdan bakıldığında ise yörede eğitime olan ilginin yüksek olması yani ankete katılanların çoğunluğunun eğitimi bir anahtar olarak görmesi, yöre açısından ve yörede turizmin gelişmesi açısından oldukça önemli bir veridir. Yüzde 33'ünün sanayi sektörünün ikinci sırada geliştirilmesini arzuladığı söylenebilir. Turizm sektörü yüzde 26.5'lik oranla 3. sırada yer almaktadır. Bu oran yörenin turizm açısından geliştirilmesi gereken ilk üç sektörü arasına sokmuştur. Türkiye'de son yıllarda yapılan araştırmalarda turizm sektörünün kendi dışında toplam 33 alt sektörün gelişimine doğrudan katkıda bulunduğu saptanmıştır(Kozak, Kozak, Kozak 2001). Özellikle tarım , hayvancılık, sanayi ve içinde bulunduğu hizmet sektörüne etkileri düşünüldüğünde, diğer sektörlerinde gelişimi için turizm sektörünün lokomotif olarak geliştirilmesinin yöre açısından önemli olduğu söylenebilir.

Çizelge 7. Öncelikli Geliştirilmesi Gereken Sektörler

Sektör	1. %	2. %	3. %	4. %	5. %	6. %	Ortalama (Mean)	Medyan	Standart Sapma
Eğitim	63,6	15,0	8,9	6,1	5,0	1,4	1,782	1,00	1,266
Sanayi	19,0	33,0	19,8	11,7	11,0	5,5	2,791	2,00	1,451
Turizm	13,8	19,4	26,5	18,4	9,2	12,7	3,279	3,00	1,540
Tarım	8,1	17,2	23,4	24,9	17,6	8,8	3,531	4,00	1,401
Hayvancılık	4,8	8,9	10,7	17,8	25,9	31,9	4,466	5,00	1,489
Balıkçılık	4,1	6,3	8,2	18,6	27,9	34,9	4,646	5,00	0,402

Ankete katılanlara Giresun ve yöresi turizm potansiyelinin tespit edilip edilmediği soruldu. Cevaplayanların yüze 70.1'i turizm potansiyelinin tespit edilemediğini belirtmişlerdir. Bu sonuç araştırmanın temel konusunun ne kadar yerinde seçildiğini göstermektedir. Ayrıca yüzdesel değerlere dayanarak şüana kadar ortaya çıkarılmış turistik değerlerin dışında yörede gün yüzüne çıkmamış destinasyonların ve/veya turizm açısından mevcut destinasyonların tam olarak turizme kazandırılmamış olduğunu da söyleyebiliriz.

Çizelge 8. Yörenin Turizm Potansiyeli Tespiti

Tespit Edilmiştir.	Kişi (n)	Yüzde %
Evet	84	29,9
Hayır	197	70,1
Toplam	281	100

3.1.3. Giresun ve Yöresinin Turizm Gelişiminde İçsel Faktörlerin Analizi (Yörenin Güçleri ve Zayıflıkları)

Giresun ve yöresinin turistik gelişimi ve kalkınmasında içsel faktörler literatürden faydalanılarak tespit edilmeye çalışılmış ve araştırma konusunun kapsamına göre, araştırmaya ışık tutacağı düşünülen faktörler hakkında bilgi almaya yönelik önermeler geliştirilmiştir. Her önerme için Likert tipi 5 farklı derecelendirme sunulmuştur. Veriler sayısal değere dönüştürülüp işlenebilmesi için SPSS istatistik programında kodlanmıştır. Kodlama 1= Kesinlikle Katılıyorum, 2= Katılıyorum, 3= Kararsızım, 4= Katılmıyorum, 5= Kesinlikle Katılmıyorum şeklinde yapılmıştır. Dışsal faktörlerin analizinde yüzde (%) değerleri ve Ortalama (Mean) değerleri kullanılmıştır. Yüzde değeri ne kadar büyükse ve Ortalama (Mean) rakamı ne kadar küçükse önerme o kadar destekleniyor anlamına gelmektedir.

3.1.3.1. Giresun ve Yöresinin Güçleri (Üstünlükleri)

Alternatif turizme uygun zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre

Çizelge 9’da görüldüğü gibi, “Yörede ki alternatif turizme uygun zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre, yöre turizminin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir” önermesine ankete katılan 291 kişinin yüzde 41,3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 44,4’ü katılıyorum, yüzde 7,5’i kararsızım, yüzde 4,4’ü katılmadıklarını ve yüzde 2,4’ü kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,82’dir. Bu sonuçlara göre yöredeki alternatif turizme uygun doğal kaynakların ve bozulmamış çevrenin yöre turizmi açısından bir güç olduğu söylenebilir. Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum cevabını verenlerin toplamda yüzde 85,7 olması önemli bir güç olduğunu göstermektedir.

Yöre insanının geleneksel konuk severliği

Ankete katılan 296 kişinin yüzde 50,7’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 37,8’i katılıyorum, yüzde 7,8’i kararsızım, yüzde 2’si katılmadıklarını ve yüzde 1,7’si kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,66’dır. Yöre insanının konuk severliliği Giresun turizminin gelişimi açısından çok güçlü bir veri olduğu araştırmaya katılanların çoğunluğu tarafından ortaya konulmaktadır. Yörede yapılan araştırma gezilerinde bu veriyi doğrulayıcı bir nitelik taşımaktadır. Özellikle kırsal kesimde karşılaştığımız ve bir şeyler sorduğunuz kişiler genel olarak, size yardımcı olabilmek için çabılıyor veya size bir şeyler ikram etmek için evine davet ediyor. Ayrıca kırsal kesimde (köy, yayla, vb.) evlerin kapıları gündüz daima açık tutuluyor. Kapıların neden açık olduğunu sorduğumuzda ise “bizim kapımız herkese açık” cevabını sanki önceden hazırlanmış ve bizim sormamızı beklercesine dillerinin uçunda duruyor.

Yöredeki tarihi değerler (kale, kilise, evler, konaklar)

Çizelge 9’da görüldüğü gibi, yöredeki tarihi varlıklar (kale, kilise, köprü, cami, çeşme, vb.) yöre turizminin gelişimi açısından güçlü bir veri olup olmadığı önermesine 291 kişinin yüzde 49,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 41,1’i katılıyorum, yüzde 6,1’i kararsızım, yüzde 2,7’si katılmadıklarını ve yüzde 1’i kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Doğu Karadeniz Bölgesi’nde genel olarak doğa turizminin ön plana

çıkması tarihi değerlerin çok fazla öne çıkmasını engellediği yapılan mülakatlarda da ön plana çıkmaktadır. Bölgede bulunan, Giresun İli içinde benzer şeyleri söylemek mümkündür. Ancak doğa ve iklim şartlarından dolayı yöredeki tarihi eserler çabuk yıpranma riski altında olmasına karşın, yöredeki tarihi değerler doğal verilerle beraber pazarlandığında ürün çeşitliği açısından önemli bir güç oluşturduğu söylenebilir. Ankete katılanların ortalama (mean) değeri 1,65 çıkması, tarihi değerlerin yöre turizmi açısından çok güçlü bir yön olduğunu göstermektedir.

Turizm olgusuna adapte olabilecek genç ve dinamik nüfus

Ankete katılanlar, turizm olgusuna adapte olabilecek genç ve dinamik bir nüfusun varlığının yöre turizminin gelişimi açısından önemli olduğunu yöredeki geçlerin işsizlik problemi nedeniyle büyük şehirlere göç ettiklerini de dikkate aldığımızda, ankete katılan 294 kişinin yüzde 35,4'ünün kesiklikle katılıyorum, yüzde 42,9'unun katılıyorum, cevabını vermelerinin yöre turizmi açısından güçlü bir faktör olduğu söylenebilir.

Yöre insanın Türkiye'deki olumlu imajı (sempatik kişiliği vb.)

Çizelge 9'da görüldüğü gibi, Türkiye'de, yöre insanının olumlu imajı (sempatik kişiliği vb.) yöredeki turizm gelişimini olumlu yönde etkilemektedir önermesine ankete katılan 293 kişinin, yüzde 37,8'i kesinlikle katılıyorum, yüzde 45,7'si katılıyorum, yüzde 9,3'ü kararsızım, yüzde 5,5'i katılmadıklarını ve yüzde 1,7'si kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,87'dir. Bu sonuçlara göre; iç turizm piyasasında halkın olumlu imajı yörenin bir güçlü yanı olarak ön plana çıkmaktadır.

Coğrafi konumu nedeniyle doğa sporlarına uygunluğu

Yayla turizminin ön plana çıktığı yöre de doğa sporlarına uygun alanların bulunması ve alanların yayla turizmi ile bütünleşmesi yörenin turizminin gelişiminin açısından güçlü bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Ankete katılan 295 kişinin yüzde 37,6 kesinlikle katılıyorum, yüzde 45,4'ü katılıyorum, yüzde 9,5'i kararsızım, yüzde 5,1'i katılmadıklarını ve yüzde 2,4'ü kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,89'dur.

Giresun Adası

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin insan yaşayabilen tek adası olan ve mitolojik hikayelere de konu olan giresin adasının yöredeki mevcut turizm potansiyeli açısından önemli bir güç olup olmadığı sorusuna ankete katılan 292 kişinin yüzde 36,3'ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 38,7'si katılıyorum, yüzde 16,3'ü kararsızım, yüzde 7,8'i katılmadıklarını ve yüzde 1'i ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,98'dir. Giresun açısından önemli bir veri olmasına karşın kararsızların oranını diğer önermelere göre yüksek çıkmasının en önemli sebebi adaya olan ulaşım sorunu olabilir. Yapılan mülakat ve gözlemlerde adanın yöre açısından bir güç ve aynı zamanda bir fırsat olmasına karşın alt yapı sorunları nedeniyle çok iyi değerlendirilemediği söylenebilir.

Yöreye özgü el sanatları ürünleri

Çizelge 9'a göre; 295 kişinin yüzde 18,8'i kesinlikle katılıyorum, yüzde 50,7'si katılıyorum, yüzde 19,2'si kararsızım, yüzde 7,9'u katılmadıklarını ve yüzde 3,4'ü ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 2,26'dır. Yöreye özgü el sanatları; giyim-kuşam, dokuma, örgü, aksesuarlar (Ergürbüz 1995), Ağaç işlemeciliği, bitkisel örücülük (Karaman 1989) ve bakır işlemeciliğidir. Bu ürünlerin hediyelik eşya olarak turistlere sunulması yöre turizmi açısından özgün ve güçlü ürünlerdir. Ancak bu önermede ortalama değerinin 2'nin üzerinde çıkmasının en önemli sebebi bu güne kadar var olan turizm aktivitelerinde bu verinin yeterince ticarileşmemesi neden olarak görülebilir. Yörede bu ürünleri turistlere sunan bir çekim merkezinin olmayışı önemli bir veridir.

Yöre mutfağının zenginliği

Çizelge 9' göre; 295 kişinin yüzde 21,1'i kesinlikle katılıyorum, yüzde 46,4'ü katılıyorum, yüzde 18'i kararsızım, yüzde 9,2'si katılmadıklarını ve yüzde 2,4'ü ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 2,19'dur Yöre mutfağı oldukça farklı ürünleri içermesine karşın, (kiraz tuzlaması kavurması, karayemiş "taflan" tuzlaması kavurması v.b.) yeterince tanıtılmamış ve turizm anlamında faydalanılmadığı söylenebilir. Ancak yapılan araştırma sonuçları da yöre mutfağının zenginliği yörenin turizm potansiyeli ortaya çıkarılırken değerlendirilmesi gereken önemli bir unsurdur.

Yine bu önermede ortalama değerin 2'ni üzerinde yer alması yöre mutfağını henüz değerlendirilmemiş olması ve ankete katılanların yörede yaşamaları nedeniyle devamlı olarak bu yemekleri tüketmeleri bir sebep olarak gösterilebilir.

Çanakçı ve civarındaki halkın geleneksel yaşantısı (kuş dili, gelenek görenek ve örf-adetler)

Çanakçı İlçesi ve civar köylerde yaşayan halk özellikle Çepni Türkleri'nin pek bozulmamış geleneksel öğelerini yansıttığı söylenebilir(Köksal 2003). Çanakçının Kuş Köyü'ne ismini veren kuş dili olarak Türkiye'de bilinen ıslık kullanılarak uzaktaki biriyle anlaşma geleneği festivallerle her yıl kutlanmaktadır. Esasen Giresun ve yöresinde kırsal kesimde genellikle kullanılmasına karşın Türkiye'de televizyonlarda çeşitli reklam filmlerinin ve televizyon programlarını Kuş Köyü'nde yapılmasından dolayı köyün ülkesel bazda ön plana çıkmasını sağladığı görülmektedir. “Çanakçı ve civarındaki bu değerlerin yöre turizm potansiyeli açısından güçlü bir faktör müdür” önermesine cevap veren 293 kişinin yüzde 11,3'ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 39,2'si katılıyorum, yüzde 33,4'ü kararsızım, yüzde 11,9'u katılmadıklarını ve yüzde 4,1'i ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 2,58'dir. Yörenin ön plana çıkabilecek destinasyonu olmasına karşın, ankete katılanların yüzde 33,4'ü kararsızlık içindedir ve ortalama değer 2.58 ile araştırmanın güçler bakımından en az güvenilen yanı olmuştur. Bunun en önemli sebebi il merkezine uzaklığı olarak gösterilebilir. Yapılan mülakatlarda ve merkezi grup tartışmalarında Giresun İli karar vericilerinin il merkezinde yaşamasından dolayı, ön plana çıkan turistik destinasyonların, genellikle il merkezinde veya merkeze yakın destinasyonlar olduğu kanısı hakimdir. Bu nedenle Çanakçı'nın Merkez ilçeye uzaklığı, ankete katılanların yöreyi bilmemesi, ilçenin sahil bandında olmaması vb. sebepler, kararsızların oranını artırdığı düşünülmektedir.

Flora ve faunası

Çizelge 9'da görüldüğü gibi; yöre florası (bitki) ve faunasının (hayvan) zenginliği yöre turizm potansiyeli açısından güçlü bir faktör olduğu söylenebilir. Çünkü ankete katılan 293 kişinin, yüzde 21,4'ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 46,6'sı katılıyorum, yüzde 16,6'sı kararsızım, yüzde 12,9'u katılmadıklarını ve yüzde 3,1'i kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 2,29'dur.

Tirebolu ilçesindeki tarihi doku

Tirebolu ilçesindeki tarihi doku yöre turizminin gelişimi açısından güçlü bir turizm potansiyeline sahip olduğu söylenebilir. Ankete katılan 295 kişinin yüzde 23,4'ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 51,2'si katılıyorum, yüzde 18'i kararsızım, yüzde 6,4'ü katılmadıklarını ve yüzde 1'i kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 2,10'dur. Tirebolu'daki tarihi ev ve konakların 100 ila 250 yıl geçmişe sahip olduğu, 37 tanesi Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından tescil edilmiş, 150'nin üzerinde tarihi yapı bulunduğu ve bu evleri tamamlayan tarih bir ilköğretim okulu ile lisenin varlığı ayrıca yöredeki hamam, kilise, çeşme, camilerin şehir turuna uygun alanlar oluşturması yöreye bir özgünlük kattığı söylenebilir. Bu potansiyel harekete geçirildiğinde yöre turizmi için önemli bir fırsat olacağı düşünülmektedir.

Festivaller, şenlikler

Yörede her yıl uluslararası ve ulusal düzeyde festival ve yayla şenlikleri yapılmaktadır. Bu festival ve şenliklerin yöre turizmi açısından önemli olup olmadığı sorulmuş ve çizelge 9'da görüldüğü gibi şu sonuçlar ortaya çıkmıştır. Ankete katılan 291 kişinin yüzde 34,7'si kesinlikle katılıyorum, yüzde 48,5'i katılıyorum, yüzde 7,9'u kararsızım, yüzde 6,5'i katılmadıklarını ve yüzde 2,4'ü kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,93'dür. Sonuçlardan anlaşılacağı üzere yörede yapılan ulusal ve uluslararası festival ve şenlikler yörenin önemli bir turizm potansiyelini oluşturduğu görülmektedir. Özellikle her yıl 20 mayısta yapılan "Uluslararası Karadeniz Giresun Aksu Festivali" ile Temmuz ayının ikinci pazar günü yapılan "Kümbet Yaylası Şenlikleri" önemli potansiyeli oluşturmakla birlikte, son yıllarda bir çok yaylada "ot göçü"- "otçu göçü" geleneğinin yaşatılması için yayla şenlikleri yapılmaktadır. Tirebolu Fındık Festivali, Alucra Ekin ve Bal festivali v.b. etkinlikler, yörenin turizm potansiyeline önemli katkılar sağladığı düşünülmektedir.

Giresun Kalesi ve Zeytinlik Mahallesi

Yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarını ve turizm işletmelerinin son yıllarda turizme kazandırılması ve Giresun'u tanıtmak için hedef ürün olarak ön plana çıkarılması için çalışmalar yapılan, Giresun Kalesi ve Zeytinlik Mahallesi ankete katılanlara

sorulmuş ve turizmi geliştirmek için yapılan çalışmaların yöre turizmi açısından ne kadar önemli olduğu anket sonuçlarında çarpıcı bir şekilde ortaya konulmuştur. Çizelge 9’da görüldüğü gibi ankete katılan 270 kişinin yüzde 77,8’i, “Giresun Kalesi ve Zeytinlik Mahallesi’ndeki tarihi konak ve evlerin yöre turizmi açısından önemli bir potansiyel oluşturuyor mu” önermesine kesinlikle katılıyorum cevabını vererek oldukça güçlü bir veri ortaya koymuşlardır. Katılanların yüzde 17,4’ü katıldıklarını, yüzde 3’ü kararsız olduklarını, yüzde 1.5’inin katılmadıkları ve yüzde 0.4’ü kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Yöre turizminin geleceğı açısından toplamda yüzde 95,2’sinin bu görüşe katılmaları, yapılan çalışmaların ne kadar önemli olduğunu ve ne kadar doğru seçildiğini göstermektedir.

3.1.3.2. Giresun ve Yöresinin Zayıflıkları

İnternet siteleri yörenin turizm potansiyelini içermektedir ve yöre tanıtımı için yeterlidir

Çizelge 9’da görüldüğü gibi, “internet siteleri yörenin turizm potansiyelini içermektedir ve yöre tanıtımı için yeterlidir” ankete katılan 293 kişinin, yüzde 5,1’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 14’ü katılıyorum, yüzde 28,3’ü kararsızım, yüzde 34,5’i katılmadıklarını ve yüzde 18,1’i ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 3,46’dır. İnternet ortamında web sayfası tasarımları ile gerçekleştirilen tanıtımların, görsel temaları da içermesinden dolayı, turizm talebi açısından etkili oldukları, yani insanlara gidecekleri yerler hakkında bilgi verdikleri için seyahat tercihlerini kolaylaştırdıkları düşünölmektedir (Buhalis ve Main, 1998; Öğüt, Güleş ve Çetinkaya, 2004; Gönenç Güler ve Kocadoğan, 2004; Yılmaz ve Yılmaz,2004; Demirkol, 2004). Bu bağlamda; Giresun ve yöresinin tanıtımı için hazırlanan internet siteleri yukarıdaki verilere göre yeterli olmadığı söylenebilir. Yapılan inceleme sonucu Giresun ili, ilçeleri ve köyleri için hazırlanmış internet sitelerinin var olduğu, ancak yöreyi tanıtıcı verilerin birbirleriyle benzerlik gösterdiği ve kısır olduğu gözlenmiştir. Ankete katılanların yüzde 28,3’ünün kararsızlığı buna bağlanabilir.

Turizmin gelişimi için alt yapı yeterli değildir

Çizelge 9'da görüldüğü gibi; Ankete katılan 295 kişinin, yüzde 30,5'i kesinlikle katılıyorum, yüzde 41'i katılıyorum, yüzde 15,3'ü kararsızım, yüzde 11,2'si katılmadıklarını ve yüzde 2'si ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 2,13'dür. Turizmin bir yörede sağlıklı bir şekilde gelişebilmesi açısından öncelikle turistik alt yapının hazır hale getirilmesi, yöre turizminin sürdürülebilirliği açısından da önemli bir faktör olduğu düşünüldüğünde; Giresun ve yöresinin alt yapısının, turizm gelişimi ve turistik potansiyelinin harekete geçirilmesi açısından uygun olmadığı görülmektedir.

Giresun'un üst yapısı turizm için yeterli ve uygundur.

Giresun'un üst yapısı turizm için yeterli ve uygundur. (otel, tatil köyü,oberj,düzenli şehir planlaması vb.)önermesine ankete katılan 296 kişinin, yüzde 12,2'si kesinlikle katılıyorum, yüzde 20,9'u katılıyorum, yüzde 22'si kararsızım, yüzde 30,7'si katılmadıklarını ve yüzde 14,2'si ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 3,13'dür.Yörenin üst yapısının yetersiz olduğu katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum cevabını verenlerin toplamı yüzde 44,9 sonucu söylenebilir. Ancak kararsızların yüzde 22 ve yeterli olduğunu düşünenlerin toplamda yüzde 33.1 olması yöredeki mevcut tesislerin verimli çalışmamları (doluluk oranlarının düşüklüğü ve mevsimsel dalgalanmalar) neden olarak gösterilebilir.

Yöredeki seyahat acenteleri yöreye yeterli hizmeti vermektedirler

Çizelge 9'a göre; 295 kişinin, yüzde 8,5'i kesinlikle katılıyorum, yüzde 21'i katılıyorum, yüzde 23,4'ü kararsızım, yüzde 35,6'sı katılmadıklarını ve yüzde 11,9'u ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 3,21'dir. Yöredeki seyahat acentelerinin, yörenin turizm potansiyelinin turizme kazandırılması ve pazarlanması için yeterli çabayı göstermedikleri söylenebilir. Ayrıca yöredeki seyahat acentelerinin genellikle iç turizme hizmet verdikleri ve çoğunluklarda yöre turizmini doğrudan pazarlamaktan çok yöre insanının tatil ve uçak bileti ihtiyacını karşıladıkları yapılan gözlemler ve merkezi grup tartışmalarında dikkati çekmiştir.

Yöredeki turistik destinasyonlara ulaşım önemli bir sorundur

Ankete katılanlar “Giresun ve yöresindeki turistik destinasyonlarda ulaşım önemli bir sorundur” önermesine 300 kişi cevap vermiş ve cevap verenlerin yüzde 44,3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 42’si katılıyorum, yüzde 7’si kararsızım, yüzde 5,3’ü katılmadıklarını ve yüzde 1,3’ ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,77’dir. Yörenin coğrafi yapısından dolayı, kırsal kesimlere ulaşım oldukça zor olduğu söylenebilir. Yeterli ulaşım imkanlarının olmaması nedeniyle, yöre turizm potansiyelini güçlendirebilecek turistik destinasyonlar, ulaşım imkanlarının yetersizliğinden dolayı turizme açılmaması(yaylalar vb), yöre turizminin gelişimini açısından bir zayıflık olduğu anket sonuçlarında görülmektedir.

Çöp sorunu yöre turizminin gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir

Çizelge 9’a göre; 305 kişinin, yüzde 50,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 39,7’si katılıyorum, yüzde 4,9’u kararsızım, yüzde 4,3’ü katılmadıklarını ve yüzde 1’i ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,66’dır. Anket soruları içerisinde en fazla cevaplanan önerme olan çöp sorunu katılımın yüksekliğinden, katılanların yüzde 50,2’sini kesinlikle katılıyorum cevabı ve toplamda yüzde 89,9’unun çöpleri yöre turizminin gelişiminin önünde bir engel olarak görmesi, yörenin turizm potansiyelinin turizme kazandırılması açısından önemli bir zayıflık olduğu ve yöre turizminin geleceğini tehdit ettiği söylenebilir. Merkezi grup tartışmaları ,mülakatlar ve araştırma gezilerinde yörede en fazla katı atıkların problemi oluşturduğu söylenebilir. Doğu Karadeniz Bölgesi’ndeki kıyı şeridinde bulunan şehirlerde, katı atıkların genellikle deniz dolgu sahalarına dökülmesi nedeniyle ağır bir çöp kokusunun varlığı ve sularının da denize akması, hava ve su kirliliğine sebep olduğu söylenebilir. Bu sorun Giresun’da da mevcuttur. Ayrıca yaylalardaki katı atıkların toplanamaması nedeniyle doğal çevrenin kirlenmesine yol açmaktadır. Yörenin turizm gelişimi açısından bir zayıflık olarak görünmesine karşın gerekli önlemler alınmadığı takdirde gelecekte bir risk olabileceği düşünülmektedir.

Yöredeki turistik hizmet kalitesi yeterlidir

Çizelge 9’a göre; 303 kişinin, yüzde 6,6’sı kesinlikle katılıyorum, yüzde 11,6’sı katılıyorum, yüzde 17,5’i kararsızım, yüzde 47,5’i katılmadıklarını ve yüzde 16,8’i ise

kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 3,56'dır. Ankete katılanlar yöredeki turistik hizmeti yeterli görmemektedir. Turizmin ana unsununun hizmet olduğu düşünüldüğünde yöre açısından hizmet kalitesinin yetersiz oluşu bir zayıflık olarak görülmektedir.

Yaylalardaki imar sorunları turizmi olumsuz yönde etkileyebilir

Ankete katılan 304 kişinin, yüzde 31,6'sı kesinlikle katılıyorum, yüzde 44,4'ü katılıyorum, yüzde 10,2'si kararsızım, yüzde 11,8'i katılmadıklarını ve yüzde 3'ü ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 2,11'dir. Yukarıdaki verilere göre yaylalardaki imar sorunları yöre turizmini olumsuz yönde etkilediği ve yörenin turizm potansiyelini zayıflattığı söylenebilir.

Turistik destinasyonlardaki temizlik ve hijyen sorunları yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebilir

Ankete katılan 304 kişinin, yüzde 34,2'si kesinlikle katılıyorum, yüzde 48,7'si katılıyorum, yüzde 8,2'si kararsızım, yüzde 7,6'sı katılmadıklarını ve yüzde 1,3'ü ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,93'tür. Verilere göre; yörede temizlik ve hijyen sorunlarının varlığı yöre turizmi olumsuz yönde etkilediği söylemek mümkündür.

Yöredeki kamu teşekkülleri ve yerel yönetimler turizm gelişimi için yeterli (turizm eğitimi almış) ve isteklidirler

Ankete katılan 302 kişinin, yüzde 6,6'sı kesinlikle katılıyorum, yüzde 21,5'i katılıyorum, yüzde 28,5'i kararsızım, yüzde 33,4'ü katılmadıklarını ve yüzde 9,9'u ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 3,18'dir. Ankete katılanların çoğunluğu kamu teşekküllere ve yerel yöneticileri turizm konusunda yeterli görmemektedirler. Kararsızların yüzde 28,5'i oluşturması ise, ankete katılanların çoğunluğunun kamu teşekkülleri ve yerel yöneticiler olmasından dolayı kendileri veya mesai arkadaşları hakkında yorum yapmaktan kaçınmaları olarak yorumlanabilir.

Yöredeki turistik işletme yöneticileri yeterli ve isteklidirler.

Çizelge 9'da görüldüğü gibi ankete katılan 304 kişinin yüzde 4,2'si kesinlikle katılıyorum, yüzde 14,4'ü katılıyorum, yüzde 24,8'i kararsızım, yüzde 43,5'i katılmadıklarını ve yüzde 13,1'i ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 3,46'dır. Katılanların çoğunluğu yöredeki turistik işletme yöneticilerini yeterli görmediği söylenebilir.

Çizelge 9. Giresun ve Yöresinin Turizm Gelişiminde İçsel Faktörlerin Analizi
(Yörenin Güçlü ve Zayıf Yönleri)

İçsel Faktörler	Kişi Sayısı	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Ortalama (Mean)	Ortanca (Medyan)	St. Sapma
	N	%	%	%	%	%			
Alternatif turizme uygun zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre yöre turizminin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir	291	41,3	44,4	7,5	4,4	2,4	1,82	2,00	0,923
Yöre insanının geleneksel konuk severliği turizmi olumlu yönde etkileyebilir	296	50,7	37,8	7,8	2,0	1,7	1,66	1,00	0,840
Yöredeki tarihi değerler (kale, kilise, evler, konaklar) yöre turizmi olumlu yönde etkileyebilir.	297	49,2	41,1	6,1	2,7	1,0	1,65	2,00	0,795
Turizm olgusuna adapte olabilecek genç ve dinamik nüfus varlığı yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir	294	35,4	42,9	12,6	7,1	2,0	1,97	2,00	0,975
Türkiye'de yöre insanının olumlu imajı (sempatik kişiliği vb.) yöredeki turizm gelişimini olumlu yönde etkileyebilir.	293	37,8	45,7	9,3	5,5	1,7	1,87	2,00	0,926
Coğrafi konumu nedeniyle doğa sporlarına uygunluğu turizmi olumlu yönde etkileyebilir	295	37,6	45,4	9,5	5,1	2,4	1,89	2,00	0,937
Giresun Adası bölgede önemli bir turistik çekim merkezidir.	292	36,3	38,7	16,3	7,8	1,0	1,98	2,00	0,965
Yöreye özgü el sanatları ürünlerinin varlığı turizmi olumlu yönde etkileyebilir.	295	18,8	50,7	19,2	7,9	3,4	2,26	2,00	0,968
Yöre mutfağının çeşitliliği turizmi olumlu yönde etkileyebilir.	295	24,1	46,4	18,0	9,2	2,4	2,19	2,00	0,982
Çanakçı ve civarındaki halkın geleneksel yaşantısı yöredeki turizm gelişimini olumlu yönde etkileyebilir.	293	11,3	39,2	33,4	11,9	4,1	2,58	2,00	0,977

Yörenin Flora ve fauna zenginliği turizmi olumlu yönde etkileyebilir.	290	21,4	46,6	16,6	12,9	3,1	2,29	2,00	1,035
Tirebolu ilçesindeki tarihi doku turizmin gelişimini olumlu etkileyebilir.	295	23,4	51,2	18,0	6,4	1,0	2,10	2,00	0,868
Yörede yapılan festivaller ve şenlikler yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir.	291	34,7	48,5	7,9	6,5	2,4	1,93	2,00	0,950
Giresun Kalesi ve Zeytinlik Mahallesi önemli bir çekim merkezidir.	270	77,8	17,4	3,0	1,5	0,4	1,29	1,00	,633
Zayıflıklar	N	%	%	%	%	%	Ort	Med.	S.S
Yörenin tanıtımı için hazırlanan mevcut internet siteleri yeterlidir.	293	5,1	14,0	28,3	34,5	18,1	3,46	4,00	1,096
Giresun'un alt yapısı turizm için yeterli ve uygun değildir.	295	30,5	41,0	15,3	11,2	2,0	2,13	2,00	1,036
Giresun'un üst yapısı turizm için yeterli ve uygundur.	296	12,2	20,9	22,0	30,7	14,2	3,13	3,00	1,247
Yöredeki seyahat acenteleri yöreye yeterli hizmeti vermektedirler.	295	8,5	21,0	23,4	35,6	11,9	3,21	3,00	1,156
Yöredeki turistik destinasyonlara ulaşım önemli bir sorundur.	300	44,3	42,0	7,0	5,3	1,3	1,77	2,00	0,893
Çöp sorunu yöre turizminin gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir.	305	50,2	39,7	4,9	4,3	1,0	1,66	1,00	0,835
Yöredeki turistik hizmet kalitesi yeterlidir.	303	6,6	11,6	17,5	47,5	16,8	3,56	4,00	1,101
Yaylalardaki imar sorunları turizmi olumsuz yönde etkileyebilir.	304	31,6	43,4	10,2	11,8	3,0	2,11	2,00	1,071
Turistik destinasyonlardaki temizlik ve hijyen sorunları yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebilir.	304	34,2	48,7	8,2	7,6	1,3	1,93	2,00	0,918
Yöredeki kamu teşekkülleri ve yerel yönetimler turizm gelişimi için yeterli (turizm eğitimi almış) ve isteklidirler.	302	6,6	21,5	28,5	33,4	9,9	3,18	3,00	1,086
Yöredeki turistik işletme yöneticileri yeterli ve isteklidirler.	306	4,2	14,4	24,8	43,5	13,1	3,46	4,00	1,027

3.1.4. Giresun ve Yöresinin Turistik Gelişiminde Dışsal Faktörlerin Analizi (Yörenin Fırsat ve Tehditleri)

Giresun ve yöresinin turistik gelişimi ve kalkınmasında dışsal faktörler literatürden faydalanılarak tespit edilmeye çalışılmış ve araştırma konusunun kapsamına göre elendikten sonra araştırmaya ışık tutacağı düşünülen faktörler hakkında bilgi almaya yönelik önermeler geliştirilmiştir. Her önerme için Likert tipi 5 farklı derecelendirme sunulmuştur. Veriler sayısal değere dönüştürülüp işlenebilmesi için SPSS istatistik programında kodlanmıştır. Kodlama 1= Kesinlikle Katılıyorum, 2= Katılıyorum, 3= Kararsızım, 4= Katılmıyorum, 5= Kesinlikle Katılmıyorum şeklinde yapılmıştır. Dışsal faktörlerin analizinde yüzde (%) değerleri ve Ortalama (Mean) değerleri kullanılmıştır. Yüzde değeri ne kadar büyükse ve Ortalama (Mean) rakamı ne kadar küçükse önerme o kadar destekleniyor anlamına gelmektedir.

3.1.4.1. Giresun Turizminin Fırsatları

Turizm Bakanlığı'nın turizmi 12 aya yayma ve alternatif turizmi geliştirme politikaları

Çizelge 10'e göre ankete katılanlara "T.C. Turizm Bakanlığı'nın turizmi 12 aya yayma ve alternatif turizmi geliştirme politikaları yöre turizmini olumlu yönde etkiler" önermesine 305 kişi cevap vermiştir. Katılanların yüzde 63,3'ü kesinlikle katılıyorum, 2 yüzde 3,6'sı katılıyorum, yüzde 7,5'i kararsızım, yüzde 3,9'u katılmadıklarını, yüzde 1.6'sı ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. yüzde 63,3'lük kesinlikle katılıyorum cevabı oldukça yüksek bir orandır. Ayrıca yüzde 23,6 katılıyorum cevabını da kesinlikle katılıyorum cevabıyla beraber değerlendirdiğimizde, toplamda katılımcıların yüzde 86,9'u T.C. Turizm Bakanlığı'nın turizmi 12 yayma ve alternatif turizmi geliştirme politikasının Giresun turizmi için bir fırsat olarak görmektedir. Kısaca yöre turizminin gelişimi açısından turizmin 12 aya yayılma ve alternatif turizmi geliştirme hedefi yöre turizmi açısından, yörenin mevcut turizm karakteri göz önüne alındığında önemli bir fırsat olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda, yerel destinasyonların gelişiminde merkezi otoritenin almış olduğu kararların etkili olduğu söylenebilir.

Dünya turizm hareketlerindeki değişmeler yöre turizminin gelişimi için bir fırsattır

Çizelge 10'a göre ankete katılanlara “ Dünya turizm hareketlerindeki değişmeler (Alternatif turizm hareketlerindeki artış) yöre turizminin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir” önermesine ankete katılan 301 kişi yanıt vermiştir. Katılanların yüzde 40,9'u kesinlikle katılıyorum, yüzde 42,9'u katılıyorum, yüzde 7,3'ü kararsızım, yüzde 8,0'i katılmadıklarını, yüzde 1'i ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 1,85'dir. Bu cevap yüzdeleri ve ortalama değere bakıldığında Dünya'daki alternatif turizm faaliyetlerine katılımın gelecek yirmi yılda artacak olması (Kozak, Kozak, Kozak 2001) artması yörenin alternatif turizm imkanları yönünden güçlü bir destinasyon olduğu da dikkate alındığında Giresun ve yöresi için bir önemli bir fırsat olduğu söylenebilir.

Koruma altına alınan doğal ve tarihi değerler yöre turizmini için bir fırsattır

Çizelge 10'da ankete katılanlara “Koruma altına alınan doğal ve tarihi değerler (sit alanlar, milli parklar vb.) yöre turizminin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir” sorusuna, ankete katılan 302 kişi yanıt vermiştir. Katılanların yüzde 55,6'sı kesinlikle katılıyorum, yüzde 35,8'i katılıyorum, yüzde 6,6'sı kararsızım, yüzde 0,7'si katılmadıklarını, yüzde 1,3'ü ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 1,56'dir. Verilen cevap yüzdelerine ve ortalama bakıldığında katılanların yarısından fazlası yüzde 55,6'sı kesinlikle katılıyorum demiştir. yüzde 35,8'lik katılıyorum cevabını ile kesinlikle katılıyorum diyenleri beraber değerlendirdiğimizde toplamda yüzde 91,4 olumlu görüş belirtilmiş olup oldukça yüksek bir orandır. Koruma altına alınan alanların yöre turizminin gelişimi açısından önemli olduğunun ve turizme açılması planlanan turistik destinasyonların kurama altına alınmasının ankete katılanlar tarafından, yöre turizminin geleceği açısından bir fırsat olarak görüldüğü söylenebilir. Yapılan mülakat ve merkezi grup tartışmalarında da bu veriler benzerlik göstermektedir. Yöre turizminin gelişimi için koruma altına alınan alanların ve tarihsel sit alanların gelecekte yöre turizmine yön vereceği düşünülmektedir. Özellikle tarihsel sit alanların (Giresun Kalesi , Zeytinlik mahallesindeki tarihi evler, Tirebolu ilçesindeki tarihi evler, Giresun Adası, kilise ve kemer köprüler v.b) yöre turizmi açısından bir fırsat olduğu ancak gerekli çalışmaların yapılmaması durumunda bu değerlerin yok olabileceği kanısı hakimdir. Ayrıca zeytinlik mahallesi ve Tirebolu'daki tarihi evlerin restorasyonu gerçekleştirilerek, ev pansiyonculuğuna açılması, yörenin nitelikli yatak kapasitesini

artırması ve yerel halkın turizme aktif katılımını sağlayabilir. Ayrıca yöre turizmine farklı ve otantik bir kimlik katacağı dolayısıyla sosyo-kültürel yapının yaşatılması ve turistlere aktırılması bakımından önemli bir fırsat olacağı düşünülmektedir.

Doğu Karadeniz Bölgesi'ne yönelik artan iç turizm talebi

Çizelge 10'da görüldüğü gibi, "Doğu Karadeniz Bölgesi'ne yönelik artan iç turizm talebi yöre turizminin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir" önermesine, ankete katılan 302 kişi yanıt vermiştir. Katılanların yüzde 54'ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 36,1'i katılıyorum, yüzde 6'sı kararsızım, yüzde 3,6'sı katılmadıklarını, yüzde 0,3'ü ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 1,60'dır. Verilen cevapların yüzdelerine ve ortalamaya bakıldığında; son yıllarda Doğu Karadeniz Bölgesi'ne yönelik artan iç turizm talebi yörede turizmin gelişimini de olumlu yönde etkilediği bu gelişmenin gelecek açısından da bir ışık olduğu söylenebilir. Katılanların yarısından fazlasının (%52,6) kesinlikle katılıyorum bulunla birlikte katılıyorum (%35,2) diyenleri de beraber değerlendirdiğimizde toplamda yüzde 87,8'lik oran bölgeye yönelik artan talep, yöre turizmi açısından dikkate alınması gereken önemli bir fırsat olarak görülmektedir. Ayrıca ankete katılanların Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki diğer turistik destinasyonları rakip olarak değil, turistik ürünün (Giresun ve yöresi) tamamlayıcısı olarak gördükleri söylenebilir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesi

"Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesi yöre turizmi açısından bir fırsattır" önermesine, anketi yanıtlayan 304 kişinin, yüzde 33,9'u kesinlikle katılıyorum, yüzde 34,5'i katılıyorum, yüzde 16,3'ü kararsızım, yüzde 8,9'u katılmadıklarını, yüzde 5,9'u ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 2,18'dir.

Yörenin Rusya ve Türk Cumhuriyetlerine yakınlığı

Çizelge 10'a göre; ankete katılan 303 kişinin, önermeye, yüzde 35,6'sı kesinlikle katılıyorum, yüzde 35'i katılıyorum, yüzde 13,2'si kararsızım, yüzde 12,5'i katılmadıklarını, yüzde 3,6'sı ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 2,13'dür. Katılanlar Giresun ve yöresinin, Rusya ve Türk Cumhuriyetleri'ne yakınlığını yöre turizminin gelişimi açısından bir fırsat olarak gördükleri söylenebilir.

Yunanistan ile ilişkilerin düzelmesi

“Yunanistan ile ilişkilerin düzelmesi yöre turizminin gelişimi için önemlidir” önermesine ankete yanıtlayan 297 kişinin, yüzde 21,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 30,6’sı katılıyorum, yüzde 17,8’i kararsızım, yüzde 19,9’u katılmadıklarını, yüzde 10,4’ü ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 2,67’dir. Yüzde değerlere bakıldığında yöre turizmi açısından Yunanistan ile ikili ilişkilerin olumlu bir seyirde olması yöre turizmini açısından bir fırsat olduğu söylenebilir. Ancak toplamda yüzde 30 civarındaki olumsuz görüşün sebebi; Yunanistan’ın olumsuz imajı ve yörede sürdürülen misyonerlik faaliyetlerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. I. Dünya Savaşı öncesi Yörede yaşayan ve mübadele sonrası Yunanistan’a yerleşen Rumların eski yaşadıkları yerleri görme arzuları veya torunlarının atalarının yaşadıkları yerleri görme istekleri yöre turizmi açısından bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Zeytinlik mahallesindeki bazı tarihi evlerin mübadele öncesinde Rumların yaşadıkları bazı evlerin hala ayakta olması (Zeytinlik Mahallesi Tirebolu v.b. yerlerdeki tarihi evler) yörenin Yunanistan’daki imajını güçlendirmekte ve yöreye olan turizm talebini artırdığı düşünülmektedir. Bu nedenle bu tarihi evlerin bir an önce restore edilerek turizme kazandırılması yöre turizminin gelişimi açısından çok önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöredeki turizm gelişimi diğer sektörlerin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir

Çizelge 10’ göre; “Yöredeki turizm gelişimi diğer sektörlerin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir” önermesine, anketi yanıtlayan 296 kişinin, yüzde 58,8’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 35,8’i katılıyorum, yüzde 3,4’ü kararsızım, yüzde 1,4’ü katılmadıklarını, yüzde 0,7’si ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 1,49’dur. Turizm sektörünün kendisi dışında 32 sektörü harekete geçirdiği düşünüldüğünde, yörede turizm sektörünü gelişmesi, diğer sektörlerinde gelişimini olumlu yönde etkileyeceği ve sonuç olarak yörenin ekonomik olarak refaha ulaşmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Katılanların çoğunluğunun önermeye kesinlikle katılıyorum demesi, turizmin yöre açısından önemli bir sektör olduğunu göstermektedir. Ayrıca diğer sektörlerin gelişmesi açısından turizm sektörünü bir fırsat olarak gördükleri de söylenebilir.

Turizm yörenin sosyo-kültürel gelişimine olumlu katkılar sağlayabilir

Önermeyi yanıtlayan 297 kişinin, yüzde 56,2'si kesinlikle katılıyorum, yüzde 35'i katılıyorum, yüzde 6,1'i kararsızım, yüzde 2'si katılmadıklarını, yüzde 0,7'si ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmişlerdir. Ortalama (mean) ise 1,55'dir. Verilere göre turizm yörenin sosyo-kültürel gelişimine olumlu katkılar sağlayabileceği sonucu çıkarılabilir. Katılanların yüzde %6.2'sini kesinlikle katılıyorum yanıtını vermesi yörenin sosyo-kültürel yapısının korunması ve geliştirilmesi açısından turizmin oldukça önemli bir fırsat olduğunu söylemek mümkündür.

Giresun'un üç yaylasının turizm merkezi ilan edilmiş olması

Çizelge10'a göre; "T.C. Turizm Bakanlığı tarafından, Giresun İli'nde üç yaylanın turizm merkezi ilan edilmiş olması, Giresun turizminin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir" önermesine, anketi yanıtlayan 296 kişinin, yüzde 45,6'sı kesinlikle katılıyorum, yüzde 39,9'u katılıyorum, yüzde 8,1'i kararsızım, yüzde 4,7'si katılmadıklarını, yüzde 1,4'ü ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 1,75'dir. Üç yaylanın (Kümbet, Bektaş, Yavuz Kemal) T.C. Turizm Bakanlığı (Kültür ve Turizm Bakanlığı) tarafından "turizm merkezi" ilan edilmiş olması Yöre turizminin gelişimi açısından bir fırsat olarak görüldüğü söylenebilir. Çünkü Türkiye'de diğer turizm merkezi ilan edilmiş yaylalar için uygulanan veya uygulanacak gelişim planları ve stratejilerinden, yöre yaylaları da faydalanabileceği için önemli bir fırsat olduğu söylenebilir.

3.1.4.2. Giresun Turizminin Karşılaşabileceği Tehditler

Terörist faaliyetler

Anketi yanıtlayan 289 kişinin, yüzde 49,5'i kesinlikle katılıyorum, yüzde 31,8'i katılıyorum, yüzde 5,9'u kararsızım, yüzde 9,7'si katılmadıklarını, yüzde 3,1'i ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 1,85'dir. Terörist faaliyetler turizmi olumsuz yönde etkilediği Türkiye'nin Doğu bölgelerinde turizmin gelişmemesinin en önemli nedeninin terörist faaliyetler olduğunu (Tosun, Timothy ve Öztürk 2004) gerçeğinden hareketle yörede oluşan veya oluşabilecek terörist faaliyetlerin yöre turizminin gelişimini tehdit edeceği söylenebilir.

Uluslararası siyasi belirsizlikler

Çizelge 10'a görüldüğü gibi; ankete katılanlara, "Uluslararası siyasi belirsizlikler (Ortadoğu ve Kafkaslardaki kargaşa) yörenin turistik gelişimini engelleyebilir" önermesi sorulmuş, cevap veren 294 kişinin, yüzde 15,6'sı kesinlikle katılıyorum, yüzde 32,3'ü katılıyorum, yüzde 17,3'ü kararsızım, yüzde 25,2'si katılmadıklarını, yüzde 9,5'i ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 2,80'dir. Uluslar arası siyasi belirsizlikler genel olarak yöre turizminin gelişimini tehdit eden bir faktör olarak görülmekle birlikte yöre turizmini etkilemeyeceğini düşünenlerin oranı da oldukça dikkate değer bir veridir.

Sürdürülebilir turizm gelişiminin uygulanmayışı

Ankete katılanlara, "Giresun ve yöresinde sürdürülebilir turizm gelişiminin uygulanmayışı yöre turizmi için bir tehdit olabilir" önermesi sorulmuş, cevap veren 291 kişinin, yüzde 21,3'ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 50,2'si katılıyorum, yüzde 13,4'ü kararsızım, yüzde 12'si katılmadıklarını, yüzde 3,1'i ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 2,25'dir. Yörede sürdürülebilir turizm gelişiminin uygulanmayışı gelecek açısından önemli bir tehdit olarak algılandığı çizelge 10'daki verilere göre söylenebilir.

Doğal kaynakların ve çevrenin tahrip olma riski

Cevap veren 294 kişiye "Giresun ve yöresinde gelecekte doğal kaynakların ve bozulmamış çevrenin tahrip olma riski vardır" önermesi sorulmuş olup, katılanların yüzde 44,9'u kesinlikle katılıyorum, yüzde 37,1'i katılıyorum, yüzde 8,8'i kararsızım, yüzde 9,5'i katılmadıklarını, yüzde 1,7'si ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 1,90'dir. Bir önceki önermeyi tamamlar nitelikteki bu önermenin sonucu yörede sürdürülebilir turizm gelişiminin uygulanmadığı ve gelecekte yörenin turizm gelişimi açısından oldukça önemli olan doğal kaynakların ve çevrenin yok olma riskinin bulunması yöre turizminin geleceği açısından çok önemli bir tehdit olduğu söylenebilir.

Yöre turizminin gelişimi için turizm konusunda uzman kişilerin olmayışı

Ankete katılanlara, “Yöre turizminin gelişimi için turizm konusunda uzman kişilerin olmayışı turizmin gelişimini olumsuz yönde etkiler ” önermesi sorulmuş, cevap veren 303 kişinin, yüzde 40,6’sı kesinlikle katılıyorum, yüzde 47,9’u katılıyorum, yüzde 6,6’sı kararsızım, yüzde 4,6’sı katılmadıklarını, yüzde 0,3’ü ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 1,82’dir. Yörede turizm konusunda uzman kişilerin yörenin turizm gelişimini olumsuz yönde etkilediği ve gelecek için önemli bir tehdit olduğu yukarıdaki verilere göre söylenebilir. Çünkü yöre turizmi konusunda karar verici pozisyonlarda olan kişi ve/veya kişilerin turizm alanında uzman olmamaları, yöre turizmi ile ilgili alınan kararların (yanlış zamanda yanlış bir destinasyonun turizme açılması gibi) hatalı veya yanlış olması ihtimalini de beraberinde getirdiğinden, yöre turizmini geleceği açısından bir tehdit olduğu söylenebilir.

Yörenin turizm bilinci yeterlidir.

Çizelge 10’a görüldüğü gibi; ankete katılanlara, “Yörenin turizm bilinci, turizm gelişimi için yeterli ve uygundur.” önermesi sorulmuş, cevap veren 304 kişinin, yüzde 6,9’u kesinlikle katılıyorum, yüzde 22’si katılıyorum, yüzde 25,3’ü kararsızım, yüzde 36,2’si katılmadıklarını, yüzde 9,5’i ise kesinlikle katılmadıklarını, belirtmiştir. Ortalama (mean) ise 3,19’dur. Cevap verenlerin toplamda yüzde 45,7’si yörenin turizm bilincinin yeterli olmadığını söylemeleri yörede turizm bilincinin yöre turizminin gelişimi açısından arzu edilen düzeyde olmadığı ve gelecek açısından turizmi tehdit ettiği söylenebilir.

Çizelge 10. Giresun ve Yöresinin Turizm Gelişiminde Dışsal Faktörlerin Analizi

(Yörenin Fırsatları ve Tehditleri)

Dışsal Faktörler	Kişi Sayısı	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Ortalama (Mean)	Ortanca (Medyan)	St. Sapma
Turizm Bakanlığı’nın turizmi 12 aya yayma ve alternatif turizmi geliştirme politikaları yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir	305	63,3	23,6	7,5	3,9	1,6	1,57	1,00	0,911
Dünya turizm hareketlerindeki değişimler yöre turizminin gelişimi için bir fırsattır.	301	40,9	42,9	7,3	8,0	1,0	1,85	2,00	0,933

Koruma altına alınan doğal ve tarihi değerler yöre turizminin gelişimi için önemlidir.	302	55,6	35,8	6,6	0,7	1,3	1,56	1,00	0,760
Doğu Karadeniz bölgesine yönelik artan iç turizm talebi yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir.	302	54,0	36,1	6,0	3,6	0,3	1,60	1,00	0,786
Türkiye'nin Avrupa Birliğine girmesi yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir.	304	33,9	34,5	16,3	8,9	5,9	2,18	2,00	1,168
Yörenin Rusya ve Türk Cumhuriyetlerine yakınlığı yöre turizmi için önemlidir.	303	35,6	35,0	13,2	12,5	3,6	2,13	2,00	1,293
Yunanistan ile ilişkilerin düzelmesi yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir.	297	21,2	30,6	17,8	19,9	10,4	2,67	2,00	1,293
Yöredeki turizm gelişimi diğer sektörlerin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir	296	58,8	35,8	3,4	1,4	0,7	1,49	1,00	0,693
Turizm yöresinin sosyo-kültürel gelişimine olumlu katkılar sağlayabilir	297	56,2	35,0	6,1	2,0	0,7	1,55	1,00	0,756
Giresun'un 3 yaylasının turizm merkezi ilan edilmiş olması yöre turizmi açısından bir fırsattır.	296	45,6	39,9	8,1	4,7	1,4	1,75	2,00	0,891
Tehditler	N	%	%	%	%	%	Ort.	Med.	S.S
Terörist faaliyetler yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebilir.	289	49,5	31,8	5,9	9,7	3,1	1,85	2,00	1,097
Uluslararası siyasi belirsizlikler yöresinin turistik gelişimini engelleyebilir.	294	15,6	32,3	17,3	25,2	9,5	2,80	3,00	1,244
Sürdürülebilir turizm gelişiminin uygulanmaması yöre turizmi için bir tehdit olabilir	291	21,3	50,2	13,4	12,0	3,1	2,25	2,00	1,022
Gelecekte doğal kaynakların ve bozulmamış çevrenin tahrip olma riski vardır.	294	44,9	37,1	8,8	9,5	1,7	1,90	2,00	1,022
Yöre turizminin gelişimi için turizm konusunda uzman kişilerin olmayışı bir risktir.	303	40,6	47,9	6,6	4,6	0,3	1,82	2,00	1,408
Yörenin turizm bilinci, turizm gelişimi için yeterli ve uygundur.	304	6,9	22,0	25,3	36,2	9,5	3,19	2,00	1,098

3.2. Nitel (Kalitatif) Araştırma Bulguları

Güvenilir ve geçerli bir araştırma sonucuna ulaşabilmek için tek bir araştırma yönteminin kullanılması yeterli değil, aynı zamanda oldukça da güçtür (Tosun 1998). Fakat her iki yöntemin bir arada kullanılması araştırma sonuçlarına olumlu katkılar sağlayabilir.

“Yerel Destinasyonlar da Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde SWOT Analizi Tekniği: Giresun Örneği” konulu bu çalışmada, yukarıda belirtildiği gibi; nicel bulgular yanında nitel bulgular araştırmanın önemli bir parçasını oluşturmuştur. Yapılan alan araştırmasında kullanılan üç farklı nitel araştırma yöntemi şöyledir;

3.2.1. Mülakat ve Merkezi Grup Tartışma Bulguları

Yörede yapılan araştırmada kamu öve özel sektör yöneticileri, turistler , yerel halk ve sivil toplum kuruluşlarının yönetici veya yetkilileri ile mülakatlar yapılmış ve sonuçları değerlendirilmiştir.

3.2.1.1. Turistlerle Yapılan Mülakat ve Merkezi Grup Tartışma Bulguları

Yöreeye gelen turistlerle özellikle yörede yapılan inceleme gezileri sırasında mülakatlar yapılmıştır. Ayrıca Rize, Trabzon illerinde yapılan inceleme gezilerinde daha önce Giresun ve yöresini gezmış kişilerle de mülakatlar yapılmıştır. Yapılan mülakatlardan elde edilen veriler su şekildedir;

Yöreeye gelen turistler yörenin doğal güzelliklerine hayran kaldıklarını belirtmişlerdir. Özellikle yöre hakkında söylenenlerin yöreyi tam olarak ifade edemediğini, gördükleri doğa güzelliğinin kelimelerle anlatılamayacağını fakat duyarlı olunmaz ise bu doğa güzelliğinin zaman içerisinde yıpranabileceğini belirtmişlerdir.

Yerel halkın tutum ve davranışlarını çok sıcakkanlı, yardım sever ve özellikle kırsal kesimde yaşayan halkın (köyler, yaylalar vb) otantik bir havasının olduğunu belirtmişlerdir.

Yaylalarda satılan yöresel ürünler ve bitkiler gelen turistlerin oldukça ilgisini çekmektedir. Genellikle turistlerin bu ürünlere ilgi gösterdikleri dikkat çekicidir. Fakat bu ürünler, yol kenarlarında gelişi güzel satıldığı için turistlerin pek faydalanamadıkları, eğer düzenli bir şekilde pazarlanırsa ilginin artabileceği tespit edilmiştir. Rize ve Trabzon yaylalarında bu konuda düzenlemelerin yapıldığı ancak Giresun yaylalarında herhangi bir düzenleme görmediklerini belirtmişlerdir.

Yapılan mülakatlarda alt yapı sorunlarının olduğu bunların genellikle tuvalet ve içme suyu olduğu belirtilmiştir.

Üst yapı ile ilgili olarak, özellikle Trabzon ve Rize'deki turistik destinasyonları gezmiş olan turistler Giresun ve yöresinin daha geride kaldığı, yaylalarda bir betonlaşmanın görüldüğü, Trabzon ve Rize'deki yaylalarda evlerin genellikle ahşap olduğunu belirtmişlerdir. Bazıları ise, Uzungöl, Ayder yaylalarında konaklama imkanı bulduklarını, fakat Giresun Kümbet Yaylası'nda bu imkanı bulamadıklarını belirtmişlerdir.

Özellikle yayla yollarının dar ve çok virajlı oluşu gelen turistleri ürküttüğü, ancak dere kenarlarından giden yollarda, doğa güzelliklerine hayran kaldıkları için, yolları pek sorun etmedikleri görülmüştür.

Şikayetlerin yoğunlaştığı diğer bir konu da, temiz ve hijyenik olmayan koşullardır. Yerel halk tarafından normal karşılandığı için değiştirilmesi oldukça güç olan bazı gelenekler turistler tarafından yanlış bulunmaktadır. Özellikle gelen yabancı turistler hayvanların herkesin görebileceği alanlarda kesilmesi ve kasaplar tarafından etlerin açıkta satılmasına anlam veremediklerini belirtmişlerdir. Giresun ve yöresindeki yiyecek içecek işletmelerinde, özellikle yaylalarda içkili yerlerin olmayışı, daha çok hizmet veren işletmelerin yörede yaşayan halka hitap etmesi, çalışan personelin bu konuda eğitimsiz olması, yöreye gelen turistler tarafından eleştirilmektedir. Bu bağlamda, turistlere hizmet verebilecek lokanta ve restoranların yapılması gerekli görülmektedir. Bu restoranlarda çalışacak kalifiye personelinde Giresun Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi gibi eğitim kurumlarından karşılanabileceği, ayrıca Halk Eğitim Merkezleri vasıtasıyla kış aylarında halka turizm eğitimi verilmesinin yöredeki bu sorunu çözeceği düşünülmektedir.

Bir haftalık Doğu Karadeniz turlarıyla yöreye gelen turistlerin yalnızca bir gün yörede gezme imkanı bulmaları nedeniyle, çok fazla yöreyi tanıyamadıkları ve yorum yapmaktan kaçındıkları gözlenmiştir. Bu tür turistlerin genellikle bölgeye yönelik genel yorumlar yaptıkları gözlenmiştir.

Gelen konukların bir kısmı hava şartları nedeniyle Giresun Adası'na gidemediklerini belirtmişlerdir. Özellikle satın aldıkları bir haftalık tur programında Giresun Adası'nın olduğunu, ancak hava şartları nedeniyle gidemediklerinden dolayı memnuniyetsizliklerinin olduğu gözlenmiştir.

Yapılan mülakatlarda, turistlere iklim şartları sorulduğunda, özellikle yağışlı zamanlarda gelenlerin memnuniyetsizlikleri olduğu, ancak iyi motive edildiklerinde bu

türde bir sıkıntı olmadığı gözlenmiştir. Hatta bazıları yaylalardaki sisli havadan hoşlandıklarını belirtmişlerdir. Akdeniz bölgesinden gelen turistler ise yaz aylarındaki serin havadan çok hoşlandıklarını belirtmişlerdir.

3.2.1.2. Kamu Kurum ve Kuruluşları Yöneticileri Yapılan Mülakat ve Merkezi Grup Tartışma Bulguları

Giresun ve yöresin turizm konusunda yetkili olan kamu kurum ve kuruluşları yöneticileri ile mülakatlar yapılmıştır. Elde edile bulgular şöyledir;

Yöre turizminin geliştirilmesi için öncelikli olarak hedef ürünlerin oluşturulması gerektiğinin ve bu konuda önceliğın turizm merkezi ilan edilen yaylalar ile Giresun Kalesi ile Zeytinlik Mahallesi'ne verildiğini belirtmişlerdir.

Yörede özellikle yaylalarda alt yapı sorunlarının olduğu ve bu sorunların çözülebilmesi için çalışmalar yapıldığı ve neticesinde Bektaş Turizm Merkezi'nin yol yapım çalışmalarını başlatıldığı, Kümbet yolunun tamamen asfaltlandığı, tuvalet, içme suyu, kanalizasyon ve katı atıklarla ilgili olarak da çalışmaların devam ettiği bu çalışmaların sona ermesiyle yöre turizminin olumlu bir ivme kazanacağı düşünülmektedir.

Yaylalarda üst yapı sorunlarını var olduğu bu sorunu aşılabilmesi için İl Özel İdare Müdürlüğü tarafından inşa edilen, Koçkaya Yayla Evleri'nin ihale çalışmalarını devam ettiği ve 2006 yılında turizme hizmet eder hale getirileceği düşünülmektedir. Kümbet Turizm Merkezi'nin Doğu Karadeniz bölgesi'ndeki turizm merkezi ilan edilen diğer yaylalar gibi turistlerin konaklama ihtiyacını karşılayabilecek bir tesise sahip olmasıyla yerli ve yabancı tur operatörleri ve seyahat acentelerinin taleplerine cevap verebileceği, yaylaya ve yöreye gelen turistlerin yörede kalış sürelerini uzatacağı düşünülmektedir.

Taşınmaz kültürel varlıkların tespitinde çok geç kaldığı ancak son yıllarda bütün taşınmaz kültürel varlıkların tespitinin yapıldığı, koruma altına alınması ve turizme kazandırılması için çalışmaların devam ettiği belirtilmiştir. Özellikle Zeytinlik Mahallesi ile ilgili başlatılan çalışmalar olduğu ve bu çalışmaların Giresun Kalesi ile bir bütün haline getirilmesi çalışmaların devam ettiği, bu bağlamda, Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün bir evi olarak restore edip, turizme kazandırılması için görüşmelerin

sürdüğü bu türde bir çalışmanın sonucunda, bu evin mahalledeki diğer ev sahiplerine bir model olacağı ve böylece yörenin konaklama kapasitesinin artırılacağı düşünülmektedir. Bu konuda Safranbolu örnek alınmıştır.

Yöredeki doğal ve kültürel varlıkların tek başına bir anlam ifade etmeyeceği doğal kültürel ve sosyal verilerin güzel bir şekilde harmanlanarak bir ürün haline getirilmesiyle yöre turizminin gelişimini daha kolay olacağı düşünülmektedir. Yani bir köprünün veya bir yayla için yöre gelenlerin yöre turizmini çok fazla ileri götürmeyeceği düşünülmektedir. Yayla ile beraber yerel halkın kültürel değerlerini beraber sunulması, yayla kavramını daha anlamlı hale getireceği düşünülmektedir.

Özellikle katı atıklarla ilgili olarak Giresun Valiliği'nin çalışmalarının devam ettiği, Giresun ili ve ilçelerini çöplerinin bir merkezde toplanması için yer tespit çalışmalarını devam ettiği ve bundan sonra katı atıkların deniz dolgusu için kullanılmayacağını, böylece yörenin katı atık sorununu çözüleceği düşünülmektedir.

Yörede deniz turizmini yalnızca bir manzara olduğu ve Karadeniz'de deniz kum güneş turizmini olmayacağı yörede doğa ve kültür turizminin ön plana çıkarılması gerektiği düşünülmektedir.

Yayla şenliklerini daha iyi planlanması ve organize edilmesi gerektiği ve yayla şenliklerinde yöre kültürünün ön plana çıkarılmasının yöre turizminin gelişimi açısından daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

Aksu Festivali ve Giresun Altın Fındık Film Festivali gibi büyük organizasyonlarla yörenin özellikle Türkiye'de tanıtılması amaçlanmaktadır.

3.2.1.3. Sivil Toplum Örgütleri ile Yapılan Mülakat ve Merkezi Grup Tartışmaları Bulguları

Yörede turizm ve çevre konularında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları yöneticileriyle yapılan mülakatlarda; *Giresun Turizm ve Tanıtma Derneği Başkanı Asaf Zeki Kitapçı* ile yapılan mülakatta özellikle Giresun Kalesi, Giresun Adası, Zeytinlik Mahallesi, Turizm Merkezi ilan edilen yaylalar hakkında ve ilin genel turizmi konularında görüşmeler yapıldı. Yapılan merkezi grup tartışmalarında da dile getirdiği görüşleri şöyledir;

Yaylalarda betonlaşma ve gelişigüzel yapılan evlere dikkati çeken Kitapçı, Karadeniz yaylalarındaki plansız yapılaşma sonucu, bölgenin doğal güzellikleri her

geçen gün yok olabileceğini yayla turizminin bölgede geliştirilebilmesi için altyapı çalışmalarının hızlandırılması gerektiğini, Giresun'un "Turizm Merkezi" ilan edilen Bektaş ve Kümbet yaylalarının beton tehdidi altında olduğunu, bu gidişle yakın gelecekte bu yaylaların doğal mekanlar olmaktan çıkabileceğini belirtti. Bu sorunu çözümü için bir an önce imar sorununu çözülmesi gerekmektedir. Ayrıca yaylaların alt yapı sorunlarının da bir an önce çözülmesi gerektiği,

Turizm ve Tanıtma Derneği'nin gayretleri ile 1991 yılında turizme açılan Giresun Adası'nın, önemli turistik çekiciliklere sahip olduğu ancak, yörenin önemli turizm destinasyonlarından biri haline gelebilmesi için öncelikle ulaşım sorununun giderilmesi gerektiğini belirten Kitapçı, adadaki rıhtımın büyük teknelerin yaklaşmasına müsait olmaması nedeniyle ihtiyaca cevap veremediğini ve doğal ortamı bozmadan ihtiyaca cevap verebilecek bir rıhtım yapılmasının ulaşım sorununu çözebileceğini, özellikle yağışlı havalarda adaya ulaşımın olmayışı yöre turizmini olumsuz yönde etkilediği ve bu sorunun ise Gedikkaya ile ada arasına kurulacak teleferik sistemiyle çözülebileceğini, belirtti. Ayrıca adanın su, elektrik ve restorasyon sorununun bulunduğu bu sorunların çözülmesiyle Giresun Adası'nın turizme daha fazla hizmet edebileceğini belirtmiştir.

Kale ve Zeytinlik Mahallesi'nin turizme kazandırılabilmesi için bir an önce restorasyon faaliyetlerine başlanması gerektiğinin ve Zeytinlik Mahallesi'ndeki evlerin ev pansiyonculuğuna açılması gerektiğini,

Turizm yöneticilerini yeterli olmadığını, yörede turizm sektöründe çalışabilecek kalifiye elemanların yeterli olmadığını ve halkın turizm konusunda yeterli bilinçlendirilemediğini belirtti.

Yörenin ulusal ve uluslararası alanda iyi tanıtılmadığı, yörenin ulusal veya uluslararası tur operatörleri ve seyahat acentelerinin katalogların da tek başına bir turistik destinasyon olarak yer almadığı düşünülmektedir.

Turizm ve Tanıtma Derneği kurucu üyesi ve Doğa sporları konusunda yazıları bulunan *Mustafa Dağ*'a göre; Giresun ilinin öncelikli olarak beş turizm verisinin öne çıkarılması gerektiği belirtmiştir;

- 1) Giresun'da "Giresun Kültür Park" adı altında bir parkının hazırlanması ve bu parkta yöre kültürünün (geleneksel giyim, yemek, fındık, çay, kiraz vb) pazarlanması.

Bu parkı ziyaret edenlerin şehir turuna çıkarılmaları ve bu bağlamda Giresun Kalesi ve Zeytinlik mahallesinin turizme kazandırılması.

- 2) Çanakçı-Sis Dağı hattının turizme kazandırılması
- 3) Tirebolu ilçesindeki tarihi ve doğal verilerin turizme kazandırılması
- 4) Espiye-Yağlıdere-Çakrak-Kümbet hattının turizme kazandırılması
- 5) Dereli-Kümbet-Yavuz Kemal-Bektaş-Bulancak hattının turizme kazandırılması

Ayrıca yörenin doğa turizminin hemen her çeşidini yapmaya imkan sağlayacak arz potansiyeline sahip olduğu (rafting, trekking, atlı doğa yürüyüşü, vb.), yapılacak çalışmalarla bu potansiyelin harekete geçirilmesi gerektiği, ancak turizmi geliştirmek isterken doğanın tahrip edilmemesi gerektiğini belirtmiştir.

Giresun Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı İbrahim Yamak'ın Görüşleri ise şöyledir;

Yörenin belirli bir arz turizm potansiyeline sahip olduğu ancak bu potansiyelin harekete geçirilemediği bunun en önemli sebebini de girişimcilerin yöreye ilgi duymamasıdır.

Yörede turizm geliştirilmek isteniyorsa uzmanlardan faydalanılması gerektiği, eğer turizm konusunda Giresun da uzman kişiler yok ise, bu kişiler tespit edilip yöreye getirilmesi ve Giresun'un turizm konusunda yapması gerekenlerin doğru ve bilimsel gerçeklerle tespit edilmesinin gerekli olduğunu belirtmişlerdir.

Dereli Kültür ve Turizm Derneği Başkanı Hasan Akar ise; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm merkezi ilan edilen, “Yavuz Kemal Turizm Merkezi” ile “Kümbet Turizm Merkezi” derneklerinin faaliyet gösterdiği alan içerisinde olduğu ve bu turizm merkezlerinde bazı sorunların turizmi olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir.

Bu merkezlerde özellikle alt yapı sorunlarının mevcut olduğu ve bir an önce çözülmesi gerektiği.

İmar sorunlarını olduğu ve bu nedenle üst yapının düzensiz bir şekilde geliştiğini dolayısıyla betonlaşmanın olduğunu bunun için bir an önce önlem alınmasının gerekli olduğu.

Yaylalarda yaşayan yerel halkın turizm bilincinin yeterli olmadığı, yerel halkın eğitimi ile ilgili çalışmaların yapılması gerektiği ve yerel halkın turizme aktif katılımının sağlanmasının yöre turizminin gelişimi açısından gerekli olduğunu.

Turizm merkezlerinde hizmet veren esnafın turizm konusunda eğitilmesi gerektiğini belirten Akar, özellikle lokanta, fırın vb. yiyecek üretimi yapan tesislerde çalışanların eğitiminin önemli olduğunu, örneğin bir lokantada çalışan garsonun yemeği nasıl servis edeceğini bilmediğini bu nedenle de yörenin hizmet kalitesinin yükseltilemediğini belirtmiştir.

Tirebolu Kültür ve Güzelleştirme Derneği Başkanı ile yapılan görüşmede; Özellikle çevre örgütü olarak, Tirebolu'da denizde yaşayan su samurları ile ilgili çalışmalarımızın Tirebolu turizmi açısından önemli bir veri oluşturacağını düşünüyoruz. Yörede 6 adet su samurunun denizde yaşadığı, bunların yaşamlarını devam ettirip çoğalabilmeleri ile ilgili olarak neler yapmamız gerektiği konusunda çalışmalarımız devam ediyor. Bu konuda Gökova - Akyaka'yı Sevenler Derneği Başkanı ve su samuru araştırmacısı Bahar Suseven'den destek aldıklarını ve Tirebolu için bir proje hazırladıklarını bu proje ile yöredeki atıkların denizi kirletmesinin önlenilebileceğini düşünüldüğünü belirtmiştir.

Öğr. Gör. İsmail Bozalioğlu ise; Özellikle Çanakçı İlçesi ve civarında yaşayan halkın Oğuzların Çepni boyundan geldikleri ve geleneksel yaşantılarını özgün bir şekilde devam ettirdikleri, bu kültürel değerlerin turizm açısından önemli olduğunu, yörenin turizme kazandırılmasının Türkiye kültür turizmi yelpazesini genişleteceği ve Doğu Karadeniz Bölgesi, Giresun turizmi açısından önemli bir potansiyel oluşturduğunu belirtmiştir. Ayrıca yöredeki festival ve şenlikleri daha planlı yapılmasının yöre turizminin gelişimi açısından önemli olduğunu belirtmiştir.

Giresun Yat ve Yelken Kulübü Başkanı Özer Akbaşlı ise; Karadeniz'de yayla turizmini geliştirmek için verilen destek ve çabaların, yat turizmi için de verilmesi gerektiğini söyledi. Bunun için bölgedeki balıkçı barınaklarının marina hizmeti verecek şekilde düzenlenmesinin faydalı olacağı,

Türkiye'nin yıllık turizm gelirinin yüzde 25'e yakın bölümü yat turizminden sağlanıyor. Yat turizminin, turizm sektörü içinde çok özel yere sahip olduğunu, Giresun'un da yat turizminden gerekli payı alabilecek potansiyele sahip olduğu düşünülmektedir.

Bölgede her yıl düzenlenen "KAYRA" (Karadeniz Yat Rallisi) sırasında, yurt dışından gelen konukların denizden karaya bakarak, çok etkilendiklerini ayrıca Giresun Adası'ndaki tarihi kalıntıların ve adanın mitolojik hikayelerinin konukları oldukça

etkilediğini belirlemiştir. Bu verilerin doru bir şekilde kullanıldığı takdirde yöre turizminin gelişimi açısından etkili olacağı düşünülmektedir.

3.2.2. Katılımcı Gözlem Bulguları

Giresun ve yöresinde araştırmanın ilk aşamasında, yöreyi tanımak ve mevcut olduğu söylenen turistik değerleri yerinde görmek amacıyla araştırma gezileri yapılmıştır. Araştırma gezileri sırasında, yerel halk, turistler ve turizm yöneticileri ile görüşmeler yapılmış ve yöre turizmi konusunda bilgi edinilmeye çalışılmıştır. Elde edilen nitel veriler anket hazırlanmasında ve elde edilen bulguların yorumlanması aşamasında kullanılmıştır. Anket ve merkezi grup tartışmalarında elde edilen bulguların yorumlanmasında kullanılmayan veriler ise şunlardır;

Yörenin doğal verilerini çok güçlü olduğu özellikle kırsal kalkınmanın sağlanabilmesi için yöre köylerini kullanılabileceği, bu bağlamda kırsal turizm, çiftlik turizmi gibi turizm türlerinin yörede uygulanabilirliğinin yüksek olduğu, kırsal kesimin en önemli geçim kaynağı olan fındık tarımının ve hayvancılığın turizm faaliyetlerinde kullanılabileceğini düşünülmektedir. Dolayısıyla kırsal kesimin kültürel birikiminin gerçek yaşam koşullarında turistlere aktarılmasının mümkün olabileceği düşünülmektedir. Yapılan gözlemlerde, Çanakçı ve yöresinin bu bağlamda önemli bir destinasyon olabileceği düşünülmektedir.

Yöredeki yayla şenliklerinin gerçek anlamda yöre kültürünü yansıtmadığı yayla şenliklerinin yöresel ifadesiyle “ot göçü-otçu göçü” eski dokusuyla yapılması gerektiği bu bağlamda Tirebolu’da Emekli Halk Eğitim Merkezi Müdürü Emin Oruç ve bir grup arkadaşı “ot göçü” etkinliğini eski dokusuyla yani karayolundan yürüyerek gerçekleştirmişlerdir. Bu aktivitelerinin bundan sonraki yıllarda da devam edeceğini ve her geçen yıl katılımın artacağını düşünmektedirler. Yapılan bu aktivitede aynı zamanda sert doğa yürüyüşü (trekking) ve atlı doğa yürüyüşü tutkunları içinde farklı bir deneyim olabileceği kanısı hakimdir. Böylece yayla turizminin ve yayla şenliklerinin daha zenginleşeceği düşünülmektedir.

Yöredeki hemen her derede var olan çağlayan ve şelalelerin turizm anlamında çok fazla ele alınmadığı ve tespitine yönelik çalışmaların yeterli olmadığı düşünülmektedir.

Yöredeki av turizmi imkanlarını da çok fazla değerlendirilmediği gözlenmiştir. Yörede milli parkların olmaması ve yerel halkın avcılık konusunda yeteri bilgisinin olmaması nedeniyle av imkanlarını çok iyi kullanılmadığı gözlenmiştir. Özellikle yörede domuz sayısının çok fazla olduğu ve yerel halk tarafından tarım alanlarına zara verdiği için öldürüldüğü gözlenmiştir. Yörede domuz avlakları açılarak av turların organize edilmesi yöre turizminin gelişimi açısından önemli bir potansiyel olabileceği düşünülmektedir.

Yapılan araştırma gezilerinde 2000 rakımın üzerindeki yaylaların çok çeşitli bitki toplulukları ve kesintisiz çimen yapısı doğal golf alanları olarak kullanılabilceği ayrıca çim kayağı ve kayak yapaya uygun alanlar olabileceği düşünülmektedir.

Yörenin fotosafari için uygun olduğu gözlenmiştir.

Yapılan gözlemlerde yerel halkın turizm konusunda bilinçli olmadığı özellikle kırsal kesimde ve yaylalarda yaşayan halk turizm konusunda bilinçlendirilmesi yöre turizminin gelişimi açısından önemli olabilir.

Yöredeki turistik merkezlerde yön tabelalarını, haritaların ve yöreyi tanıtıcı levhaların yetersiz olduğu gözlenmiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Şekil 5'te görüleceği gibi Giresun ve yöresinin turizm potansiyelinin güçlü ve zayıf yönleri ile gelecek fırsat ve tehditleri tespit edilmiştir.. Yani Giresun turizminin mevcut durum tespitinin yapıldığı söylenebilir. Bu verilere göre;

Çeşitli ülkelerde yapılan araştırmaların sonuçları, bozulmamış bir doğaya olan talep giderek artmaktadır. Gelecekte dünya turizm hareketlerine yön verecek ve en karlı çıkacaklar doğalarını ve doğal varlıklarını bozmadan koruyabilenler olacaktır (Çetin 1992). Bu bağlamda elde edilen bulgulara göre; Giresun ve yöresinin alternatif turizme uygun bakir doğal kaynaklarını olduğu söylenebilir. Ancak elde edilen bulgular doğrultusunda yörenin doğasının henüz bozulmadığı, fakat yörede yeterli önlem alınmadığı takdirde gelecekte tahrip olma riski ile karşı karşıya olduğu söylenebilir. Yörenin doğal turistik unsurlarının bozulmadan turizme kazandırılması ve gelecek nesillere aktarılması için bir dizi önlemin alınması gerektiği düşünülmektedir. Bu önlemleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

Yörenin en önemli doğal turistik değeri olan yaylalar da, düzensiz yapılaşma ve betonlaşma olduğu ve yöre turizminin gelişimini olumsuz yönde etkileneceği düşünülmektedir. Bu sorunun çözümü için öncelikli olarak yaylaların imar planlarının çıkarılması ile yaylalardaki düzensiz yapılaşmanın önlenilebileceği düşünülmektedir. Yöredeki yaylaların genellikle orman içi veya orman yetişme sınırın üzerinde bulunan meralarda kurulmasından dolayı, yerel mimarinin tek katlı ahşap veya taş (kara taş)-ahşap karışımı evlerden olduğu tespit edilmiştir. Ancak son yıllarda, ulaşım imkanlarının gelişmesiyle birlikte, yaylalar özgün mimarisinden uzaklaşarak daha çok betonarme evler yapılmıştır. Mevcut betonarme evlerin ahşapla kaplanması ve yeni yapılacak evlerinde yerel mimari özellikleri taşınması yönünde alınacak bir kararla yaylalardaki betonlaşmanın çözümlenebileceği düşünülmektedir. Nitekim Rize-Ayder Yaylası bu sorunu yukarıda belirtilen yöntemle çözmeyi başardığı söylenebilir.

Yöredeki yaylaların, alt yapı sorunları da yöre turizmini olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Özellikle yaylalardaki tuvalet, içme suyu, kanalizasyon ve katı atık problemi, çözülmesi gereken önemli sorunlar olarak dikkat çekmektedir. Yöre yaylalarında, gelen konukların tuvalet ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri doğal mimariye uygun, modern tuvaletlerin bir an önce yapılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Yaylalara ve mesire yerlerine günübürlük gelenlerin bıraktığı katı atıklar (çöpler), ekolojik dengenin korunması ve yörenin turizmin gelişimi açısından, önemli bir sorun olduğu söylenebilir. Bu sorunun temel sebebi piknik yapmak, çadır kurmak, karavan vb., için gelenlerin gelişigüzel istediği yerde piknik yapabilmesi ve bu konuda herhangi bir sınırlamanın olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Çözüm için yaylalarda, piknik ve kamp yerleri belirlenmeli ve bu alanların dışında piknik yapılmasına müsaade edilmemesi önerilmektedir. İnsanların gelişigüzel doğayı kullanması ve kirletmesinin bu şekilde önlenilebileceği düşünülmektedir. Tespit edilen yerlere alt yapı ve üstyapı hizmetlerinin (su, elektrik, tuvalet, bulaşık yıkama üniteleri, duş, çöp kutuları, yöresel ürünlerin satılabildiği yörenin otantizmine uygun satış üniteleri, piknik masaları vb.), götürülmesiyle birlikte, doğanın tahrip olmasının engelleyeceği, gelen turistlerin memnuniyetlerinin artacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca bu alanların ekonomik getirileri de olacağından elde edilen gelirler, atıkların toplanması ve alan peyzajının yapılması gibi işlerde kullanılabilir.

Doğu Karadeniz Bölgesi özellikle iç piyasada bir haftalık tur olarak pazarlandığından, bölgedeki konaklama ortalaması 1,3 gürdür (Kültür ve Turizm Bakanlığı Konaklama İstatistikleri 2003). Bölgede yalnızca “Uzungöl Turizm Merkezi” ile “Ayder Turizm Merkezi’nde” modern konaklama tesisleri olduğu düşünüldüğünde yaylalardaki konaklama oranı daha düşüktür. Yörede Turizm Merkezi ilan edilen yaylalar da, gelen konukların konaklayabilecekleri modern tesislerin olmayışı (Bektaş Turizm Merkezinde var fakat ulaşım imkanları yetersiz olduğu için acentelerince tercih edilmiyor) Yöre yaylalarına gelen konukları günübürlük gelmelerine sebep olduğu söylenebilir. Ayrıca yöredeki yaylaları tek başına bir günlüğüne gidip, doğal güzelliğini seyredip dönmek olarak düşünmek ve bu şekilde pazarlamak doğru bir yaklaşım olmadığı, Gökçe’nin (2003) belirttiği gibi Doğu Karadeniz Bölgesi’nde yayla turizmine entegre olabilecek turizm türlerinin (iklim tedavisi, bitki gözlemeleme, av turizmi, yaban hayatı gözlem, içmeceler ve kaplıcalar, kültür turizmi, doğa yürüyüşü, atlı doğa yürüyüşü, akarsu turizmi, dağ turizmi, zirve tırmanışı, çiftlik turizmi, kış turizmi, resim, fotoğraf vb.) yöre yaylalarında entegrasyonunun sağlanması ve yaylaların bu şekilde pazarlanması önerilmektedir. Bu sayede yöre yaylalardaki günübürlük turların yerini birkaç haftalık konaklamaları içeren turların alacağı öngörülmektedir. Ancak yöre yaylalarındaki yatak kapasitesinin artırılması ve bu kapasitenin daha çok ev

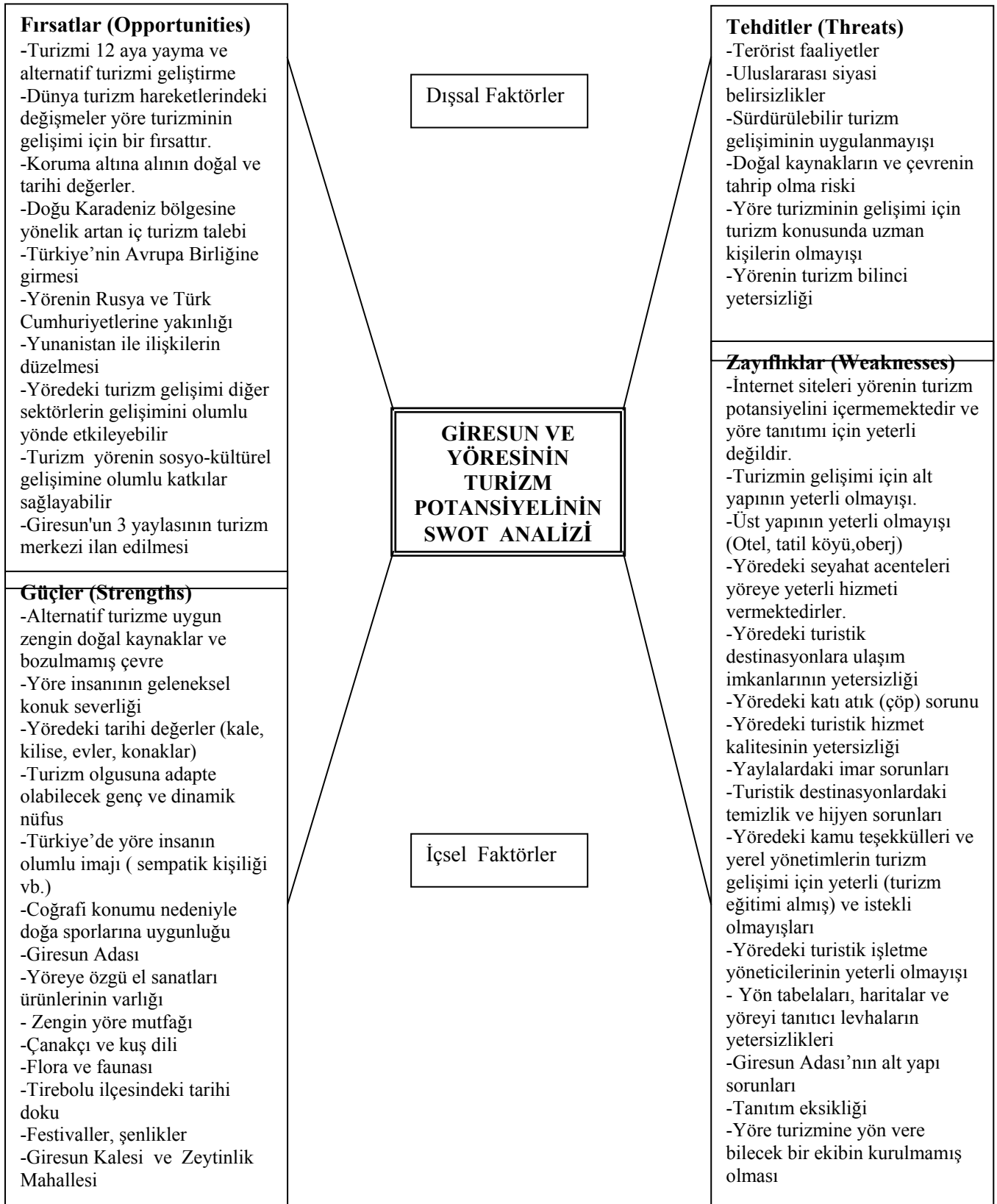
pansiyonculuğu veya yörenin doğal yapısına uygun konaklama tesisleriyle karşılanmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda yerel halk eğitilerek küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) kurulması teşvik edilmesi, yöre turizminin otantizminin korunması ve yerel halkın turizme katılımının sağlanması açısından önemli görülmektedir.

Giresun ve yöresinde şehirlerdeki doğal ve tarihi turistik değerler ise birbirleriyle uyumlaştırılarak pazarlanmasının yöre turizminin geleceği açısından doru bir yaklaşım olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda merkez ilçedeki Giresun Kalesi , Zeytinlik Mahallesi, Giresun Adası ve diğer tarihi ve doğal turistik değerlerin bir paket halinde sunulması gerekli görülmektedir. Özellikle Zeytinlik mahallesindeki tarihi evlerin restorasyonu ve ev pansiyonculuğu şeklinde turizme kazandırılması yöre turizminin gelişimi açısından gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda Safranbolu İlçesi bir model olarak alınmalı ve oranın doğruları ve yanlışları tespit edilip doru yaptıkları uygulanmalı, yapılan hatalardan ise kaçınılmalıdır. Yani Safranbolu İlçesinin tecrübelerinden faydalanılması yöre turizminin gelişimi açısından pozitif yönde kullanılmalıdır. Aynı model ile Tirebolu İlçesi'ndeki tarihi ev ve konaklarında turizme kazandırılması yörenin nitelikli yatak kapasitesini artıracığı, tarihi varlıkların korunacağı, yerel halkın turizme aktif katılımının sağlanacağı ve halkın ekonomik refahını artıracığı ön görülmektedir.

Giresun ve yöresin araştırmada belirtilen bulgular doğrultusunda tanıtım ve pazarlama stratejileri belirlenmesinin, yöre turizminin gelişimi ve geleceği açısından uygun olacağı düşünülmektedir.

Yörenin tek düze olmayan turizm yapısının, resim, fotoğraf, bitki örtüsü (flora), hayvan toplulukları (fauna), dağ iklimi (klimatizm), akarsuları (rafting), dağ ve orman meraklılarına, aktif tatilin tadına varma imkanı sağlayacak nitelikte olduğu söylenebilir. Arz unsurlarının turistik ürüne dönüştürülmesinde amaç, doğayı ve tarihi değerleri, sürdürülebilir turizm kavramı çerçevesinde, yerel halkın sosyo-kültürel yaşantısı ile takdim etmenin uygun olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla, yörede ziyaretçi sayısının fazlalığından daha ziyade, kendisini eko turist olarak nitelendiren, doğaya saygılı ve doğayı koruma güdüsüne sahip kişilerin, yöreyi ziyareti düşüncesi ile yörenin pazarlanması daha doğru bir yaklaşım olabilir.

Şekil 5 . Giresun ve Yöresinin Turizm Potansiyelinin SWOT (FÜTZ) Analizi

Kaynak: SESAM (Sakarya Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi), Sakarya'nın Rekabet Gücünün Belirlenmesi ve Geliştirilmesi Projesi, Turizm Çalışma Grubu,Nihai Rapor, S:ek 6/8 , Demirkol 2004'den şekil olarak faydalanılmıştır.

Giresun ve yöresinde turizm gelişiminin sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda geliştirilebilmesi için, Vali veya turizmle ilgili vali yardımcısının başkanlığında, İlgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sektör yöneticileri ve turizm konusunda uzmanlarından (turizm akademisyenleri vb.) oluşan bir ekibin kurulması gerekli görülmektedir. Bu ekip tarafından Giresun turizminin geleceği ile ilgili plan ve politikaların tespit edilmesi, yani Giresun yöresinde hangi turizm türlerinin, hangi turistik destinasyonların, ne zaman ve ne hangi yöntemle turizme kazandırılacağına planlanması ve bu planlar dahilinde hareket edilmesi, yöre turizminin olumsuz yönlerinin olumlu, tehditlerinin de fırsatlara dönüştürülebilmesi için gerekli görülmektedir. Aksi takdirde Giresun ve yöresinde göreve gelen veya getirilen her yöneticinin kendi turizm bilgi, birikim ve bakış açısına göre turizm ile ilgili kararlar alması ve uygulaması, yöneticiler değiştikçe, o ana kadar yapılan çalışmaların gereksiz bulunarak durdurulması, değiştirilmesi veya geliştirilememesi gibi sorunları da beraberinde getirebileceği düşünülmektedir. Sonuç olarak da yöre turizminin güçlü yönlerinin ve fırsatlarının kullanılmaması, güçlü yönlerin yanlış kullanımlardan dolayı zayıflıklara hatta yöre turizmini tehdit edebilir bir duruma gelmesi gibi istenmeyen olumsuzluklarla karşılaşılabilen öngörülmektedir. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı en kısa zamanda yukarıda belirtilen turizm ekibin kurulması ve çalışmalara başlaması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- AYDINÖZÜ D. ve SOLMAZ F. 2003 *Doğu Karadeniz Bölümü Yaylacılık Faaliyetlerine Bir Örnek: Giresun Kümbet Yaylası*, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 23, Sayı 3 55-69 65
- AKTAN C.C. 1999 *2000'li Yıllarda Yeni Yönetim Teknikleri,2, Stratejik Yönetim*, İstanbul, TUGİAN Yayını,
- ALEXOPOULOS A.B. ve KATARELOS E. 2003 *Strategic Planning for Alternative Forms of Tourism in Small Islands: The Case of Agathonisi and Farmakonisi*, Second International Scientific Conference Sustainable Tourism Development and the Environment, University of the Aegean, Greece.
- ALİPOUR H. 1996 *Tourism development within planning paradigms:The case of Turkey*. Tourism Management, 17(5), 367}377.
- ARIKAN R. 2000 *Araştırma Teknikleri ve Rapor Yazma*, Gazi Kitapevi, Üçüncü Baskı, Ankara.
- ARSEVEN A.D. 2001 *Alan Araştırma Yöntemi*, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık. Ankara.
- ATALAY İ. 1994 *Türkiye Vejetasyon Coğrafyası*, Ege Üniversitesi, İzmir
- AVCIKURT C., KÖROĞLU A. ve DOĞDUBAY M., 2003 *Alternatif Turizmin Planlanmasında SWOT Analizinin Uygulanması*, Türkiye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Güncel Sorunları Konferansı, 3-4 Mayıs 2003 Çankırı
- AZABAĞAOĞLU M.Ö., GAYTANCIOĞLU O., KUBAŞ A ve ORAMAN Y. 2001 *Süt Hayvancılığının Karşılaştığı Sorunlar ve Süt Ürünlerinin Pazar Durumu: Trakya Bölgesi Örneği* Tekirdağ 2001

- BAKKAL M. 1989 *Giresun İli'nin Turizm Coğrafyasının İl Turizm Potansiyeline Etkileri* İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi İstanbul 1989
- BAKIRCI M. 1992 *Doğu Karadeniz Bölgesi'nin Turizme Kazandırılması*, Doğu Karadeniz Konferans- Workshop, Turizm Bakanlığı Eğitim Genel Müdürlüğü Yayını, Trabzon
- BAKIRCI M. 2002 *"Ekoturizm"*, II.Turizm Şurası Bildirileri, 2. Cilt, s.243-248
- BAYRAM N. 2001 *Turizm Coğrafyası Açısından Bir İnceleme:Kümbet Yaylası*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- BEKDEMİR Ü. 2000 *Giresun Kent Coğrafyası*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Tezi, Erzurum.
- BİLİM Y. 2004 *Popüler Turistik Destinasyonlarda (Turizm Merkezlerinde) Polis ve Hizmetlerinin Avrupalı Turistler Tarafından Algılanması*, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm ve Otel İşletmeciliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Hatay
- BRITTON S. Ve CLARKE W.C. 1987 *Ambiguous alternative: Tourism in Smoll Devolpping Countries. Suva, Fiji: University of the South pacific.* Öztürk Y. ve Yazıcıoğlu İ. 2002'den alıntı *Türkiye'deki Üniversite Gençliğinin Turizme Yönelmesi Üzerine Bir Araştırma* Anatolia Turizm Araştırma Dergisi Yıl: 13 Sayı:2 S.162-172
- BROTHERTON B. ve HİMMETOGLU B. 1997 *International Tourism Report, Turkey.* Travel and Tourism Intelligence (pp 59}81).

- BUHALİS D. 2000 *Marketing the Competitive Destination in the Future*, Tourism Management, 21(1): 97-116.
- BUTLER R.W. 1990 *Alternatif Turizm: İnandırıcı Bir Umut Mu Yoksa Truva Atımı?* Jurnal Of Tourism Research Summer S.40.45 Turizmde Seçme Makaleler:7 Tugev Yayını No:13 Eylül 1990 İstanbul
- CLARK M., MİCHAEL R., WİLKİE E. ve WOOD R. C. 1998 *Researching and Writing Dissertations in Hospitality and Tourism*, İngiltere: International Thomson Bussiness Press, Birinci Baskı.
- ÇETİN İ. 1992 *Doğu Karadeniz Bölgesi Turizmi* ,Doğu Karadeniz Bölgesi Turizmi Konferans-Workshop Trabzon
- DARKOT B. 1988 *İslam Ansiklopedisi* , Giresun Maddesi, 4.cilt, M.E.B., İstanbul;
Bekdemir Ü. 2000, *Giresun Kent Coğrafyası*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Tezi, Erzurum.'den Alıntı.
- DAVİES B. 2003 “The Role Of Quantitative And Qualitative Research in Industrial Studies Of Tourism”, The International Journal of Tourism Research,. Mar/Apr 2003; 5, 2: 97-111.
- DEMİRDÖĞEN O. 1997 *SWOT Analizi ile Üretim Stratejilerinin Geliştirilmesi* Verimlilik Dergisi Milli Prodüktivite Merkezi Yayını Hamidolu C. 2002'den Alıntı *SWOT Analizi ve Tekstil sektörü üzerini Bir Uygulama*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslar Arası İşletmecilik Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi İstanbul 2002
- DEMİRKOL Ş. 2004 *Turizm Arz Kaynaklarını Tanıtımında Bilgi Teknolojilerinin Kullanımı “Tanıtım CD’si Örneği”* 1. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi 15-16 Nisan 2004 Balıkesir

- DENZİN N. K. ve LİNCOLN Y. S. 1994 *Handbook of Qualitative Research*, Sage Publications, Birinci Baskı, İngiltere.
- DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI (DPT) 2003 www.dpt.gov.tr adresinden alınmıştır
- DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI (DPT) 2004 www.dpt.gov.tr adresinden alınmıştır
- DİNÇER Ö. 1991 *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası*, Timaş Yayınları İstanbul
- DULUPCU M. A. 1995 *Göller Bölgesi'nin Sosyo-Ekonomik Açından SWOT Analizi*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Isparta 1995
- EMECAN M. F. 1996 *Giresun Tarihinin Bazı Meseleleri*, Giresun Tarihi Sempozyumu, Giresun Belediyesi Yayınları, no:1 S.19-25
- ERGÜRBÜZ K. 1995 *Giresun İl Merkezi ve Köylerinde Kadın Kıyafetleri, Örgü ve Aksesuar Özellikleri*, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, El Sanatları Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi Ankara
- EREN G. 1991 Stratejik Yönetim Sürecinde SWOT Analizi, Afyon İ.İ.B.F. Yıllığı, s.58
- ERİNÇ S. 1945 *Kuzey Anadolu Kenar Dağlarını Ordu-Giresun Kesiminde Landshaft Şeritleri*, Türk Coğrafya Dergisi, İstanbul; Bekdemir Ü. 2000, *Giresun Kent Coğrafyası*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Tezi, Erzurum.'dan Alıntı.
- FAYOS-SOLA E. 1996 *Tourism Policy: A Midsummer Night's Dreams*, Tourism Management, 17 (6): 405-412. 1996

GEOFF LANCERTAR ve LESTER MASSINGHAN 1993 *Essentials of Marketing*, Mcgrow-Hill Comp. s.72 ,Özok 2001'den alıntı.

GİRESUN REHBERİ 2002 Giresun Valiliği Yayını

GİRESUN VALİLİĞİ İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ 2004 tarafından hazırlanan tanıtım broşürü.

GİRESUN İL TURİZM ENVANTERİ 1997

GİRESUN TURİZM YILLIĞI 1999

GÖKÇE F. 2003 *Alternatif Turizm Çeşidi Olarak Doğu Karadeniz Bölgesinde Yayla Turizmi* Türkiye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Güncel Sorunları Konferansı, 3-4 Mayıs 2003 Çankırı

GÖNENÇ GÜLER E. ve KOCADOĞAN S. 2004 *Turizm Endüstrisinde e-Dönüşümler*, 1. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi 15-16 Nisan 2004 Balıkesir

GÜRLEK T.B. 2002 *SWOT Analizi*, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, TÜSSİDE-Gebze,Haziran 2002,

HAMİDOĞLU C. 2002 *SWOT Analizi ve Tekstil Sektörü Üzerine Bir Uygulama* Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı Uluslararası İşletmecilik Bilim Dalı Yayınlanmamış Master Tezi İstanbul

HOPKINS W. G. 2000 "*Quantitative Research Design*", Sport Science, 4 (1) (www.sportsci.org/jour/0001/wghdesign.html adresinden alınmıştır)

İMRE N. ve GÜRBÜZ A. 1994 *Turizmin Çeşitlendirilmesi Projesi Kapsamında" Yayla Turizm" Sorunları Çözüm Önerileri ve Niksar Çamici Yaylası*, 1994 Turizm Yıllığı, Türkiye Kalkınma Bankası Yayanları

- JENKİNS C.L. 1995 *Tourism Policies in developing Countries*' Öztürk Y. ve Yazıcıoğlu İ.'den alıntı *Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma*, Ticaret Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl:2002 Sayı:2 S.183-195
- JOBBER D. 1995 *Principles and Practice of Marketing*, McGraw-Hill Book Comp., Hamidoğlu 2002'den alıntı.
- KALEM S. 2001 *Doğal Ve Kültürel Değerlerin Korunabilmesi İçin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Bir Yöntem Yaklaşımı ve Kastamonu İli Kıyı Bölgesi ve Yakın Çevresinde Uygulama*, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara
- KARADENİZ HAMSİ FM RADYO VE TELEVİZYON YAYINCILIĞI A.Ş. 2004 www.karadenizfm.com İnternet sitesinden alınmıştır.
- KARAMAN H.G. 1989 *Giresun İli Bulancak İlçesinde Üretilen Ağaç İşleri ve Bitkisel Örucülük Ürünleri Üzerine Bir Araştırma*, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ev Ekonomisi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- KARAMAN R. 2002 "Ekoturizm Yaklaşımında Verimli Toprakların Korunması ve Ekolojik Dengenin Önemi", II.Turizm Şurası Bildirileri, 2. Cilt, s.229-235
- KARASAR N. 1994 *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*, Araştırma Eğitim Danışmanlık LTD., Yedinci Basım, Ankara.
- KARASAR N. 1991 *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*, Sanem Matbaacılık, Dördüncü Basım, Ankara.
- KARPUZ H. 1988 *Şebinkarahisar'daki Türk Devri Yapıları I. Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri* 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları S.337

- KİPER P. ve BAÇCIL I. 1992 *Doğu Karadeniz Yaylaları Planlama Yaklaşımı*, Doğu Karadeniz Konferans- Workshop, Turizm Bakanlığı Eğitim Genel Müdürlüğü Yayını, Trabzon
- KOZAK N., KOZAK AKOĞLAN M. ve KOZAK M. 2001 *Genel Turizm İlkeler-Kavramlar*, Ankara: Detay Yayıncılık. 2001
- KOTLER P., JATUSRİPİTAK S. ve SUVİT M. 1997 *The Marketing of Nations (Ulusların Pazarlanması)* Çeviren: Ahmet Buğdaycı Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları 2000 İstanbul.
- KOTLER P. 1994 *Marketing Management Analysis, Planing, Implamentation And Control*,
- KOTLER P., BOWEN J. ve MAKENS J. 1999 *Marketing for Hospitality and Tourism*, Prentice holl Upper Saddle River, NJ 07458
- KÖKSAL R. 2003 *Turkan-ı Cepni Lazika Diyarında*, Crossroads Anatolia By Tourist Guide of Turkey, Sayı:2 , TUREB Yayını,
- KÖLETAVİTOĞLU T. 1998 *Sektör-devlet İlişkileri Açısından Turizmin Dünü-Bugünü-Yarını* (<http://www.tusiad.org./yayin/gorus/36/fdf/sec10.pdf>.)'den 10.11.2005 tarihinde alınmıştır.
- KUMAR R. 1999 *Rerearch Metodology: a step-by-step guide for beinners. Sage Publication.*, İkinci baskı, İngiltere.
- KÜÇÜKALTAN G. 2005 *Turizm Sektöründe Teşviklerin Çevresel Etkileri I. Çanakkale Turizm Biyaneli 5-7 Mayıs 2005 Çanakkale*
- KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KONAKLAMA İSTATİSTİKLERİ 2003

- LENON JOHN ve PEET MARK 1990 *Hospitality Management*, Hodder and Stoughton Ltd., London, 1990
- MILL ROBERT C. 1992 *The Tourism System: An Introductory Text*, Prentice-Hall International, New Jersey,
- MIIKA KAJANUS 2001 *Local culture as a strength of rural tourism - expert interview analysis in Finland, Germany and Britain*, Working paper presented at Grass Roots Conference, 23-27 October, 2001 in Chipping, Britain
- MİTRA A. ve LANKFORD S. 1999 *Research Methods in Park, Recreation, And Leisure Services*, Sagamore Publishing, Birinci Baskı, İngiltere
- MORGAN D. L. 1997 *Focus Groups as Qualitative Research*, Sage Publication, Birinci Baskı, U.S.A.
- MORRISON A. 2002 *Hospitality and Travel Marketing*, New York: Delmar Publishers.
- MURPHY P.E. 1985 *Tourism A Community Approach*, Newyork: Methuen
- MYERS M. D. 1997. "Qualitative Research in Information Systems." MISQ Discovery, June 1997.
- NİŞANCI A. 1988 *Karadeniz Bölgesinin İklim Özellikleri ve farklı Yönleri*, Birinci Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri, 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, S.223-235 Samsun
- OKUMUŞ F. 2001 *Muğla İli Turizminin Arz ve Talebinin Yapısal Analizi*, 2000'li Yıllarda Ege Bölgesi Turizmi Değerlendirme Toplantısı, 11 Mayıs, Türkiye Turizmini Araştırma Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- OKUMUŞ F. VE TOPALOĞLU C. 2004 *Turistik Destinasyonlarda Ürün Geliştirme ve Farklılaştırma: Dalyan Örneği* Seyahat ve Araştırma Dergisi 4 (1) S:54-67

- ORHUNBİLGE N. 1997 *Örnekleme Yöntemleri ve Hipotez Testleri*, Avcıol Basın Yayın, Birinci Baskı, İstanbul.
- ÖĞÜT A., GÜLEŞ H. K. ve ÇETİNKAYA A. Ş. 2004 *Seyahat İşletmeleri Yönetim Sürecinde Bilişim Sistemleri Kullanımı: Fonksiyonel Uygulamalar*, 1. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi 15-16 Nisan 2004 Balıkesir
- ÖZMEN Ş. 2002 *Elektronik Ticaret ve Sunduğu Fırsatlar*, <http://suleozmen.marmara.edu.tr> Haziran 2002.
- ÖZOK K. 2001 *Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Bölge Planlaması ve Alaçatı Turizm Yatırım Bölgesi Üzerine Bir Uygulama*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir
- ÖZTÜRK Y. 2002 *Turistlerin Türkiye'ye İlk ve Birden Fazla Ziyaret Etme Durumlarının Bazı Soyo-Ekonomik Faktörler ile Seyahat Özelliklerine Göre Değişiminin Analizi*, Anatolia Turizm Arştırma Dergisi Cilt:13 Sayı:1 Bahar S27-32 Ankara
- ÖZTÜRK Y. ve YAZICIOĞLU İ. 2002 *Türkiye'deki Üniversite Gençliğinin Turizme Yönelmesi Üzerine Bir Araştırma*, Anatolia Turizm Araştırma Dergisi Yıl: 13 Sayı:2 S.162-172
- ÖZTÜRK Y. ve TUNA M. 1999 *Türkiye Turizminin İngiliz Pazarında Kuvvetli ve Zayıf Yönleri Üzerine Bir Araştırma*, Anatolia:Turizm Araştırmaları Dergisi, 10(Mart-Haziran): 47-52, ()
- PARK M. 2000 *“Relationship Between Crime And Tourism Development: A Comperative Study Of Rural Colorado Communities”*, Yayınlanmış Doktora Tezi, M. S. Pennsylvania State University.

REMENYİ D., WILLIAMS B., MONEY A. VE SWARTZ E. 2002 *Doing Research in Business and Management*, London: Sage Publications. Üçüncü Baskı.

RİDDİCK C. C. VE RUSSEL R. V., 1999 *Evaluative Research İn Recreation, Park, And Sport Settings: Searching For Useful İnformation*, Sagamore Publishing, Birinci Baskı, A.B.D.

RİLEY R. W. ve LOVE L. L. 2000 “The State Of Qualitative Tourism Research”, *Annals of Tourism Research*, vol: 27, no: 1, s: 164-187.

SAHİLLİOĞLU E. 1998 *S.W.O.T. Analizi (Durum Analizi)* Sağlıkta Strateji Dergisi T.C Sağlık Bakanlığı Sağlık Projesi Genel Koordinatörlüğü Yayın Organı

SELLTİZ C. ve WRİGHTSMAN L. S. VE COOK, S. W., 1976 *Research Methods in Social Relations*, U.S.A.: Holt, Rinehart and Winston Inc., Üçüncü Baskı

SESAM (SAKARYA EKONOMİK VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR MERKEZİ), *Sakarya'nın Rekabet Gücünün Belirlenmesi ve Geliştirilmesi Projesi*, Turizm Çalışma Grubu, Nihai Rapor, S:ek 6/8 Demirkol 2004 ‘den alıntı.

SOYKAN F. 2003 “Coğrafi Çevrenin Turizm Amaçlı Değerlendirilmesinde Turizm Potansiyelini Saptamanın Önemi”, Coğrafi Çevre Koruma ve Turizm Sempozyumu, 16-18 Nisan 2003, İzmir. Bildiriler Kitabı s. 17-24.

SOYKAN F. 2004 “Turizm Potansiyelinin Saptanmasının Önemi ve Bir Yöntem Önerisi”
1. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi 15-16 Nisan 2004 Balıkesir

SÖZER M.A., İŞİK Ş. ve MUTLUER M. 1990 *Karadeniz Bölgesi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Ders Notları No: 6 İzmir;

- SWARBROOKE J. 2000 *The Development and Management of Visitor Attractions*
Butterwort-Heinemann Oxford 2000
- TAKIR B. 2005 *Tirebolu Belediye Başkanının 05/05/2005 Zaman Gazetesi muhabiri*
Fahri Öztoprak'a demeci
- TAŞÇI A. D. A. 2003 "Determinants Of Destination İmage." *Yayınlanmış Doktora Tezi.*
- TAYMAZ E. 2002 *Öngörü Yöntemleri ve Teknikleri*, Türkiye Bilimsel ve Teknik
Araştırma Kurumu, Gebze 17 Haziran
- TEKELİ H. 2001 *Turizm Pazarlaması ve Planlaması*, Detay Yayıncılık, Ankara, Eylül
- TEMİZKAN S.P. 2005 *Turistlerin Alışveriş Davranışları: Kapadokya Örneği*, Mustafa
Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm ve Otel İşletmeciliği
Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Hatay
- THOMPSON J. L. 1996 "*Strategic Effectiveness and Success: The Learning Challenge*",
Management Decision, 34/7,
- TOSUN C. ve BİLİM Y. 2004 *Şehirlerin Turistik Açından Pazarlanması* Anatolia
Turizm Araştırma Dergisi Cilt 15 Sayı2 125-138
- TOSUN C. 2001 *Challenges of Sustainable Tourism Development in the*
DevelopingWorld: The Case of Turkey, Tourism Management, 22: 289-303.
- TOSUN C. 1998 *Roots of Unsustainable Tourism Development at the Local Level: The*
Case of Urgup in Turkey, Tourism Management, 16 (6): 595-610.,
- TOSUN C. ve JENKİNS C. 1996 *Regional Planning Approaches to Tourism*
Development: The Case of Turkey, Tourism Management, 17 (7): 519-531.

- TOSUN C. ve TİMOTHY D. 2001 *Shortcoming in Planning Approaches to Tourism Development in Developing Countries: The Case of Turkey*, International Journal of Contemporary Hospitality Management, 13 (7): 352-359.
- TOSUN C. TİMOTHY D. J. VE ÖZTÜRK Y. 2004 “*Tourism Growth, National Development and Regional Inequality in Turkey.*” Journal of Sustainable Tourism, Vol: 11, s: 133-161.
- TUNÇ A. 1993 *Otel İşletmelerinde Pazarlama Araştırmaları İçinde SWOT (Durum) Analizinin Yeri ve Önemi*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm Anabilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi İstanbul 1993
- TUNÇ A. ve MEYDAN UYGUR S. 2002 *Güney Marmara ve İç Anadolu (A) Grubu Seyahat Acentalarının Pazarlama Faaliyetleri Hakkında Ampirik Bir Çalışma*, Ticaret Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl:2002 Sayı:2 S.1-14
- TUTUŞ A. 2001 *(Giresun) Çaldağı'nın Bitki Coğrafyası*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, Master Tezi, Ankara
- YAVUZ C. 2003 *Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesinde Halkla İlişkiler ve Sivil Toplum Örgütlerinin Rolü (Karadeniz Bölgesi Örneği)*, T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Reklamcılık ve Tanıtım Bilim Dalı, Doktora Tezi, Konya
- YILMAZ B. S. ve YILMAZ Ö. D. 2004 *Küreselleşme ve Bilgi Teknolojilerinin Turizm Endüstrisine Etkileri*, 1. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi 15-16 Nisan 2004 Balıkesir
- YURT ANSİKLOPEDİSİ 1982 *Giresun Maddesi* cilt:5 İstanbul s.3102; Bakkal 1989 *Giresun İli'nin Turizm Coğrafyasının İl Turizm Potansiyeline Etkileri* İstanbul

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm Anabilim Dalı Yayınlanmamış
Yüksek lisans Tezi İstanbul 1989'dan alıntı.

YURTSEVEN R.H. 2003 *Küçük Adalara İlişkin Alternatif Turizm Biçimlerinin
Geliştirilmesinde Bir Stratejik Planlama modeli: Gökçeada Örneği* 1. Balıkesir
Ulusal Turizm Kongresi 15-16 Nisan 2004 Balıkesir

YÜKSEK G. ve BAHÇE S.A. 2003 *Mihalıççık İlçesinin Alternatif Turizm Potansiyelinin
Belirlenmesi*, Türkiye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Güncel Sorunları
Konferansı, 3-4 Mayıs 2003 Çankırı

YÜKSEL A. 2003 "Writing Publishable Papers", Tourism Management, 24 (2003): 437-
446.

YÜKSEL A. 2002 *Turizm Alanındaki Dergilerde Akademik İçerikli Makale
Değerlendirmede Hakemlerce Gözetilen Ölçütler*, Anatolia Turizm Arştırma
Dergisi Cilt:13 Sayı:2 Güz s.139-147 Ankara

YÜKSELEN C. 1998 *Pazarlama İlkeler-Yöntemler*, Detay Yayıncılık, Ankara Eylül
1998

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://www.usam.cu.edu.tr/SWOT%20%20ANAL%C4%B0Z%C4%B0.doc> 2003

<http://www.elegans.com.tr/45/html/st.html>) **Türkiye Genç Sanayici ve İş Adamları Derneği Dergisi'nin 2000'li yıllarda Yeni Yönetim Teknikleri: Stratejik Yönetim** konulu makalesi 10 Ekim 2003

<http://giresun.8k.com>.2005

www.giresun.gov.tr 2005

www.giresun.nl.2005

www.giresun-bld.com 2005

<http://vizyon2023.tubitak.gov.tr/teknolojiongorusu/paneller/ulastirmaveturizm/raporlar/turizm.pdf> 2005

www.karadenizfm.com 2004

<http://www.karalahana.com/haberler/arsiv/yerel40.html#11> 2005

<http://www.giresunturder.org.tr/indextr.html> 2005

<http://www.giresunsonhaber.com/turizm.asp> 2005

<http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF679A66406202CCB057CE3F631F8C3C03> 2005

www.giresun-bld.gov.tr 2005

<http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx> 2005

<http://www.yesilgiresun.com.tr/tarihiyerler.asp> 2005

<http://www.biggllook.com/biggravel/sehirler/giresun/gormeden.asp> 2005

<http://www.yesilgiresun.com.tr/tarihiyerler.asp> 2005

http://sebinkarahisar.gov.tr/index.php?option=com_content&task=section&id=6&Itemid=40 2005

<http://www.sebinkarahisar.com/turizm1.asp?id=2> 2005

http://sebinkarahisar.gov.tr/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=6&id=41&Itemid=40 2005

<http://www.yaglidere.gov.tr/genel.asp?id=15> 2005

<http://tirebolu.meb.gov.tr> 2005

EKLER

EK1: Araştırmada Kullanılan Anket Formu

YEREL DESTİNASYONLARDA TURİZM POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİNDE SWOT ANALİZİ TEKNİĞİ GİRESUN ÖRNEĞİ

Bu Anket, Mustafa Kemal Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü Öğretim Elemanları Doç. Dr. Cevat TOSUN ve Öğr. Gör. Fikret GÖKÇE tarafından yapılan bilimsel bir araştırma için hazırlanmıştır. Adınız Soyadınız sorulmayacaktır. Sizden alınan bilgiler gizli tutulacak olup yalnızca bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Gösterdiğiniz ilgiye ve yardımlara şimdiden teşekkür ederiz.

- Giresun ve yöresinde (İlçe, belde ve köy) aşağıdaki sektörlerden hangisi geliştirilmelidir?
Lütfen önem sırasına göre numaralandırınız. (1 en öncelikli – 6 daha az öncelikli)
• ..... Balıkçılık • .....Eğitim • .....Hayvancılık • .....Sanayi • ..... Tarım • .....Turizm
- Giresun ve yöresinin turizm potansiyeli (turizm envanteri) tespit edilmiştir? ( ) Evet ( ) Hayır

Aşağıdaki İfadeler İçin Size Uygun Olan Ölçeği İşaretleyiniz

1= kesinlikle katılıyorum 2= katılıyorum 3= kararsızım 4= Katılmıyorum 5= hiç katılmıyorum,

- Turizm Bakanlığı'nın turizmi 12 aya yayma ve alternatif turizmi geliştirme politikaları yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Dünya turizm hareketlerindeki değişimler (alternatif turizm hareketlerindeki artış) yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Koruma altına alınan doğal ve tarihi değerler (sit alanlar,millî parklar vb) yöre turizmini olumlu yönde etkiler. 1 2 3 4 5
- Doğu Karadeniz Bölgesine yönelik artan iç turizm talebi yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesi yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Giresun'un Rusya'ya ve Türk Cumhuriyetlerine yakınlığı yöre turizmi için önemlidir. 1 2 3 4 5
- Yunanistan'la olan ikili ilişkiler yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Yörede turizmin gelişmesi, diğer sektörlerin gelişimini de olumlu yönde etkileyecektir. 1 2 3 4 5
- Turizm, Giresun ve yöresinin sosyo – kültürel gelişimine olumlu katkılar sağlar. 1 2 3 4 5
- Turizm Bakanlığı tarafından üç yaylanın turizm merkezi ilan edilmiş olması Giresun turizminin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Terörist faaliyetler yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Uluslararası siyasi belirsizlikler (Ortadoğu ve Kafkaslardaki kargaşa) yörenin turistik gelişimini engelleyebilir. 1 2 3 4 5
- Sürdürülebilir turizm gelişiminin uygulanmıyışı yöre turizmi için bir tehdit olabilir. 1 2 3 4 5
- Gelecekte doğal kaynakların ve bozulmamış çevrenin tahrip olma riski vardır. 1 2 3 4 5
- Yörenin turizm bilinci, turizm gelişimi için yeterli ve uygundur. 1 2 3 4 5
- Yörede ki alternatif turizme uygun zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre, yöre turizminin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Yöre insanının geleneksel konuk severliği turizmi olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Yöredeki tarihi varlıklar (kale,kilise, tarihi evler vb.) turizmi olumlu yönde etkileyebilir 1 2 3 4 5
- Turizm olgusuna adapte olabilecek genç ve dinamik bir nüfusun varlığı yöre turizmini olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Türkiye'de, yöre insanının olumlu imajı (sempatik kişiliği vb.) yöredeki turizm gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. 1 2 3 4 5
- Coğrafi konum nedeniyle yörenin doğa sporlarına(trekking, rafting, zirve tırmanışı vb.) uygunluğu turizmini olumlu yönde etkileyebilir. 1 2 3 4 5
- Giresun Kalesi ve Zeytinlik Mahallesi önemli bir turistik çekim merkezidir. 1 2 3 4 5

1= kesinlikle katılıyorum 2= katılıyorum 3= kararsızım 4= Katılmıyorum 5= hiç katılmıyorum,

25. Giresun Adası bölgede önemli bir turistik çekim merkezidir.
1 2 3 4 5
26. Yöreye has el sanatları ürünlerinin varlığı turizmi olumlu yönde etkileyebilir.
1 2 3 4 5
27. Yöre mutfağının çeşitliliği turizmi olumlu yönde etkileyebilir.
1 2 3 4 5
28. Çanakçı ve civarındaki halkın geleneksel yaşantısı yöredeki turizm gelişimini olumlu yönde etkileyebilir.
1 2 3 4 5
29. Yöre florası (bitki) ve faunasının (hayvan) zenginliği turizmi olumlu yönde etkileyebilir.
1 2 3 4 5
30. Tirebolu ilçesindeki tarihi şehir dokusu ve tarihi eserler yöredeki turizm gelişimini olumlu yönde etkileyebilir.
1 2 3 4 5
31. Yörede yapılan festivaller ve yayla şenlikleri yöredeki turizm gelişimini olumlu yönde etkileyebilir.
1 2 3 4 5
32. Yörenin tanıtımı için mevcut internet siteleri yeterlidir. (internet siteleri yörenin turizm potansiyelini içermektedir ve yöre tanıtımı için yeterlidir)
1 2 3 4 5
33. Giresun'un alt yapısı turizm için yeterli ve uygun değildir.
1 2 3 4 5
34. Giresun'un üst yapısı turizm için yeterli ve uygundur. (otel, tatil köyü,oberj,düzenli şehir planlaması vb.)
1 2 3 4 5
35. Yöredeki seyahat acenteleri yöreye yeterli hizmeti vermektedirler.
1 2 3 4 5
36. Giresun ve yöresindeki turistik destinasyonlarda ulaşım önemli bir sorundur.
1 2 3 4 5
37. Çöpler yöre turizminin gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir.
1 2 3 4 5
38. Yöredeki turistik hizmet kalitesi yeterlidir.
1 2 3 4 5
39. Yaylalardaki imar sorunları turizmi olumsuz yönde etkileyebilir.
1 2 3 4 5
40. Turistik destinasyonlardaki temizlik ve hijyen sorunları yöre turizmini olumsuz yönde etkileyebilir.
1 2 3 4 5
41. Yöredeki kamu teşekkülleri ve yerel yönetimler turizm gelişimi için yeterli (turizm eğitimi almış) ve isteklidirler.
1 2 3 4 5
42. Yöredeki turistik işletme yöneticileri yeterlidirler.
1 2 3 4 5
43. Kurumunuzun – işletmenizin adı:.....
44. Göreviniz:.....
45. Yaşadığı Yer İlçe:.....
46. Cinsiyetiniz: erkek kadın
47. Medeni durumunuz:.....
48. En son mezun olduğunuz okul kademesini işaretleyiniz:
 ilköğretim lise önlisans lisans yüksek lisans doktora
49. Gelir durumunuz: çok yetersiz yetersiz normal iyi çok iyi

**Konu hakkında detaylı görüşlerinizi, ek bir sayfada belirtmenizden mutluluk duyarız.
Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.**